

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YAŞAMBOYU ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİMİ ANABİLİM
DALI YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI**

SOSYALLEŞME AMACIYLA YETİŞKİN EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİNE KATILIM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NURSAÇ SERT

Ankara, Mayıs, 2017

**ANKARA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YAŞAMBOYU ÖĞRENME VE YETİŞKİN EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YETİŞKİN EĞİTİMİ PROGRAMI**

SOSYALLEŞME AMACIYLA YETİŞKİN EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİNE KATILIM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NURSAÇ SERT

DANIŞMAN: DOÇ. DR. AHMET YILDIZ

Ankara, Mayıs, 2017

ONAY

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Nursaç Sert'in hazırladığı "Sosyalleşme Amacıyla Yetişkin Eğitimi Etkinliklerine Katılım (Ankara İli Mamak Halk Eğitimi Merkezi Kursları Örneği)" başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı, Yetişkin Eğitimi Programı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

İmza

Başkan .. Prof. Dr. Meral UYSAL ..

Üye .. Doç. Dr. Ahmet YILDIR ..

Üye .. Yrd. Doç. Dr. Duygu KÖKÇAK ..

ONAY

Bu tez Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından ./.../20.... tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunca .../.../20.... tarihinde kabul edilmiştir.

Prof. Dr. İsmail GÜVEN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Nursaç SERT

ÖZET

SOSYALLEŞME AMACIYLA YETİŞKİN EĞİTİMİ ETKİNLİKLERİNE KATILIM

Sert, Nursaç

Yüksek Lisans, Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ahmet Yıldız

Mayıs, 2017, xiv + 139 sayfa

Bu araştırmada, Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde düzenlenen kurslara sosyalleşme amacıyla katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda araştırmada kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özelliklerine, yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin demografik özellikleri ile ilişkisine, sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özelliklerine ve katılım örüntülerine yer verilmiştir.

Bu araştırmada nicel ve nitel yöntemler bir arada kullanılmıştır. Nicel kısmında tarama çalışması yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde açılan kurslara kayıtlı 350 yetişkin öğrenen oluşturmaktadır. Çalışmada kişisel bilgi formu ve Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 21 paket programında frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız t-testi ve ANOVA kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın nitel kısmında, nicel bölümden elde edilen verilere göre, sosyalleşme amacıyla kurslara katılan 20 yetişkin öğrenene yedi sorudan oluşan görüşme formu uygulanarak yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım örüntüleri ortaya çıkarılmıştır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntüleri altı grupta sınıflandırılmıştır. Bunlar: 1)Arkadaşlık ilişkisi kurma, 2)Sorunlardan uzaklaşma, 3)Hobi amaçlı ve boş zaman etkinliği, 4)Günlük rutinden sıkılma, 5)Eğlenme ve hoş vakit geçirme isteği ve 6)Gerçekleştirilememiş isteklerdir.

Sonuç olarak gerek nitel gerekse nicel yöntemler yoluyla toplanan veriler ışığında kurslara katılan yetişkin öğrenenler arasında sosyal güdülenme yöneliminin başat yönelim olduğu bulgulanıştır ve bu doğrultuda sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri ve kurslara katılım örüntüleri ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yetişkin eğitiminde katılım, güdüsel yönelim, sosyalleşme, Halk Eğitimi Merkezi , Eğitime Katılma leği

ABSTRACT**THE PARTICIPATION OF ADULT EDUCATION ACTIVITIES FOR THE
PURPOSE OF SOCIALIZING**

Nursaç, Sert

Master's thesis, Department of Lifelong Learning and Adult Education

Thesis Advisor: Asst. Prof. Ahmet Yıldız

May, 2017, xiv + 139 pages

In this study, it is aimed to define the participation patterns of adult learners who participated the educational courses of Mamak Adult Education Center in 2016-2017 academic year for the purpose of socializing. Accordingly adult learners' demographic characteristics, the relationship between adult learners' social contact and social stimulation orientations and demographic characteristics, adult learners' demographic characteristics who participating the educational courses for the purpose of socializing and their participation patterns are analysed as well.

In this study quantitative and qualitative methods were used together. The quantitative part of study have the characteristic of descriptive survey model. The study group of this research comprised 350 adult learners who were the participants of the courses in Mamak Adult Education Center. In this study "Boshier's Education Participation Scale" was used. Data was analyzed by using frequency (f), percent (%), arithmetic mean, standard deviation, independent t-test and ANOVA in SPSS 21 package program.

In the qualitative part of the study, it was found out the participation patterns of adult learners by applying interview form consisting of seven questions to 20 adult learners who participated the educational courses for the purpose of socializing according to the data obtained from quantitative part. The participation patterns of adult learners' who participated the educational courses for the purpose of socializing were catogorized into six groups. These are: 1)striking up friend relationship 2)keeping away from problems 3) hobby-purpose and recreation 4)getting bored with daily routine 5)eagerness to have fun and a good time 6)wishes that are not came true.

As a result, it was found that the most dominant motivational orientation of adult learners is social stimulation in the view of the data collected through both quantitative and qualitative methods and accordingly the participation patterns of adult learners who participated the educational courses for the purpose of socializing and their demographic characteristics were found out.

Key words: Participation in adult education, motivational orientation, socializing, Adult Education Center , Education Participation Scale

ÖNSÖZ

Bu çalışmada Mamak Halk Eğitimi Merkezi tarafından düzenlenen kurslara sosyalleşme amacıyla katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin saptanması amaçlanmıştır.

Bu çalışmaya önemli katkıları, değerlendirmeleri, yol göstermeleri ve büyük desteğiyle her zaman yanımda olan danışmanım Doç. Dr. Ahmet YILDIZ' a saygılarımı sunuyorum ve teşekkürü bir borç biliyorum.

Yüksek lisans eğitimi süresince kendilerinden ders aldığım değerli hocalarım Doç. Dr. Ahmet YILDIZ'a, Prof. Dr. Meral UYSAL'a, Doç. Dr. Hayat BOZ'a, Doç. Dr. Fevziye SAYILAN'a, Dr. Niyazi ALTUNYA'ya, Yrd.Doç.Dr.C.Deha DOĞAN'a ve Dr.Şükrü Erhan BAĞCI'ya teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca bu çalışmaya destekleri için Mamak Halk Eğitimi Merkezi idarecileri ve öğretmenlerine, ölçeğe ve görüşme formuma değerli vaktini ayıran tüm yetişkin öğrenenlere teşekkür ediyorum.

Son olarak da eğitim ve öğretmenlik konusunda her daim beni destekleyen sevgili babam ve anneme ve yıllardır bilgisini, düşüncelerini, hayallerini benimle paylaşan ve beni destekleyen sevgili eşime sonsuz teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ONAY.....	ii
TEZ BİLDİRİMİ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	xi
BÖLÜM 1.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	1
1.2. Amaç	15
1.3. Önem.....	15
1.4. Varsayımlar.....	16
1.5. Sınırlılıklar	16
1.6. Kısaltmalar	17
BÖLÜM 2.....	18
HALK EĞİTİMİ.....	18
2.1. Halk Eğitiminin Amacı	19
2.2. Halk Eğitiminin Gelişimi	20
2.3. Halk Eğitimi Etkinliklerinin Kapsamı	22
2.4. Halk Eğitimi Merkezleriyle İlgili Sayısal Bilgiler.....	24
BÖLÜM 3.....	25
YÖNTEM	25
3.1. Araştırmanın Modeli	25
3.1.1. Çalışma Grubu.....	25
3.2. Verilerin Toplanması	26
3.3. Verilerin Analizi	28
BÖLÜM 4.....	30

BULGULAR VE YORUM	30
4.1. Yetişkin Öğrenenlerin Demografik Özellikleri	30
4.2. Yetişkin Öğrenenlerin GÜDÜSEL Yönelimlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular	55
4.3. Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal GÜDÜLENME Yönelimlerinin Demografik Özelliklerine Göre Analizi	61
4.4. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	82
4.5. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Katılım Örüntüleri.....	102
4.5.1. Arkadaşlık İlişkisi Kurmak	104
4.5.2. Sorunlardan Uzaklaşma	105
4.5.3. Hobi Amaçlı Veya Boş Zaman Etkinliği	106
4.5.4. Günlük Rutinden Sıkılma	107
4.5.5. Eğlenme ve Hoş Vakit Geçirme İsteği	108
4.5.6. Gerçekleştirilememiş İstekler	109
BÖLÜM 5.....	110
SONUÇ VE ÖNERİLER	110
5.1. Sonuç	110
5.2.Öneriler	116
KAYNAKÇA	119
EKLER	125
EK A.....	125
EK B	126
EK C	128
EK D.....	132
EK E.	135
EK F.....	137
ÖZGEÇMİŞ.....	139

ÇİZELGELER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
1. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	30
2. Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Cinsiyet Dağılımı	31
3. Yetişkin Öğrenenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	34
4. Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Yaşlarının Dağılımı	34
5. Yetişkin Öğrenenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	37
6. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Eğitim Düzeylerinin Dağılımı	38
7. Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Eğitim Düzeylerinin Dağılımı	39
8. Yetişkin Öğrenenlerin Medeni Durumlarının Dağılımı	43
9. Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Medeni Durumlarının Dağılımı	43
10. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Medeni Durumlarının Dağılımı	45
11. Yetişkin Öğrenenlerin Çocuk Sayısının Dağılımı	45
12. Yetişkin Öğrenenlerin Çalışma Durumlarına Göre Genel Dağılımı	46
13. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Çalışma Durumları	47
14. Yetişkin Öğrenenlerin Katıldıkları Kurs Türlerine Göre Çalışma Durumları	47
15. Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Çalışma Durumu	49
16. Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Eğitim Düzeyi	50
17. Yetişkin Öğrenenlerin Annelerinin Eğitim Düzeyi	50
18. Yetişkin Öğrenenlerin Babalarının Eğitim Düzeyi	51
19. Yetişkin Öğrenenlerin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Dağılımı	51
20. Yetişkin Öğrenenlerin Kiminle Yaşadıklarının Dağılımı	52
21. Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılımlarına İlişkin Dağılımı	52

22. Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce Katıldıkları HEM Kurs Sayısı Dağılımı.....	53
23. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Daha Önce HEM Kurslarına Katılma Durumlarına İlişkin Dağılımı	53
24. Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Katıldıkları Kurs Sayısının Dağılımı	54
25. Yetişkin Öğrenenlerin İkamet Ettikleri Yerlerin Dağılımı.....	55
26. Yetişkin Öğrenenlerin Gündüsel Yönelimlerinin Ortalaması	55
27. Yetişkin Öğrenenlerin Sosyal Güdülenme Yönelimine İlişkin Ortalamaları	56
28. Sosyal Güdülenme Yöneliminin Kurslara Göre Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	57
29. Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Yönelimine İlişkin Ortalamaları.....	59
30. Toplumsal İlişki Yöneliminin Kurslara Göre Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri	60
31. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Cinsiyetlerine Göre Analizi.....	61
32. Cinsiyet Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi	62
33. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Cinsiyetlerine Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları.....	62
34. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Betimleyici Analizi.....	63
35. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları.....	64
36. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi... ..	64
37. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Medeni Durumlarına Göre Analizi	67

38. Medeni Durum Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi	68
39. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Medeni Durumlarına Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları	68
40. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları	69
41. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi	70
42. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları.....	72
43. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları.....	73
44. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Çalışma Durumlarına Göre Analizi	80
45. Çalışma Durumu Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi	80
46. Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Çalışma Durumlarına Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları	81
47. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	82
48. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı	83
49. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı	84

50. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı	86
51. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Medeni Durumlarının Dağılımı	87
52. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Çocuk Sayısının Dağılımı	88
53. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Çalışma Durumlarına Göre Genel Dağılımı	89
54. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Çalışma Durumları	90
55. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Eğitim Düzeyi.....	91
56. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Annelerinin Eğitim Düzeyi.....	92
57. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Babalarının Eğitim Düzeyi.....	94
58. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Ortalama Hane Gelirleri Dağılımı	95
59. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Kiminle Yaşadıklarının Dağılımı	98
60. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılımlarına İlişkin Dağılımı.....	99
61. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılım Sayılarına İlişkin Dağılımı	100
62. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Katılım Örüntüleri Göre Frekans Değerleri.....	103

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problemine, genel ve alt amaçlarına, önemine, varsayımlarına, sınırlılıklarına ve kısaltmalara yer verilmiştir.

1.1.Problem

Yetişkin eğitiminde katılım önemli konu alanlarından biridir. Yetişkin öğrenenler kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda düzenlenen çeşitli eğitim etkinliklerine katılmaktadırlar. Yetişkin öğrenenlerin bu eğitim etkinliklerine katılımları genellikle düzenlenen kursun genel ve özel amaçları ile paralellik taşımaktadır. Örneğin; bir meslek edindirme kursuna katılan yetişkin öğrenenin mesleki beceriler kazanma, kurs bitiminde sertifika alarak herhangi bir işte çalışabilme, mesleki gelişmeleri takip edebilme gibi olası nedenlere sahip olması beklenir. Fakat yetişkin öğrenenlerin bir kısmı kurslardan beklenen katılım sebeplerinin dışında sosyalleşme, ev ortamından uzaklaşma, rutinin dışına çıkma gibi sebeplerle kurslara katılmaktadır. Bu katılım sebepleri ise bir kısım yetişkin öğrenenin kurslara katılımında sosyalleşme isteğinin ön planda olduğunu göstermektedir. Sosyalleşme bir kültürlenme süreci olarak ifade edilebilir. Yetişkin öğrenenlerin sosyal boyutunun gelişmesi diğer yetişkin öğrenenlerle etkileşim içinde olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Yetişkin öğrenen açısından sosyalleşme olarak adlandırılan bu kavramlar aslında kapsamlı bir öğrenme ve öğretme sürecini barındırmaktadır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım sebeplerinin ortaya çıkarılması ise yetişkin öğrenenlerin eğitime devam etme motivasyonları ve düzenlenecek programların içeriği için önemlidir. Literatür incelendiğinde, yetişkin eğitimi alanında yapılan çalışmalar arasında katılım olgusu önemli bir yere sahiptir. Bu bağlamda da öne çıkan araştırmalar bulunmaktadır. Katılım araştırmalarında yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılma ve katılmama, terk ve devam etme boyutlarını inceleyen araştırmalar yapılmıştır

Uluslararası ölçekte katılım olgusunun ele alındığı ilk araştırmalar 1920'li yılların sonlarında başladığı söylenilebilir. Bu dönemde yetişkin eğitime katılım olgusuyla

ilgili araştırmalar etkinliğe devam etme ya da terk nedenlerine ilişkinen 1960'lı yıllardan sonra yapılan araştırmalarda yetişkin öğrenenlerin tercih ettiği programlar, türleri, yetişkin öğrenenlerin bireysel özellikleri gibi değişkenler incelenmiştir. Bu bağlamda kesin sonuçlar elde etmek zor görünse de katılıma dair genel bir çerçeve çizen araştırmalar yapılmıştır. İlerleyen yıllarda katılım sorunsalına ilgi gittikçe artmakla birlikte farklı boyutlar eklenerek araştırmalar devam etmiştir. Özellikle yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılma nedenleri ve güdülenme yönelimleri araştırma konusu olmuştur (Ayhan, 1990).

Nitekim, Hoy (1933) "An Inquiry as to Interests and Motives for Study Among Adult Evening Students" adlı araştırmasında akşam yetişkin okullarına devam eden yetişkin öğrenenlerin açık uçlu sorulara verdikleri yanıtlara göre katılım nedenlerine ilişkin bir gruplandırma ortaya çıkarmıştır. Bu gruplandırmaya göre yetişkin öğrenenler eğitim etkinliklerine:

- 1) Bilgi edinme, öğrenme, genel kültürünü geliştirme, daha geniş görüşlere açılma ya da ufku genişletme amacıyla,
- 2) Sınava hazırlanma, iş ve mesleki nedenlerle,
- 3) Genel ya da özel bir konuda akademik çalışmalara ilgi duyduğu için,
- 4) Boş zamanlarını değerlendirme ya da hobi amaçlı,
- 5) Günlük çalışmadan sonra bir değişiklik yapma isteğiyle,
- 6) Başka insanlarla tanışmak isteme gibi nedenlerle katılmaktadırlar (Hoy, 1933).

Hoy'un çalışmasında sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılan yetişkin öğrenenler boş zaman etkinliği, hobi edinme ya da yaşamlarında değişiklik yapma isteğiyle eğitim etkinliklerine katılmaktadırlar.

Williams ve Healt (1936) tarafından yapılan "Live and Learn " adlı araştırmada da İşkoçya'da, Galler ve İngiltere'de halk eğitimi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin katılım nedenleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Yetişkin öğrenenlere açık uçlu sorular sorularak verdikleri yanıtlara göre dörtlü bir sınıflandırma yapılmıştır. Bu sınıflandırmaya göre yetişkin öğrenenler kurslara:

- 1) Kaçma güdüsü,
- 2) Dengeyi yeniden kurma güdüsü,
- 3) İlerde elde edilecek ekonomik kazançlar için hazırlanma güdüsü,
- 4) Arkadaşlık arayışı gibi sebeplerle katılmaktadırlar (William ve Healt, 1936).

Bu araştırmada, sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenler daha çok kaçma güdüsü ve arkadaş edinme isteğiyle kurslara katılmaktadırlar.

Benzer şekilde, Deane (1950) “Who Seeks Adult Education and Why?” adlı ABD’de yaptığı araştırmasında halk eğitimi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin kendi ifadeleriyle katılım nedenlerine ilişkin bir gruplandırma öne sürmüştür. Bu gruplandırmaya göre yetişkin öğrenenler kurslara:

- 1) İşe girme veya işinde ilerlemek isteme gibi mesleki amaçlarla,
- 2) Mesleki amaçlardan ziyade pratik yarar sağlama amacıyla,
- 3) Kendini geliştirme ya da kültürel olarak gelişmeye dayalı öğrenme isteğiyle,
- 4) Sıkıntılardan uzaklaşmak isteme, merak ve eğlence amaçlarıyla katılmaktadırlar (Deane, 1950).

Deane’nın çalışmasında sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenler daha çok sıkıntıdan uzaklaşma isteği, merak ya da eğlenmek amacıyla kurslara katılmaktadırlar.

Deane’nın araştırmasından sonra Nicholson (1955) “Why Adults Attend School: An Analysis Of Motivating Factors” adlı araştırmasında yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılma nedenlerini araştırmış ve bu nedenlere dayalı bir gruplandırma yapmıştır. Ayrıca araştırmada araştırmacı tarafından yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine beklenen olası 30 katılım nedeni sıralanmıştır ve yetişkin öğrenenlerin sıralanan bu katılım nedenlerinden kendilerine uygun olanı işaretlemesi beklenmiştir. Buna göre yetişkin öğrenenler eğitim etkinliğine entelektüel kültürel nedenler, ekonomik mesleki nedenler ve kişisel toplumsal nedenlerle katılmaktadırlar. Bu katılım sebeplerinin oranlarına bakıldığında ise yetişkin öğrenenlerin %58.3’ü ekonomik ve mesleki nedenlerle, yetişkin öğrenenlerin %62.2’si entelektüel kültürel nedenlerle ve yetişkin öğrenenlerin %30’u ise kişisel toplumsal nedenlerle eğitim etkinliğine katılmaktadırlar (Nicholson, 1955). Nicholson’ın çalışmasında eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla katılım sağlayan yetişkin öğrenenler daha çok kişisel toplumsal nedenlere sahiptirler.

Johnstone ve Rivera (1965) ise “Volunteers For Learning: A Study Of The Educational Pursuit Of American Adults” adlı araştırmasında yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılma nedenlerine ilişkin Nicholson’ın araştırmasında kullanılan yöntemle benzer bir şekilde verileri toplamışlardır. Ülke genelinde yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılım nedenlerine ve belirtilme sıklığına göre sıralama yapılmış ve buna dayalı bir sınıflandırma oluşturulmuştur. Bu sınıflandırmaya göre yetişkin öğrenenler çeşitli amaçlarla eğitim etkinliğine katılmışlardır bu amaçlar ise:

- 1) Genel bilgi amacı,

- 2) Mevcut işini destekleme amacı,
- 3) Yeni bir iş veya meslek için hazırlanma amaçları,
- 4) Boş zamanlarını daha iyi değerlendirme amacı,
- 5) Yeni ve ilginç insanlarla tanışma amacı,
- 6) Ev ve aile sorumlulukları ile ilgili amaçlar,
- 7) Günlük rutinden uzaklaşma amacı,

8) Ev dışı sorumluluklar ile ilgili amaçlar olarak sıralanabilir (Johnstone ve Rivera, 1965).

Johnstone ve Rivera tarafından yapılan bu araştırmada, sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılan yetişkin öğrenenler boş zamanını değerlendirme, yeni insanlarla tanışma ve günlük rutinden ve sorumluluklardan uzaklaşmak isteme gibi nedenlerle eğitim etkinliğine katılmaktadırlar.

Darkenwald (1977) “Why Adults Participate in Education: Some Implications For Program Development Of Research On Motivation” adlı araştırmasında ise yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılım sebeplerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Bunun sonucunda altı faktör tanımlanmıştır:

- 1) Sosyal ilişkiler,
- 2) Dışsal beklentiler,
- 3) Sosyal refah,
- 4) Profesyonel ilerleme,
- 5) Kaçma,
- 6) Bilişsel ilgi (Darkenwald, 1977).

Bu araştırmaya göre yetişkin öğrenenlerin eğitime katılım sebepleri temelde bu altı faktöre göre açıklanmaktadır. Bu katılım sebepleri içerisinde dışsal beklentiler, sosyal refah, profesyonel ilerleme ve bilişsel ilgi yetişkin öğrenenlerin katıldıkları kursların amaçları ile paralel katılım sebepleridir. Fakat bu kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin bir kısmı ise sosyal ilişkiler ve kaçma nedenleri ile kursa katılmaktadır. Bu durum yetişkin öğrenenlerin tümünün kurslara beklenen olası mesleki veya bilişsel sebeplerle katılmadıklarını aksine bir kısmının sosyalleşme isteği ya da herhangi bir durumdan kaçmayı isteme sebeplerine dayanarak katıldıklarını göstermektedir.

Benzer bir bulguya Bahamalarda yapılan kredisiz programlara katılan yetişkin öğrenenlerin motivasyon faktörlerini araştıran Udoko'nun (1997) "Determinants of Adult Motivation to Enroll in Non-credit Programmes at Cees" adlı araştırmasında rastlanmıştır. Bu araştırma yetişkin öğrenenlerin kredisiz eğitim programına katılmaları altında yatan sebepleri ve onların katılım güdülerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda veriler incelendiğinde yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılımlarını etkileyen birçok faktör ortaya çıkmıştır. Bunlar:

- 1) İçsel kişilik faktörü,
- 2) İstenmeyen durumlardan kaçma,
- 3) Kendini gerçekleştirme ihtiyacı,
- 4) Mesleki ilerleme,
- 5) Kariyer yolu belirleme,
- 6) Toplum yararında bulunma,
- 7) Dışsal beklenti,
- 8) Zorunluluklar,
- 9) Mali kazançtır (Udoko, 1997).

Araştırmada, kendini gerçekleştirme ihtiyacı ile katılan yetişkin öğrenenlerin arkadaş veya eşle aynı ilgiyi paylaşmak, kafa dengi insanlarla tanışmak, kişisel bağlantılar veya arkadaşlık ilişkisi geliştirmek gibi sebeplerle eğitim etkinliklerine katıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca yetişkin öğrenenlerin grup aktivitelerinde yer almak, arkadaş edinmek, sosyal ilişkileri geliştirmek, sosyal konumunu ilerletmek ve diğerleri tarafından kabul görmek için eğitim etkinliklerine katıldıkları da araştırmanın bulguları arasındadır.

İstenmeyen durumlardan kaçma sebebiyle katılan yetişkin öğrenenler ise televizyondan uzaklaşmak isteme, gün içerisinde yaşanan hayal kırıklıklarının üstesinden gelmek isteme, mutsuz ilişkilerden kaçınma, ev veya işin günlük rutininden kaçma, sorumluluklardan bir saat dahi olsa uzaklaşabilme, sıkıntıdan uzaklaşmak isteme ve kendini işe yaramaz hissetmeme gibi katılım sebeplerine sahiptirler (Udoko, 1997). Bu sebepler göstermektedir ki, yetişkin öğrenenler sadece kurslardan beklenen olası bilişsel ve mesleki amaçlarla örtüşen katılım örüntülerine sahip değildirler. Bu örüntülerin ötesinde yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla da katılım sağladıkları görülmektedir.

Ayrıca, Strong (2011) tarafından yapılan bahçıvanların eğitimi ile ilgili olan "Interactions Among Instructional Efficacy Motivation Orientation and Adult

Characteristic on Master Gardener Tenure” adlı araştırmada da katılım sebepleri:

- 1) Öğrenme,
- 2) Toplumsal görevler,
- 3) Sosyalleşme,
- 4) Rutinden kaçma,
- 5) Başkalarının fikirlerini yerine getirme,
- 6) Mesleki ilerleme olmak üzere sırasıyla gruplandırılmıştır (Strong, 2011).

Bu araştırmada sosyalleşme ve rutinden kaçma gerekçeleri hem Darkenwald (1977)’in hem de Udoko (1997)’nin çalışmalarında bahsedilen katılım gerekçeleri ile benzerlik taşımaktadır. Bu araştırma neticesinde de yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım örüntülerinin tamamının bilişsel istekler ve mesleki gerekliliklerden kaynaklanmadığını aksine yetişkin öğrenenlerin bir kısmının eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla katıldıkları bulgulanmıştır.

Benzer bir başka çalışma Baral (2014) tarafından yapılan “Learning as Leisure Among Older Adults” adlı çalışmadır. Bu çalışmada bilişsel ilgi, sosyal ilişki, sosyalleşme isteği ve aile birlikteliği faktörleri yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılımında önemli sebepler olarak görölmektedir. Sıralanan katılım sebepleri arasında sosyal ilişki amacıyla katılım, yeni ve farklı insanlarla karşılaşmak, arkadaş edinmek, mutsuz ilişkiden kaçınmak gibi sebepleri de içermektedir. Sosyalleşme isteğiyle katılan yetişkin öğrenenler rutini bozma, sıkıntılardan uzaklaşma, yalnızlıktan uzaklaşma gibi sebeplere sahiptirler (Baral, 2014). Tüm bu sebepler bize yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım örüntülerinde sosyalleşme isteğinin ağır bastığını göstermektedir.

Yerel ölçekte yetişkin öğrenenler, yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılım sebepleri ve güdüsel yönelimleri ile ilgili araştırmalar son 30 yıl içerisinde gelişmeye başlamıştır. Bu nedenle yetişkin öğrenenlerle ilgili araştırmalarda katılım, katılım nedenleri ve örüntüleri gibi olgularla ilgili geniş bir literatür yoktur. Yapılan araştırmaların bir kısmında okuma yazma çalışmaları konu olurken bir kısmında ise halk eğitimi kurs çalışmaları konu olmuştur. Katılım örüntüleri yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım sebeplerinin sınıflandırılmış halidir. Bu anlamda yerli literatürde yapılan araştırmalarda yetişkin öğrenenlerin eğitime katılım sebepleri sıralanmış ya da katılım örüntüleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Bunlardan ilki Malkoç (1983) tarafından yapılan “Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi Meslek Kurslarını İzleme Çalışması” adlı araştırmadır. Bu araştırmada araştırmacı tarafından yetişkin öğrenenlerin kursa katılım nedenleri araştırılmıştır. Araştırmanın bulgularında yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım nedenlerinin kurs türlerine göre değiştiği bulgulanmıştır. Buna göre yetişkin öğrenenler el sanatları ve el becerileri gerektiren kurslara daha çok boş zamanı değerlendirmek amacıyla katılırken muhasebe, elektronik gibi kurslara ise meslek edinme amacıyla katılmaktadırlar (akt: Ayhan, 1990).

Ağın (1985) tarafından yapılan “Yetişkinlerin Örgün Mesleki Eğitimi (Ankara İli Örneği)” adlı araştırmasında ise hem yetişkin öğrenenlerin hem de eğiticilerin görüşleri saptanmak istenmiştir. Yetişkin öğrenenlerin katılım nedenleri demografik özelliklerle ele alınmıştır. Araştırmanın bulgularında yetişkin öğrenenlerin katılım sebeplerinde meslek edinmenin ön planda olduğu sonucuna varılmıştır (akt: Ayhan, 1990).

Bir başka çalışma Akkiraz ve arkadaşları (1985) tarafından yapılan “Ankara Şehrinde Açılmış Olan Meslek Ve Beceri Kurslarına Katılan Kursiyerler İlgili Bir Araştırma” adlı araştırmadır. Araştırmada yetişkin öğrenenlerin kursa katılım sebepleri araştırılmak istenmiştir ve anket yardımıyla veriler toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda yetişkin öğrenenlerin %39’u iş bulma amacıyla, %28’i boş zamanını değerlendirme, %24’ü mesleki gelişim sağlama ve %9’u ise iş kurma nedenleri ile kurslara katılmaktadırlar (akt: Ayhan, 1990). Çalışmada kurslara boş zamanı değerlendirmek için katılan yetişkin öğrenenlerin oranının yüksek olduğu görülmektedir.

Tekin (1988) tarafından yapılan “Ankara İlinde Yetişkinleri Örgün Yetişkin Eğitimi Programlarına Katılmaya Güdöleyen Etmenler ve Yetişkinlerin Katılmada Karşılaştıkları Güçlükler” adlı araştırmasında 61 kadın 377 erkek yetişkin öğrenenle görüşmeler yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin daha çok 28-37 yaş aralığında lise mezunu ve evli yetişkin öğrenenlerden oluştuğu görülmektedir. Yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerine bakıldığında ise kurslara genel kültürünü arttırmak, daha üst düzeyde eğitime devam etmek, meslekte ilerleme, ev ya da iş yaşamının sıkıcılığından uzaklaşmak isteme ya da iş bulma gibi mesleki kaygılardan kaynaklanan gerekçelere sahip olduğu bulgulanmıştır (akt: Ayhan, 1990).

Ayhan’ın (1990) “Halk Eğitiminde Katılma ve Ankara’daki Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Katılanların Demografik Özellikleri, Katılmalarını Güdöleyen Etmenler ve Programa İlişkin Görüşleri” adlı araştırmasında yetişkin

öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım nedenleri araştırılmıştır. Bunun sonucunda eğitim etkinliklerine katılan yetişkin öğrenenlerin ev bütçesine destek olma, kurs bitirme belgesi alarak ilerde çalışılmak istenen iş için kullanmak isteme, mesleği ile ilgili bilgi ve becerilerini geliştirmek isteme, evde çalışarak para kazanmak isteme ya da iş bulmak isteme gibi nedenlere sahip olduğu görülmüştür. Bunların dışında araştırmada bulgularanan diğer önemli katılım nedenleri ise boş zamanı değerlendirme, yeni insanlarla tanışma, arkadaş edinme ve günlük yaşama değişiklik katmak isteme olarak ifade edilmiştir (Ayhan, 1990).

Ural(1993) ise “The Reason For Participating In Adult Education Programs In Turkey” adlı araştırmasında yetişkin öğrenenlerin eğitime katılım sebeplerini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmada yetişkin öğrenenlere Eğitime Katılma Ölçeği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda yetişkin öğrenenlerin sosyal ilişki kurma, arkadaş edinme, günlük hayatın durağanlığından uzaklaşma, sorunlardan biraz da olsa uzaklaşmak isteği gibi sebeplerle eğitim etkinliklerine katıldıkları görülmüştür. Bu sebepler erkek yetişkin öğrenenlere oranla kadın yetişkin öğrenenlerde daha çok katılım sebebi olarak ifade edilmiştir (Ural, 1993). Ayhan (1988)’ın çalışmasına benzer olarak Ural (1993)’ın çalışması da düzenlenen eğitim faaliyetlerine katılan yetişkin öğrenenlerin tümünün eğitim etkinliklerine bilişsel ya da mesleki gerekliliklere dayanan gerekçelere sahip olmadığını bunun dışında sosyalleşme, rutin işlerden uzaklaşma isteği gibi gerekçelerle de güdülenerek eğitim etkinliklerine katıldıklarını göstermektedir.

Tuğrul (1995) tarafından yapılan “Ankara Halk Eğitimi Merkezlerine Devam Eden Katılımcıların İstekleri” adlı araştırmada kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin istekleri, kurstan beklentileri ve demografik özellikleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırmanın bulgularında yetişkin öğrenenlerin %79’u kadın ve %21’i erkektir. Yetişkin öğrenenlerin %70’i 24 yaşın altındadır. Kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin genel profili çoğunlukla genç, herhangi bir işte çalışmayan, ilkokul mezunu ev hanımı olarak tanımlanırken tanımlanan yetişkin öğrenenlerin daha çok biçki dikiş kurslarına katıldıkları da araştırmanın bulguları arasına girmiştir. Ayrıca gelir düzeyi düşük olan yetişkin öğrenenler meslek edinme amacıyla kurslara katılırken yüksek gelire sahip olanlar ise boş zamanlarını değerlendirme amacıyla kurslara katılmaktadırlar (akt: Ayhan, 1990). Hem Malkoç (1983) hem de Tuğrul (1995) tarafından yapılan çalışmalarda sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenler daha çok boş zamanlarını değerlendirmek amacıyla kurslara katılım sağlamaktadırlar.

Diğer bir araştırma Duman (2004) tarafından yapılan “Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Programına Kayıt Olan Öğrencilerin Güdüsel Yönelimleri” dir. Bu araştırma, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’ne kayıtlı olan öğrencilerin programa katılma nedenlerini ve güdüsel yönelimlerini Cyril Houle’un yetişkin öğrenenler tipolojisine dayalı olarak saptamayı amaçlamıştır. Araştırma bulgularında, üç güdüsel yönelime göre, öğrencilerin %62.8’inin öğrenme yönelimli, %34.9’unun amaç yönelimli ve %2.3’ünün etkinlik yönelimli olduğu belirlenmiştir. Yetişkinler arasında etkinlik yönelimli olan grup eğitim etkinliklerine sosyalleşmek, yalnızlıktan kurtulmak ve günlük rutinden uzaklaşmak için katılmaktadırlar (Duman, 2004). Araştırmanın bulgularında oranı az olmasına rağmen etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla katıldıkları söylenilebilir.

Benzer şekilde “Halk Eğitimi Merkezi Kurslarına Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Güdüsel Yönelimleri” adlı araştırmasında Tezcan (2012), Muğla ili Merkez ilçe Halk Eğitimi Kursları örneği ile yetişkin öğrenenlerin halk eğitimi merkezleri tarafından düzenlenen kurslara katılım nedenlerini araştırarak güdüsel yönelimlerini Cyril Houle’un yetişkin öğrenenler sınıflandırmasına dayanarak ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın sonucunda etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerin yeni insanlar tanımak, günlük rutinden uzaklaşmak, bir grupla etkinlikte bulunmak, sosyalleşmek, hoşça vakit geçirmek ve kişisel sorunlarından uzaklaşmak gibi katılım örüntülerine sahip olduğu bulgulanmıştır (Tezcan, 2012).

Diğer bir araştırma ise “Yetişkin Öğrenenlerin Güdüsel Yönelimleri” dir. Özüstün-Kıral(2016), Karaman ili Merkez ilçe Halk Eğitimi Merkezi Kursları örneği ile Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği’ni kullanarak yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimlerini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırma bulgularında yetişkin öğrenenlerin bir kısmının eğitime toplumsal ilişkiyi geliştirme, dost kazanma amacıyla katıldıkları görülmüştür. Bir kısım yetişkin öğrenen ise sosyal güdülenmeye sahiptir ve ev veya iş yaşamının tekdüzeliğinden kurtulmak isteme sebebiyle eğitime katılmaktadırlar (Özüstün-Kıral, 2016). Bu iki katılım gerekçesi de yetişkin öğrenenlerin mesleki ve bilişsel katılım örüntülerinin haricinde sosyalleşme gerekçelerine dayanan katılım örüntülerine de sahip olduklarını göstermektedir.

Özetle yurtiçinde yapılan bu araştırmalarda yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım örüntüleri demografik özellikleri bağlamında incelenmeye çalışılmıştır. Katılım örüntüleri yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna, kursun türlerine göre

çeşitlilik göstermektedir. Yukarıda bahsedilen yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış temel çalışmaların ötesinde yetişkin eğitiminde katılım sorunsalına dair zengin bir literatür mevcuttur.

Bu bağlamda öncü çalışmalardan biri Cyril Houle (1961) tarafından yapılmıştır. Houle yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılımında etkili olan güdüsel yönelimlerine ilişkin üçlü sınıflandırma oluşturmuştur (Houle, 1961; Knowles, 1973; Brookfield, 1986; Knowles, Holton and Swanson, 2005; Gordon, 1993; Duman, 2004, 2007; Ayhan, 1990; Hamilton-West, 2013). Houle yetişkin öğrenenleri amaç, öğrenme ve etkinlik yönelimli olarak nitelendirmiştir. Amaç yönelimli yetişkin öğrenenler kendi ilgi ve gereksinimleri ya da mesleki zorunluluk doğrultusunda ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla eğitim etkinliklerini katılmaktadırlar. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler eğitim etkinliklerine yasal zorunluluk ya da herhangi bir ihtiyacı karşılamak için de katılmaktadırlar. Öğrenme yönelimli yetişkin öğrenenler ise öğrenme isteğiyle bilginin peşinde olma yöneliminde olan ve güçlü bir öğrenme isteği olan yetişkin öğrenenlerdir. Bu gruptaki yetişkin öğrenenler genellikle kitap okumaktan, herhangi bir konuyu tartışmaktan hoşlanırlar ve öğrenme ortamının içinde olmak isterler.

Etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenler ise eğitime içeriğinden çok eğitim ortamında bulunmak için katılırlar. Öğrenme etkinliğine sosyalleşmek, grup içinde yer almak, ev ya da iş ortamından uzaklaşmak amacıyla katılmaktadırlar. Eğitimi herhangi bir beceri kazanmak ya da bilgi edinmekten ziyade oluşacak sosyal iletişim ortamı olarak görmektedirler. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler sosyalleşme, ilişki geliştirme, rutinden kaçma gibi sebeplerle eğitim etkinliğine katılmaktadırlar (Houle, 1961). Yani, etkinlik yönelimli yetişkinler düzenlenen eğitim etkinliklerine çoğunlukla sosyalleşme amacıyla katılan grup olarak nitelendirilebilir.

Houle'un çalışmalarından sonra Sheffield (1964) Houle'un modelini kullanarak yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine neden katıldıklarına dair 58 maddelik gerekçe sıralamıştır. Faktör analizi yapılan bu çalışmada, kurslara katılım gerekçelerine dair yönelimler beş ana grupta toplanmıştır. Bunlar sırasıyla öğrenme yönelimi, etkinlik yönelimi, kişisel amaç yönelimi, toplumsal amaç yönelimi ve etkinlik ihtiyacı yönelimidir (Sheffield, 1964). Bu gruplandırma ile Houle'un tipolojisi tekrar tanımlanmıştır. Sheffield'ın etkinlik yönelimi ve etkinlik ihtiyacı yönelimi sınıflandırmasında yer alan yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine belirli bir mesleki ya da bilişsel amacın dışında etkinlik ortamında yer almak, sosyalleşmek ya da kişisel gerekçeler yüzünden katıldıkları görülmüştür. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenlerin

eğitim etkinliğine katılım sebepleri, Houle'un etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılım sebepleriyle örtüşmektedir.

Sheffield'in çalışmasının yanı sıra Burgess (1971) geliştirdiği Eğitsel Katılımın Sebepleri Ölçeği'ni kullanarak yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılımı etkili olan güdüsel yönelimlerini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Sonuçların faktör analizi elde edildiğinde, araştırmacı tarafından yedi güdüsel yönelim belirlenmiştir. Belirlenen güdüsel yönelimler:

- 1) Bilme isteği,
- 2) Bireysel bir amaca ulaşma isteği,
- 3) Toplumsal bir amaca ulaşma isteği,
- 4) Dinsel bir amaca ulaşma isteği,
- 5) Toplumsal bir etkinlikte yer alma isteği,
- 6) Kaçma isteği,

7)Resmi gereklilikleri yerine getirme isteğidir (Burgess, 1971). Yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimlerine göre katılım gerekçeleri de değişmektedir.

Bu yönelimler arasında kaçma isteği ile eğitim etkinliklerine katılan yetişkin öğrenenler belli bir durumdan uzaklaşmak veya günlük rutinin sıkıcılığından kurtulmak istemektedirler. Toplumsal bir etkinlikte yer alma isteğine sahip yetişkin öğrenenler ise eğitimin içeriği ne olursa olsun başka insanlarla bir araya gelmek, iyi ilişkiler geliştirme gibi sebeplerle eğitim etkinliğinde yer almaktadırlar.

Boshier (1971) ise yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri ilgili olarak Houle'un sınıflandırmasını geliştirerek farklı kültürlerde denemeyi amaçlamıştır. Temel hedefi Houle'un üçlü sınıflandırmasına dayalı olarak, yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılımlarını güdüleyen yönelimlere daha kapsamlı bir çerçeve geliştirmektir (Fujita ve Pamela, 1996). Bu doğrultuda Eğitime Katılma Ölçeği'ni(EPS) geliştirmiş ve bunu ilk kez Yeni Zelanda'da denemiştir. Boshier'in çalışması katılım nedenleri ve güdülleri ile ilgili araştırmalara önemli katkılar sağlamıştır. Geliştirdiği Eğitime Katılma Ölçeği'nde 14 temel yönelim belirlenmiştir. Bunlar:

- 1) Toplumsal refah: daha iyi bir yurttaş olma, insan ilişkilerinde görüş kazanma, insanlığa hizmet ve yerel toplum çalışmasına katılma yeteneğini geliştirme,
- 2) Toplumsal ilişki: kişisel ilişki ve arkadaşlık ihtiyacını karşılama, grup etkinliğine katılma, aynı fikirleri ve ilgileri paylaşan insanlarla tanışma,

- 3) Başkaları tarafından yönlendirilen mesleki gelişme: yetkili birinin öğütlerini ya da beklentilerini yerine getirme, başkalarının öneri ya da yönlendirmesine uyma,
- 4) Entelektüel eğlence: sıkıntıdan uzaklaşma, her günkü yaşamın getirdiği engellemeler ile baş etme, kendini bir “artık” olarak duyumsamaya son verme, ev ya da işin tekdüzeliği arasında soluk alma, sorumluluklardan uzak birkaç saat geçirme, yaşamına bir çeşni katma,
- 5) Kendince yönlendirilen mesleki gelişme: mesleğinde kendini geliştirme, işindeki yeterliliği artırma, daha üst bir konuma yükselme, rekabet etme, başkalarından geri kalmama,
- 6) Toplumsal uyum: içinde bulunduğu toplumsal çerçevede geleneksel olan bir etkinliğe katılma, toplumsal konumunu geliştirme, eğitimini sürdüren “saygın” insanlar arasında yer alma,
- 7) Eğitsel hazırlık: yakın bir gelecekte yapmayı tasarladığı bir şey için hazırlanma, deniz aşırı bir yolculuk için hazırlanma vb.,
- 8) Bilişsel ilgi: yalnızca öğrenme aşkı ile bilgi arama, öğrenme merakını doyurma, öğrenmek için öğrenme,
- 9) Örgün eğitim eksikliğini giderme: önceki örgün eğitim eksikliğini kapatma, mesleğin entelektüel sınırlılığından kaçma, önceki eğitime farklı bir boyut kazandırma,
- 10) Toplumsal paylaşma: eşi ya da yakın bir arkadaşı ile ortak bir ilgiyi paylaşma, eğitimini sürdüren saygın insanlarla birlikte olma,
- 11) Televizyondan nefret: televizyona bağımlılıktan kaçma,
- 12) Toplumsal gelişme ve kaçış: mutsuz bir ilişkiden kaçma,
- 13) Başkalarıyla ilişkilerini kolaylaştırma: öğrenmeyi sürdüren insanlarla çevrilmiş olma gerçeğine yanıt verme, başkaları tarafından kabul edilme, toplumsal ilişkilerini geliştirme,
- 14) Eğitsel tamamlama: başka eğitim kurslarına yardımcı olacak bilgiler edinme, bir derece, diploma ya da belge kazanma (akt: Ayhan, 1990). Belirlenen bu yönelimler doğrultusunda katılım örüntülerine dair çıkarım yapılabilir.

İlerleyen yıllarda ise Boshier (1991), Eğitime Katılma Ölçeği’nin yeni bir biçimini oluşturmak üzere bir çalışma yapmıştır. Yeni Eğitime Katılma Ölçeği (EPS - A form), her biri altı maddelik yedi faktörden ve toplamda 42 maddeden oluşmaktadır. Kuzey Amerika ve Asya’da yaşayan 845 yetişkin öğrenenin yaş, cinsiyet, etnik köken

bağlamlarında karşılaştırılması sonucunda eğitim etkinliklerine katılımlarında rol oynayan sebeplere dayalı yedi faktör öne sürülmüştür (Hamilton-West, 2013). Bunlar:

- 1) İletişim becerilerini geliştirme: iletişime ilişkin toplumsal normlarla birlikte sözlü ve yazılı iletişim becerilerini geliştirmeye dayalı katılım
- 2) Toplumsal ilişki: diğer insanlarla toplumsal etkileşime ve arkadaşlık gelişimine dayalı katılım
- 3) Eğitsel hazırlık: gelecekteki eğitsel ilerleme için eğitimsel farkları güvenceye almaya dayalı katılım
- 4) Mesleki ilerleme: mevcut işinde bir terfi almaya ya da başka bir pozisyonda yükselme hedefine dayalı katılım
- 5) Ailesel nedenler: aile bağlarını geliştirmeye ve nesiller arasındaki farkları azaltmaya dayalı katılım
- 6) Sosyal güdülenme: üzüntü, bıkkınlık ya da yalnızlıktan uzaklaşmaya ya da kaçmaya dayalı katılım
- 7) Bilişsel ilgi: öğrenme etkinliklerine bilgi arayışına bağlı içsel nedenlere dayalı katılım

Sonuç olarak Boshier (1991), Eğitime Katılma Ölçeği'nin (EPS) ilk versiyonunun (EPS F-Form) geçerliliğini ve güncelliğini yitirdiğini, bu çalışmadaki ölçeğin (EPS A-Form) psikometrik olarak daha tutarlı olması nedeniyle kullanılmasını ve geliştirilmesini önermiştir. Ayrıca, Boshier (1991), Eğitime Katılma Ölçeği'nin son versiyonunun uluslararası araştırmalar ve okuma yazması düşük seviyedeki yetişkin öğrenenler için daha uygun olduğunu belirtmiştir (akt: Güngör, 2006).

Morstain ve Smart (1974) da yetişkin öğrenenlerin eğitime katılımları altında yatan sebepleri Eğitime Katılma Ölçeği kullanarak ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. Yapılan çalışmada yetişkinlerin güdüsel yönelimlerine bağlı olarak çeşitli katılım örüntüleri ortaya çıkmıştır. Bunlar: toplumsal ilişkiler, çevre beklentileri, toplumsal refah, mesleki gelişme, kaçış ve bilişsel ilgidir (akt: Ayhan, 1990). Bu katılım örüntüleri arasında toplumsal ilişkiler için katılan yetişkin öğrenenler: yeni arkadaşlar edinme, sosyalleşme, grup etkinliklerine katılmak, grup içerisindekilerle ortak ilgiyi paylaşmak isteme gibi sebeplerle eğitim etkinliklerine katılmaktadırlar. Benzer şekilde kaçma isteği ile eğitim etkinliklerine katılanlar ise daha çok ev ortamında ya da iş ortamında rahatsız edici bir durumdan kaçmak istedikleri için katıldıkları görülmüştür. Ayrıca bu araştırmada, yetişkin öğrenenlerin yaş ve cinsiyet değişkenleri göre eğitim

etkinliklerine katılımları arasındaki güdülenme farklılıklarına da bakılmıştır. Yetişkin öğrenenlerin eğitime katılımları yaş bağlamında değerlendirildiğinde genç yetişkin öğrenenlerin eğitime en çok toplumsal ilişki kurma amacıyla katıldığı bulgulanmıştır. Yetişkin öğrenenlerin eğitime katılımları cinsiyet bağlamında değerlendirildiğinde ise erkek yetişkin öğrenenler dışsal beklentiler ile eğitim etkinliklerine katılırken, kadın yetişkin öğrenenler bilişsel ilgi ile güdülenerek eğitim etkinliğine katılmaktadırlar.

Özetle literatür incelendiğinde katılım araştırmalarında farklı ölçekler ve farklı sınıflandırmalar kullanılsa da ortaya çıkan eğitim etkinliklerine katılım örüntüleri benzerdir. Bu örüntüler içerisinde düzenlenen eğitim etkinliklerinin amacı ile paralellik taşıyan bilişsel ve mesleki katılım örüntülerinin yanı sıra eğitim etkinliklerinin amaçlarıyla doğrudan paralellik taşımayan sosyalleşme gerekçelerine dayanan katılım örüntüleri de vardır. Bu katılım örüntüleri araştırmalarda farklı sınıflandırmalar içerisinde adlandırılrsa da benzer örüntülerdir. Houle'un etkinlik yönelimli yetişkin öğrenenlerinin, Sheffield'ın etkinlik ve etkinlik ihtiyacı yönelimi olan yetişkin öğrenenlerinin, Burgess'in kaçma ve toplumsal etkinlikte yer alma isteği olan yetişkin öğrenenlerinin, Boshier'in toplumsal ilişki, entelektüel eğlence, toplumsal paylaşma, toplumsal gelişme, kaçış ve televizyondan nefret etme gibi yönelimleri olan yetişkin öğrenenlerinin ve son olarak Morstain ve Smart'ın toplumsal ilişkiler ve kaçma isteğine sahip olan yetişkin öğrenenlerinin ortak noktası eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla katılım sağlamalarıdır.

Sonuç olarak yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılımları önemlidir. Sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılım örüntülerinin ortaya çıkarılması düzenlenecek olan yeni eğitim etkinliklerine ve yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine devam etme motivasyonlarını arttırıcı çalışmaların düzenlenmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu anlamda çalışmanın, Türkçe alan yazınına katkı sağlaması beklenmektedir. Bu çalışmada yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılım örüntüleri araştırılmıştır. Bu doğrultuda, sosyalleşme amacıyla Ankara ili Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen eğitim etkinliklerine katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerini ortaya çıkarmak araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı sosyalleşme amacıyla 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde Ankara ili Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin saptanmasıdır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri nelerdir?
2. Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'ne göre güdüsel yönelimlerinin dağılımı nelerdir?
3. Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri nelerdir?
5. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntüleri nelerdir?

1.3.Önem

Bu çalışmada, sosyalleşme amacıyla Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bilgilerle, yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla kurslara katılım örüntüleri saptanmıştır. Böylece kurslardan beklenen bilişsel ve mesleki gerekçelere dayanan katılım örüntülerinin dışında sosyalleşme amacıyla kurslara katılım sağlayan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin bilgisine ulaşılmıştır.

Yetişkin eğitiminde katılıma ilişkin çalışmalarda özellikle yabancı alan yazınında oldukça eskiye dayanan literatür mevcuttur. Nitekim öncü çalışmalardan biri

olan Houle'un sınıflandırmasıyla birlikte, Boshier, Burgess, Sheffield ve diğerleri de bu alana önemli katkılarda bulunmuşlardır. Yerli literatürde de yetişkin eğitimi alanında katılım çalışmaları yapılmıştır. Fakat yetişkin öğrenenlerin düzenlenen kurslara sosyalleşme amacıyla katılım örüntülerine dair doğrudan bir çalışma mevcut değildir. Bu durum ise alanda önemli bir eksiklik olarak görülmektedir. Çünkü yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılımlarında sürekliliğin sağlanması ve motivasyonlarının artırılması için eğitime katılım örüntülerinin bilinmesi önemlidir. Böylece, düzenlenecek programlar ve eğitim içerikleri onların katılım örüntülerine göre şekillenecektir. Bu anlamda yapılacak olan bu araştırma Türkiye'de yetişkin öğrenenlerin düzenlenen eğitim etkinliklerine sosyalleşme amacıyla katılımları altında yatan örüntülerin saptanması konusunda yetişkin eğitimi alanına ve yetişkin eğitiminde katılımın artmasına yönelik çalışmaların yapıldığı halk eğitimi merkezlerine katkı sağlaması beklenmektedir.

1.4.Varsayımlar

Veri toplama araçlarına verilen cevapların doğru ve samimi olduğu kabul edilmektedir.

Veri toplama araçlarında yöneltilen soruların ilgili davranışı ölçtüğü varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu çalışma;

1. 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara (okuma yazma kursundaki yetişkin öğrenenler okuma yazma becerilerinin yeterli düzeye ulaşmadığından ötürü dahil edilmemiştir) katılan yetişkin öğrenenlerle,
2. Yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin belirlenmesinde etkili olan güdüsel yönelimleri ile ilgili olarak Boshier'in geliştirdiği Eğitime Katılma Ölçeği'nin belirlediği maddelerin temel alınmasıyla sınırlıdır.

1.6.Kısaltmalar

HEM	Halk Eğitimi Merkezi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
EPS	Education Participation Scale
EKÖ	Eğitime Katılma Ölçeği

BÖLÜM 2

HALK EĞİTİMİ

Halk eğitimi kavramının literatür incelendiğinde farklı tanımları mevcuttur. En genel ifadeyle örgün eğitim dışında kalan bireylerin planlı eğitim etkinlikleri yoluyla gelişimlerine katkıda bulunmadır. Halk eğitimi kavramının farklı yazarlar tarafından yapılan tanımlarına bakıldığında kitle eğitimi, yetişkin eğitimi, yığın eğitimi, toplum eğitimi, sosyal eğitim, yaygın eğitim ve benzeri adlar altında tanımlanmakta ve yetişkinlere ve okul dışındakilere yönelmiş düzenli, dizgeli ve örgütlü bir eğitim çabası olarak görülmektedir. Halk eğitiminin yöneldiği kitle yaş, akıl, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyet ve öteki özellikleri birbirinden farklı kişilerden oluşmaktadır. Halk eğitimcisinin karşısında köylü, kentli, işçi, işveren, çiftçi, öğrenci, zanaatkâr, esnaf, ev kadını ve serbest meslek sahibi gibi çok geniş bir kitle vardır (Geray, 1978:1).

Duman (2000: 33) halk eğitimini, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedan çıkmış kişilere, ihtiyaçlara dayalı programlar aracılığıyla, yaşam boyu, sosyal ve kültürel alanlarda ilerlemelerine yardım etmek amacıyla verilen eğitim olarak tanımlamaktadır.

Okçabol (2006: 27) ise bireylere istendik davranışlar kazandırmaya yönelik olan öğretim-öğrenim süreci, okul ortamında gerçekleştiğinde örgün, okul dışında gerçekleştiğinde yaygın eğitim adını aldığını belirtmektedir. Halk eğitimi, yetişkin eğitimi kavramıyla eş anlamlı olarak kullanılmaktadır. Kimi zaman da hizmet içi eğitim, işbaşında eğitim, çıraklık eğitimi, insan kaynağını geliştirme gibi yetişkin eğitiminin türünü belirten sözcükler, yetişkin eğitimi yerine geçmektedir.

UNESCO'ya (1985) göre ise halk eğitimi, çocukluk çağından itibaren başlayan, eğitimin ilk dönemini tamamlamış kimselerin ihtiyaçlarına göre ayarlanmış olan ve bu gibi kimselerin öğrenmelerine imkân sağlamak üzere, planlanan düzenli ve devamlı iletişim sürecidir (Güneş, 1996: 12).

Sonuç olarak baktığımızda halk eğitimi, örgün eğitimin dışında yapılan, planlı, sistemli, programlı fakat hiyerarşik olmayan, genellikle de kurumlaşmayan bir eğitim türü olduğu görülmektedir. Bu eğitim türünde genellikle mesleğe yönelik programlara ağırlık verilmektedir. Bir noktada örgün eğitimin boşluğunu doldurmakta, başka bir

ifade ile onu tamamlamaktadır. Yaygın eğitim faaliyetlerine, bakanlıklar, yerel yönetimler, gönüllü kuruluşlar çeşitli düzeylerde programlarla katkıda bulunmaktadır (Ünal ve Ada, 2004: 9).

2.1. Halk Eğitiminin Amacı

Halk eğitiminin amacı, bireyin yeteneklerini, hareketlerini, davranışlarını geliştirmek, değiştirmek, yani eğitmektir (Geray, 1978: 2). Bunun yanında halk eğitimi, sosyal, kültürel ve ekonomik gelişme ve değişme ile bireysel gelişme ve değişme arasında sürekli bir uyum sağlamaya çalışır (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1996: 326).

Halk eğitiminin amaçları Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin (Haziran 2010/2633) dördüncü maddesinde şu şekilde belirtilmektedir:

- a. Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,
- b. Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,
- c. Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,
- d. Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,
- e. Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,
- f. Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,
- g. Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,

- h. Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,
- i. Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,
- j. Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,
- k. Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,
- l. Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmaktır (MEB Yaygın Eğitim Yönetmeliği, 2010).

Halk eğitiminin ilkeleri Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğinin (Haziran 2010/2633) beşinci maddesinde şu şekilde belirtilmektedir:

- a. Herkese açıklık
- b. İhtiyaca uygunluk
- c. Süreklilik
- d. Geçerlilik
- e. Planlılık
- f. Yenilik ve gelişmeye açıklık
- g. Gönüllülük
- h. Her yerde eğitim
- i. Hayat boyu öğrenme
- j. Bilimsellik ve bütünlük
- k. İş birliği ve eş güdüm (MEB Yaygın Eğitim Yönetmeliği, 2010).

2.2. Halk Eğitiminin Gelişimi

Ülkemizde halk eğitiminin gelişimine bakıldığında cumhuriyetten önce ve sonra olarak ikiye ayrılabilir. Cumhuriyet döneminden önce Orta Asya'dan gelen şaman izleri, Horasan Erenlerinin bazı etkinlikleri bir anlamda yetişkin eğitimi olarak görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu döneminde ise cami, medrese, tarikat, kütüphane gibi

kurumlarda yapılan bazı etkinlikler, halk masalları, destanlar, öyküler gibi sözlü gelenekle aktarılan bazı bilgiler ve meddah, karagöz, oyunlar gibi temsili etkinlikler de özellikle gelişme döneminde halk için birer yetişkin eğitimi aracı olarak kabul edilebilir (Bülbül, 1991; Okçabol, 2006). Yeniçeri Ocağı, Ahilik örgütü ve Enderun okullarında da yetişkin eğitimi örnekleri görülmektedir. Günümüzde kullandığımız anlamda yetişkin eğitimi uygulama örneğini ise Cemiyeti Tedrisiye-i İslamiye'nin çalışanlar için düzenlediği “Çırak Okulları” çalışmalarında bulunmaktadır. Bu okullarda çalışanlara okuma-yazma, hesap ve din bilgisi eğitimi verilmiştir (Oğuzkan, 1973; Bülbül, 1991; Okçabol, 2006). Ayrıca Osmanlı İmparatorluğu döneminde Ethem Nejat'ın halkın eğitilmesi konusunda öneriler sunması ve İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun da halk eğitiminin önemi üzerinde durması yetişkin eğitimi adına önemli görülen adımlardır (Oğuzkan, 1973; Bülbül, 1991; Okçabol, 2006).

Cumhuriyet döneminde ise halk eğitimi Atatürk dönemi ve sonrası olarak ele alınabilir. Atatürk döneminde halkın eğitilmesi cumhuriyet için önemli bir araç olarak görülmüştür. Birinci Eğitim Kongresi'nde halk eğitimi için halkın gereksinim duyduğu okuma-yazma, aritmetik ve din dersi gibi derslerden oluşan bir halk eğitimi programına ihtiyaç duyulduğu ve halkın eğitiminin ancak bu şekilde sağlanabileceği ifade edilmiştir. Tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla, dinsel olmayan, halkın duygu, düşünce, kültür birliği ve bütünlüğünü sağlamaya yönelik, laik, çağdaş ve aydınlanmacı bir halk eğitimi düşüncesinin benimsendiği söylenebilir (Duman, 2000: 149-152). O dönem halk eğitimi okuma yazma, meslek eğitimi ve bilimsel çalışmalar şeklinde yapılmıştır. Okuma yazma çalışmaları yani temel eğitim çalışmaları altında Halk Mekteplerinin açılması, Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun çıkması, Halk Dershaneleri, Halk Evlerinin açılması, Harf Devrimi ve Millet Mektepleri, Köy Enstitüleri gibi yeniliklerin yapılmasını kapsamaktadır. İş ya da meslek eğitimi adına akşam sanat okullarının açılması, fabrikalarda çıraklık eğitimi ve işbaşında eğitimlerin verilmesi gibi mesleki yenilikleri kapsamaktadır. Bilimsel çalışmalara ise Türk Öğretmenler Birliğinin kurulması, John Dewey gibi eğitimcilerin ülkeye gelerek değerlendirmeler yapması gibi çalışmalar örnek verilebilir (Ural, 2007).

Atatürk döneminden sonra ise gezici köy erkek kursları açılmış, Köy Enstitüleri uygulamaya geçmiştir. Ziraat takvimi adlı radyo programı çiftçiler için hazırlanmıştır. 1950'li yıllara gelince Ortadoğu Amme Enstitüsü hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlemek için açılmıştır. Yine bu dönem halk eğitimi merkezleri açılmıştır. 1954

yılında Köy Enstitüleri kapatılmıştır. 1960 yılında kurulan Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü ise okuma-yazma, temel ile genel bilgi ve toplum eğitimini amaç edinmiştir.

1965 yılında Ankara Üniversitesi eğitim fakültesinde lisans eğitimi veren halk eğitimi bölümü açılmıştır. Televizyonlarda yetişkin eğitimi programları yer almıştır. 1970’li yıllarda işlevsel okuma yazma projeleri uygulanmaya konmuştur. 1980’li yıllarda kitle iletişim araçları kullanılarak okuma yazma kampanyası başlatılmıştır. Açık öğretim fakültesi oluşturulmuştur. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü oluşturulmuştur. 2000’li yıllarda ulusal eğitime destek kampanyası başlatılmıştır (Ural, 2007).

Özetle halk eğitimin Atatürk döneminden sonra gelişimine bakıldığında mesleki eğitim, sürekli eğitim, yaşam boyu eğitim gibi kavramlar halk eğitimi felsefesini oluşturmaya başlamıştır. Günümüzde ise halk eğitimi felsefesinin ağırlık noktasını yetişkin öğrenenlerin bireysel, sosyal, ekonomik, politik ve kültürel yönden gelişimi oluşturmaktadır (Güneş, 1996: 15-37).

2.3. Halk Eğitimi Etkinliklerinin Kapsamı

Yetişkin eğitiminin hedef kitlesi; yaş, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı gereksinimleri olan kişilerden oluştuğu için çok geniştir ve bu nedenle heterojen bir özellik göstermektedir. Diğer yandan, toplumun farklı kesimlerinden (köylü, kentli, işçi, işveren, çiftçi, esnaf, ev hanımı, serbest meslek vb.) oluşan hedef kitlenin değişik beklenti ve gereksinimlerinden dolayı yetişkin eğitimi etkinlikleri çok geniş bir alanı kapsamaktadır (Celep, 2003). Yaş, fiziksel, sosyo-ekonomik, toplumsal yapı açısından farklılıklar taşıyan bu geniş kitleyi oluşturan bireylerin halk eğitimi (yetişkin eğitimi) açısından önemli özelliği okul dışında bulunmaları olarak ifade edilmektedir.

Herhangi bir eğitsel çalışmanın halk eğitimi sayılmasa için, belirli koşulların gerçekleşmesi gereklidir:

- 1) Eğitimin, işi okula gitmek olmayan, fakat toplumda sorumluluk yüklenmiş ya da yüklenmeye elverişli durumda olan yetişkinlere yönelmiş olması,
- 2) Yeteneklerini, hareketlerini, davranışlarını geliştirmek amacıyla bir öğrenci-öğretici, daha doğrusu katılımcı-eğitici ilişkisinin kurulması,

3) Bu ilişkinin rastlantıya bırakılmaması, düzenli, tasarlı biçimde olması gerekir (Geray, 1978:2).

Yukarıda belirtilen koşulların yanı sıra halk eğitimin temel işlevleri ise şu şekilde sıralanmaktadır (Celep, 2003):

- 1) Mesleki bilgi ve beceri kazandırma,
- 2) Kişisel gelişmeyi sağlama,
- 3) Toplumsallaşmayı sağlamadır.

Kişi ve toplumun ihtiyaç duyduğu yaygın eğitim faaliyetleri 4 grupta ele alınabilir. Bunlar;

- 1) Okuma-Yazma kursları,
- 2) Mesleki-Teknik kurslar,
- 3) Sosyal ve Kültürel kurslar,
- 4) Sosyal ve Kültürel etkinliklerdir.

Okuma yazma kurslarının halk eğitimi çalışmalarında önemli bir yeri vardır. Cumhuriyet döneminden bu yana okuma yazma kursları düzenlenmekte ve değişik zamanlarda okuma yazma kampanyalarıyla da desteklenmektedir. Halk eğitimi merkezlerinde okuma yazma kursları birinci kademe okuma yazma ve ikinci kademe okuma yazma kursu olarak düzenlenmektedir. Birinci kademe okuma yazma kursu 90 saat süreye sahip olmakla birlikte yetişkin öğrenenlere göre 120 saate kadar esnetilebilmektedir. Programın genel amaçları Türk Millî Eğitimi'nin genel amaçları ve temel ilkeleri ile yaygın eğitimin özel amaçları ve ilkeleri doğrultusunda okuryazar olmayan yetişkinlere:

- 1) Okuma yazma becerisi kazandırmak,
- 2) Türkçeyi iyi konuşur hale getirmek,
- 3) Temel aritmetik ve yurttaşlık bilgisi öğretmek,
- 4) Günlük yaşamla ilgili temel bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaktır (Akalin, 2007).

Birinci kademe okuma yazma kursları halk eğitimi merkezlerinin izni dâhilinde uygun görülen her yerde açılabilir. MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü yetişkin öğrenenlere kitaplarını temin etmekte ve kursun açılması için kişi sınırlaması getirmemektedir. Bu kursları bitirenlere "Okur Yazarlık Belgesi" düzenlenmektedir. Okuryazarlık belgesine sahip olanlar ikinci kademe kurslara katılabilirler.

İkinci kademe okuma-yazma kursları beşinci sınıfa denk görülmektedir. Süresi 180 saattir. İkinci kademe okuma yazma kursuna katılan yetişkin öğrenenler ilköğretim programının ilk beş yılına denk bilgi ve beceri kazanırlar. Bu kursların açılması için, en az on kişinin başvurusu gerekli görülmektedir. Bu kursları başarı ile bitirenlere "Yetişkinler Eğitimi İkinci Kademe Başarı Belgesi" verilmektedir (Akalin, 2007).

Mesleki-Teknik Kurslar ise beceri geliştirme ve meslek kazandırma olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Beceri geliştirme, bireyin boş zamanını değerlendirdiği daha çok hobi amaçlı kursları kapsarken; meslek kazandırma, nitelikli ara iş gücünün yetiştirilmesine yönelik kursları kapsamaktadır. Halk eğitimi merkezlerince en çok açılan kurslar mesleki teknik kurslardır (Akalin, 2007). Mesleki-teknik kurslara örnek olarak ithalat, ihracat uygulama eleman yetiştirme, kuyumculuk, arıcılık, turist rehberi yetiştirme vb. kursları verilebilir.

Son olarak sosyal ve kültürel kurslar ise toplumun kültür düzeyini yükseltmek ve sosyokültürel gelişimini desteklemek, üst öğrenim sınavlarına hazırlanmasını desteklemek ve kültürel değerlerin aktarılmasını sağlamak gibi amaçlarla düzenlenmektedir (Akalin, 2007). Sosyal ve kültürel kurslara ise izcilik, tiyatro, kooperatifçilik, halk oyunları vb. kurslar örnek verilebilir.

2.4. Halk Eğitimi Merkezleriyle İlgili Sayısal Bilgiler

Halk eğitimi merkezleri ile sayısal bilgiler incelendiğinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2014-2015 eğitim öğretim yılı sonu verilerine göre Türkiye'de toplam 985 halk eğitimi merkezi mevcuttur. Bu halk eğitimi merkezlerindeki toplam kursiyer sayısı ise 5 238 797'dir. Bunların 2 492 332'si erkek yetişkin öğrenen 2 746 465'i ise kadın yetişkin öğrenendir. Kurslara katılan kadın yetişkin öğrenenlerin oranı erkek yetişkin öğrenenlere göre daha fazladır. Halk eğitimi merkezlerinde çalışan öğretmen sayısı 9769'dur. Öğretmenlerin 4287'si erkek 5482'si kadındır. Derslik sayısı ise 5628'dir (MEB Yaygın Eğitim İstatistikleri, 2014).

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeline, çalışma grubuna, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada sosyalleşme amacıyla 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde Ankara ili Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışma tarama araştırmasıdır. Bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre görece daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalara tarama araştırmaları denir (Fraenkel ve Wallen, 2006). Araştırma verilerinin toplanması ve analizinde karma desen kullanılmıştır.

3.1.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 yılının güz döneminde Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde açılan Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi kursundan 20, Bilgisayarlı Muhasebe kursundan 24, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaforluk) kursundan 25, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı) kursundan 24, Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursundan 25, El Sanatları (İğne oyası) kursundan 25, Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursundan 25, Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk Oyunları) kursundan 26, Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursundan 24, Sanat Tasarımı (Resim) kursundan 28, İngilizce kursundan 25, Spor kursundan 24, Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursundan 25 ve Pastacılık kursundan 30 yetişkin öğrenen olmak üzere toplam 350 yetişkin öğrenen oluşmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin 261'i kadın, 89'u erkektir.

Araştırmanın yapıldığı Mamak Halk Eğitimi Merkezi 03.10.1983 tarihinde şehir merkezinden uzak, Keçikıran semtinde Harmanyolu İlköğretim Okulunun bahçesinde bulunan baraka binada geçici olarak eğitim-öğretim faaliyetlerine başlamıştır. 1984 yılında Mamak Belediyesi Ek Binasına (eski konservatuar) taşınmış, 2003 yılı sonuna kadar burada hizmet verilmiştir. Halk eğitimi merkezi şu anki binasına 2004 yılı ocak ayında taşınmış ve eğitim öğretim faaliyetlerine burada devam etmektedir. 90 öğretmeni 20 dersliği ve 29 146 öğrencisiyle saat 9.00 ile 21.15 arası halk eğitimi çalışmalarına katkıda bulunmaktadır. Halk eğitimi çalışmaları bağlamında çeşitli kurslar açılmaktadır. Açılan kurs grupları ise EK B’de verilmiştir. Tüm kurs grupları Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nde her zaman açılmamakla birlikte merkez binasından seçilme sıklığına göre açılmaktadır ve açılması için kişi sınırlaması getirilmektedir. Bazı kurslar ise Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nin kararı ile çevre okullarda da açılabilmektedir.

3.2. Verilerin Toplanması

Sosyalleşme amacıyla 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde Ankara ili Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerini belirlemek için kişisel bilgi formu, likert tipi ölçek ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yetişkin öğrenenlerin sosyo demografik özelliklerini ortaya çıkarmak için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu yetişkin öğrenenlerin cinsiyetine, yaşına, eğitim düzeyine, medeni durumuna, çocuk sayısına, çalışma durumuna, eşlerinin çalışma durumuna, ailenin eğitim düzeyine, ortalama hane gelirine, kiminle yaşadığına, daha önce herhangi bir halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılıp katılmama durumuna, eğer katıldıysa sayısına ve devam etmekte olduğu kursların neler olduğuna dayanan 13 soruyu içermektedir ve bu sorularla demografik veriler toplanmıştır.

Ardından yetişkinlere Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği uygulanmıştır. Araştırmada Boshier’in Güngör (2006) tarafından yapılan “İkinci Kademe Okuma Yazma Kurslarındaki Katılımcılar İçin Eğitime Katılım Ölçeğinin Uyarlanması” adlı tez çalışmasında uyarladığı ölçek kullanılmıştır. Güngör tarafından ölçeğin uyarlanmasında iki aşama izlenmiştir. İlk aşamada dilsel eşitlik kısmında ölçek İngilizceden Türkçeye

çevrilmiş daha sonra geri çevirme tekniği kullanılarak ilk çevirisinin kalitesi sinanmıştır. Çevirinin son şeklini alma sürecinde uzman görüşüne başvurulmuştur. Çevirinin geçerliliği (İngilizce form ile eşdeğer olup olmadığı) EKÖ'nün orijinal formunun ve Türkçe çevirisinin çeşitli eğitim faaliyetlerine katılan 96 yetişkin öğrenene uygulanması ile incelenmiştir. İki uygulama sırasında faktör bazında yüksek çıkan Pearson product-moment korelasyonları (.724 ile .942) Türkçe çevirinin orijinal İngilizce formula eşdeğer olduğunu göstermiştir. İkinci kısımda ise Türkçeye çevrilmiş ölçeğin yapısını ve iç tutarlılığını ölçmek amacıyla çevirinin son hali 172 yetişkin öğrenene uygulanmış ve Boshier'in çalışmasındaki faktör dağılımına benzeyen yedi faktör ortaya çıkmıştır. Ölçeğin iç tutarlılığını araştırılması için ise Cronbach's alpha hesaplanmış ve elde edilen yüksek sonuç (.897) ölçeğin iç tutarlılığının olduğunu göstermiştir (Güngör, 2006).

Ölçek dördümlük likert tipi ölçektir. Sıralanan 42 madde yedi güdüsel yönelimi ifade etmektedir. Bu yönelimler: iletişim becerilerini geliştirme, eğitsel hazırlık, mesleki ilerleme, bilişsel ilgi, toplumsal ilişki, ailesel nedenler ve sosyal güdülenmedir. Ölçeğin uygulanması 21.11.2016-26.11.2016 tarihleri arasında gerçekleşmiştir.

Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği ile yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimlerinin dağılımı analiz edilmiş daha sonra sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleri ile yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı analiz edilmiştir. Son olarak sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimlerine sahip yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri belirlenmiştir.

Uygulamadan elde edilen verilerle sosyalleşme amacıyla kurslara katılımı işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimlerine sahip olan yetişkin öğrenenlerin lokalize oldukları kurslarda ayrıntılı ve derinlemesine veri elde edilebilmek için nitel veri toplama tekniklerinden biri olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşme, "araştırmada cevabı aranılan sorular çerçevesinde ilgili kişilerden veri toplama şeklinde ifade edilebilir" (Şener Büyükoztürk ve diğerleri, 2015: 152). Görüşme yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Böylece görüşme formu hem sabit seçenekli cevaplama hem de katılım örüntüleri ile ilgili derinlemesine bilgi sahibi olunmasına imkân sağlamıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerine ve kurslarla ilgili görüşlerini saptamaya yönelik araştırmanın alt problemlerini açıklayacak verilere yer verilmiştir. Geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak

için alan uzmanlarından Doç.Dr.Ahmet Yıldız'ın görüş ve önerileri alınan bu görüşme formu sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin lokalize oldukları kurslarda veri doygunluğuna ulaşılan 20 yetişkin öğrenene uygulanmıştır. Görüşme yetişkin öğrenenlere uygun olan gün ve saat belirlenerek 05.12.2016-09.12.2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Görüşme not tutularak yapılmıştır.

3.3. Verilerin Analizi

Nicel yöntemlerle toplanan verilerin analizi frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama, standart sapma, bağımsız t-testi ve ANOVA (tek yönlü varyans analizi) SPSS 21 (The Statistical Package for the Social Sciences) programı ile bilgisayar ortamında yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan dördümlük likert tipi derecelendirme ölçeğinde “Hiç Etkili Değil” (0), “Çok Az Etkili” (1), “Biraz Etkili” (2), “Çok Etkili” (3) şeklinde bir derecelendirme ile seçenekler sunulmuştur. Bu seçeneklere analiz yapılabilmesi için sıfırdan üçe kadar sayısal değer verilmiştir. Bu sayısal değerler ile araştırmaya katılan her bir yetişkin öğrenenin güdüsel yönelimleri ile ilgili ölçek maddelerine verdikleri yanıtlar teker teker hesaplanmıştır. Böylece yetişkin öğrenenlerin Boshier'in ölçeğinde yer alan güdüsel yönelimlerinin ortalama puanları belirlenmiştir.

Birinci amaç olan “Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri nelerdir?” sorusu için değerlendirme yapılırken, yetişkin öğrenenlerin kişisel bilgi formunda yer alan “cinsiyet, yaş, çalışma durumu, medeni durumu, çocuk sayısı, kendilerinin, eşlerinin, anne ve babalarının eğitim düzeyi, aylık ortalama hane geliri, kiminle yaşadıkları, daha önce kursa katılıp katılmadıkları, daha önce katıldıkları kursların sayısı ve şuan devam etmekte oldukları kurs” değişkenleri incelenmiş, analiz için frekans ve yüzde kullanılmıştır.

İkinci amaç olan “Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'ne göre güdüsel yönelimlerinin dağılımı nelerdir?” sorusu için Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nin uygulanması sonucunda yetişkin öğrenenlerin yedi güdüsel yönetime göre dağılımı belirlenmiştir.

Üçüncü amaç olan “Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin demografik

özellikleri ile arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?” sorusunun analizi için sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüselleşme yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin demografik özelliklerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini saptamak amacıyla öncelikle grupların varyans homojenliği için levene testi, gruplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını test etmek için t-testi (independent samples) ve ANOVA (tek yönlü varyans analizi) yapılmıştır. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu saptamak amacıyla Tukey HSD Testi uygulanmıştır.

Dördüncü amaç olan “Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri nelerdir?” sorusunun analizinde ise Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeğinin uygulanması sonucunda sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerine sahip yetişkin öğrenenlerin lokalize oldukları kurslar belirlenmiştir ve bu yetişkin öğrenenlerin cinsiyet, yaş, çalışma durumu, medeni durumu, çocuk sayısı, kendilerinin, eşlerinin, anne ve babalarının eğitim düzeyi, aylık ortalama hane geliri, kiminle yaşadıkları, daha önce kursa katılıp katılmadıkları, daha önce katıldıkları kursların sayısı ve şuan devam etmekte oldukları kurs değişkenleri incelenmiş, analiz için frekans ve yüzde kullanılmıştır.

Beşinci amaç olan “Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntüleri nelerdir?” sorusunun analizinde ise görüşme tekniği ile elde edilen verilere dayanılarak betimsel analiz yaklaşımı kullanılmıştır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüselleşme yönelimlerine sahip yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım örüntüleri 6 tema şeklinde sınıflandırılmıştır. Her bir temada yetişkin öğrenenlerin görüşleri, yorumları ve katılım örüntülerini açığa çıkaracak alıntılara yer verilmiştir.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde ilk olarak 2016-2017 yılı güz döneminde Mamak Halk Eğitimi Merkezi tarafından düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri ve Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği kullanılarak güdüsel yönelimlerinin dağılımı ortaya konulmuştur. Ardından Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimleri ile yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakılmıştır. Daha sonra Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimine sahip yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri incelenmiştir ve yapılan görüşmeler sonucunda yetişkin öğrenenlerin katılım örüntüleri ortaya çıkarılmıştır.

Bulgular ve yorum, a) Kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri, b) Kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'ne göre güdüsel yönelimlerinin dağılımı, c) Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasındaki ilişki, d) Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri ve e) Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntüleri olmak üzere beş başlık altında ele alınmıştır.

4.1. Yetişkin Öğrenenlerin Demografik Özellikleri

Çizelge 1'de araştırmaya katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı verilmiştir.

Çizelge 1

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Kişi Yüzde	Sayısı
Kadın	261	74.6
Erkek	89	25.4
Toplam	350	100.0

Çizelge 1'deki oranlar Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde kurslara katılan 350 yetişkin öğrenen üzerinden alınan veriler analiz edilerek ortaya çıkan oranlardır. Bu oranlara bakıldığında 14 kurs türünde toplam 350 kişi içerisinde 261'ini kadın yetişkin öğrenenler ve 89'unu ise erkek yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle yetişkin öğrenenlerin %74.6'sı kadın, %25.4'ü erkektir. Görülmektedir ki katılımcıların çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Nitekim Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2014-2015 Yaygın Eğitim İstatistiklerine de bakıldığında Türkiye genelinde halk eğitimi merkezi kurslarına katılan kadın yetişkin öğrenen sayısının erkek yetişkin öğrenen sayısından fazla olduğu bu bulguyu destekler niteliktedir.

Çizelge 1 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyet dağılımıyla ilgili genel bir veri sağlamaktadır. Bununla birlikte yetişkin öğrenenlerin kurs bazında cinsiyet dağılımları bilgisi verilerin daha detaylı yorumlanmasına katkı sağlayacaktır. Nitekim bazı kurs türlerinde erkek yetişkin öğrenen oranı yüksek iken bazı kurs türlerinde kadın yetişkin öğrenen oranı yüksektir.

Çizelge 2 yetişkin öğrenenlerin kurslara göre cinsiyet dağılımını göstermektedir. Buna göre kurslara katılan erkek yetişkin öğrenenlerin sayısının en fazla Tesisat Teknoloji ve İklimlendirme kursunda olduğu görülmektedir. Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursunu sırasıyla Spor, Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk Oyunları) kursu takip etmektedir. Kadınlarda ise en yüksek oranın Pastacılık kursunda olduğu görülmektedir. Ayrıca, Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük), Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı), Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), El Sanatları (İğne Oyası) ve Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler sadece kadınlardan oluşurken Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursuna katılan yetişkin öğrenenler sadece erkeklerden oluşmaktadır. Bilgisayarlı Muhasebe, Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk Oyunları) ve Spor kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerinin neredeyse eşit oranda dağıldığı görülmektedir.

Çizelge 2

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Cinsiyet Dağılımı

Kurs Türü	Yüzde	Kadın	Erkek	Toplam
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	f Kurs içindeki yüzde	20 100.0	0 %0.0	20 %100

(devam ediyor)

Çizelge 2 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Cinsiyet Dağılımı

Kurs Türü	Yüzde	Kadın	Erkek	Toplam
Bilgisayarlı Muhasebe	f	14	10	24
	Kurs içindeki yüzde	%58.3	%41.7	%100
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	f	25	0	25
	Kurs içindeki yüzde	%100	%0.0	%100
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı)	f	24	0	24
	Kurs içindeki yüzde	%100	%0.0	%100
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	f	25	0	25
	Kurs içindeki yüzde	%100	%0.0	%100
El Sanatları (İğne oyası)	f	25	0	25
	Kurs içindeki yüzde	%100	%0.0	%100
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	f	25	0	25
	Kurs içindeki yüzde	%100	%0.0	%100
Müzik ve Gösteri Sanatları (Halkoyunları)	f	14	12	26
	Kurs içindeki yüzde	%53.8	%46.2	%100
Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik)	f	17	7	24
	Kurs içindeki yüzde	%70.8	%29.2	%100
Sanat Tasarımı (Resim)	f	19	9	28
	Kurs içindeki yüzde	%67.9	%32.1	%100

(devam ediyor)

Çizelge 2 (devam)*Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Cinsiyet Dağılımı*

Kurs Türü	Yüzde	Kadın	Erkek	Toplam
İngilizce	f	15	10	25
	Kurs içindeki yüzde	%60.0	%40.0	%100
Spor	f	12	12	24
	Kurs içindeki yüzde	%50.0	%50.0	%100
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	f	0	25	25
	Kurs içindeki yüzde	%0.0	%100	%100
Pastacılık	f	26	4	30
	Kurs içindeki yüzde	%86.7	%13.3	%100
Toplam	f	261	89	350
	Kurs içindeki yüzde	%74.6	%25.4	%100

Özetle kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde kadın yetişkin öğrenen oranı daha fazladır. Katıldıkları kurs bağlamında cinsiyet değişkeni incelendiğinde ise kadınların daha çok ev ve aile ile ilgili kursları tercih ettiği görülürken erkeklerin ise daha çok mesleki gelişimi ya da meslek edinmeyi vurgulayan kursları tercih ettiği görülmektedir. Nitekim yetişkin öğrenenlerin çoğunlukla katıldıkları kurs türlerine bakıldığında Yıldız (2012)'ın çalışmasında belirtildiği gibi, kadınların yoğun olarak katıldıkları programlar kadının yerini ev, temel işlevini çocuklara ve diğer aile fertlerine yönelik bakım hizmetleri olarak tanımlayan geleneksel dünya görüşünü ve geleneksel cinsiyet rollerini yeniden üreten programlar olduğu görülmektedir. Erkek yetişkin öğrenenlerin ise daha çok mesleki gelişim ve meslek edinme kurslarına yönelmeleri Ural (1991)'ın çalışmasında da belirtildiği gibi eril kültür içinde ailenin lideri olarak görülen erkeğin görevinin evine para getirme olarak görülmesi ve bu yönde meslek ve iş kaygısına dayalı olmasından kaynaklanabilmektedir.

Çizelge 3

Yetişkin Öğrenenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Yaş Aralığı	(f)	Yüzde
18-24	91	26.0
25-34	106	30.3
35-44	77	22.0
45-54	53	15.1
54-65	21	6.0
66 ve üzeri	2	0.6
Toplam	350	100.0

Çizelge 3 yetişkin öğrenenlerin yaşlarına göre dağılımlarını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin oranının en fazla olduğu grup %30.3 oranı ile 25-34 yaş aralığındadır. En az olan grup ise %0.6 oranı ile 66 yaş ve üzerindekiilerdir. Yetişkin öğrenenlerin %6'sı 54 ve 65 yaş, %15.1'i 45-54 yaş, %22'si 35-44 yaş ve %26'sı ise 18-24 yaş aralığındadır. Çizelge 3 belirlenmiş yaş aralığındaki yetişkin öğrenen sayısını vermektedir. Fakat yaş aralıkları kurslara göre farklılık gösterebilmektedir. Kurs bazında yetişkin öğrenenlerin yaş aralıklarının bilinmesi yorumların daha detaylı yapılmasını sağlarken yetişkin öğrenenlerin yaş aralıklarına göre tercih ettikleri kurslar hakkında da yorum yapılmasına olanak sağlamaktadır. Nitekim bazı kurslara genç yetişkin öğrenenler katılmayı tercih ederken diğer kurslara ileri yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler katılmayı tercih etmektedir.

Çizelge 4

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Yaşlarının Dağılımı

Kurs Türü	Yaş Aralığı	(f)	Yüzde
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	18-24	3	15
	25-34	5	25
	35-44	9	45
	45-54	2	10
	55-65	1	5
	Toplam	20	100
Bilgisayarlı Muhasebe	18-24	10	41.7
	25-34	10	41.7

(devam ediyor)

Çizelge 4 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Yaşlarının Dağılımı

Kurs Türü	Yaş Aralığı	(f)	Yüzde
	35-44	3	12.5
	45-54	1	4.2
	Toplam	24	100
Güzellik	18-24	8	32
ve Saç Bakım	25-34	9	36
Hizmetleri (Kuaförlük)	35-44	7	28
	45-54	1	4
	Toplam	25	100
Güzellik ve	18-24	6	25
Saç Bakım	25-34	11	45.8
Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı)	35-44	3	12.5
	45-54	4	16.7
	Toplam	24	100
Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim)	18-24	5	20
	25-34	3	12
	35-44	9	36
	45-54	7	28
	55-65	1	4
	Toplam	25	100
El Sanatları (İğne oyası)	18-24	3	12
	25-34	7	28
	35-44	7	28
	45-54	7	28
	55-65	1	4
	Toplam	25	100
Giyim Üretim	18-24	2	8
Teknolojileri (Nakış)	25-34	6	24
	35-44	10	40
	45-54	4	16
	55-65	3	12
	Toplam	25	100
Müzik ve	18-24	8	30.8
Gösteri Sanatları (Halkoyunları)	25-34	12	46.2
	45-54	5	19.2
	55-65	1	3.8
	Toplam	26	100
Müzik ve	18-24	9	37.5

(devam ediyor)

Çizelge 4 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Yaşlarının Dağılımı

Kurs Türü	Yaş Aralığı	(f)	Yüzde
Gösteri Sanatları (Müzik)	25-34	3	12.5
	35-44	2	8.3
	45-54	7	29.2
	55-65	3	12.5
	Toplam	24	100
Sanat Tasarımı (Resim)	18-24	3	10.7
	25-34	7	25
	35-44	4	14.3
	45-54	7	25
	55-65	7	25
İngilizce	Toplam	28	100
	18-24	10	40
	25-34	8	32
	35-44	6	24
	45-54	1	4
Spor	Toplam	25	100
	18-24	8	33.3
	25-34	5	20.8
	35-44	5	20.8
	45-54	5	20.8
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	55-65	1	4.2
	Toplam	24	100
	18-24	10	40
	25-34	10	40
	35-44	5	20
Pastacılık	Toplam	25	100
	18-24	6	20
	25-34	10	33.3
	35-44	7	23.3
	45-54	2	6.7
	55-65	3	10.0
	66 ve üzeri	2	6.7
	Toplam	30	100

Çizelge 4'te yetişkin öğrenenlerin kurslara göre yaşlarının dağılımı verilmiştir. Buna göre 18-24 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler en çok İngilizce, Bilgisayarlı Muhasebe, Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kurslarına katılmaktadır. Bu bulgularla bu yaş aralığındaki yetişkin öğrenenlerin mesleki gelişim, meslek edinme

veya meslek edinmeye yardımcı olacak kurslara katıldıkları sonucu çıkarılabilir. 24-34 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler en çok Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk Oyunları) kursuna katılmaktadırlar. Bu yaş aralığında ise mesleki kaygıların 18-24 yaş aralığına göre daha az olduğu söylenebilir. 35-44 yaş aralığında ise en çok katılımın olduğu kurs Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) olduğu görülmektedir. Bu yaş grubu yetişkin öğrenenlerde ise ev ile ilgili sorumlulukların artışı ile birlikte el becerisi veya buna benzer kurslara yöneldikleri düşünülebilir. 45-54 yaş grubu yetişkin öğrenende de benzer bir eğilim görülmekle birlikte Resim ve Müzik Kurslarına katılım sayılarının da yüksek olduğu tablodan anlaşılmaktadır. Bu bağlamda ise bu yaş grubundaki yetişkin öğrenenlerin eğitim durumlarıyla birlikte ele alınarak analiz edilmesi daha doğru sonuçlara ulaştıracaktır. 54-65 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler Resim ve Pastacılık kurslarında katılım oranları en yüksektir. Bu veriler ise o yaş grubu yetişkinlerin mesleki kaygıların 54 yaş altındakilere göre daha az olduğunu göstermektedir. 66 ve üzerindeki yetişkin öğrenenler ise sadece pastacılık kursuna katılmışlardır.

Özetle yetişkin öğrenenlerin yaş değişkeni bağlamında değerlendirilmesinde kurslara katılanların çoğunluğunu 25-34 yaş arası genç yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. 66 yaş ve üzerindeki ileri yaş yetişkin öğrenenler ise kurslara en az katılanlardır. Yetişkinlerin yaş değişkeninin katıldıkları kurs bağlamında ele alınması sonucunda ise genç yetişkin öğrenenlerin daha çok mesleki gelişim ve iş kaygılarına yönelik kursları tercih ederken orta yaş yetişkin öğrenenler çoğunlukla aile ve ev ile ilgili kurslara yönelmekte ve son olarak ileri yaş yetişkin öğrenenler ise çoğunlukla hobi ve boş zaman etkinliğine yönelik kursları tercih etmektedirler. Görüldüğü üzere yetişkin öğrenenler genç yaşlarda daha çok istihdam merkezli kurslara katılırken ilerleyen yaşlarda daha çok hobi merkezli kurslara katıldığı söylenebilir.

Çizelge 5

Yetişkin Öğrenenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Kişi sayısı	Yüzde
İlkokul mezunu	25	7.1
Ortaokul mezunu	96	27.4
Lise ve dengi mezunu	142	40.6
Yüksekokul mezunu	53	15.1
Üniversite mezunu	32	9.1
Lisansüstü mezunu	2	0.6
Toplam	350	100.0

Çizelge 5 yetişkin öğrenenlerin eğitim düzeyine göre dağılımını vermektedir. Yetişkin öğrenenlerin eğitim düzeylerine göre dağılımlarına bakıldığında yetişkin öğrenenlerin sırasıyla %0.6'sı lisansüstü mezunu, %7.1'i ilkokul mezunu, %9.1'i üniversite mezunu, %15.1'i yüksekokul mezunu, %27.4'ü ortaokul mezunu ve %40.6'sı lise ve dengi okul mezunudur. Yetişkin öğrenenlerin eğitim düzeyleri bağlamında en fazla oranın lise ve dengi okul mezunlarında olduğu görülmektedir. Bu gruptaki yetişkin öğrenenlerin meslek edinme ve sertifika kazanma amaçları ön planda olduğu söylenebilir.

Çizelge 5 yetişkin öğrenenlerin genel eğitim düzeyleri hakkında bilgi vermektedir. Eğitim durumlarının kurs ve cinsiyet bağlamlarında incelenmesi daha detaylı yorumlar yapılmasına olanak sağlamaktadır. Çizelge 6 ve 7 eğitim değişkenini kurs ve cinsiyet bağlamında değerlendirmektedir.

Çizelge 6

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Eğitim Düzeylerinin Dağılımı

Cinsiyet	Eğitim Durumu	(f)	Yüzde
Kadın	İlkokul mezunu	24	9.2
	Ortaokul mezunu	82	31.4
	Lise ve dengi mezunu	98	37.5
	Yüksekokul mezunu	35	13.4
	Üniversite mezunu	20	7.7
	Lisansüstü mezunu	2	0.8
	Toplam	261	100.0
Erkek	İlkokul mezunu	1	1.1
	Ortaokul mezunu	14	15.7
	Lise ve dengi mezunu	44	49.4
	Yüksekokul mezunu	18	20.2
	Üniversite mezunu	12	13.5
	Toplam	89	100.0

Çizelge 6 yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre eğitim düzeylerinin dağılımını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin eğitim durumlarına bakıldığında erkek ve kadın yetişkin öğrenenlerde lise ve dengi okul mezunu sayısı en fazla orana sahiptir. Ayrıca lisansüstü mezunu yetişkin öğrenen erkeklerde hiç yokken kadınlarda ise sadece iki kişidir. İlkokul mezunlarının neredeyse bütün çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Ortaokul mezunlarında ise kadınlar erkeklere göre daha fazladır. Lise mezunu ve yüksekokul mezunu kadınlar yetişkin öğrenen oranı erkeklerin oranından iki kat fazladır. Benzer şekilde üniversite mezunu kadın ve erkeklerin oranlarına bakıldığında

kadınların sayısı daha fazladır. Kurslara katılan kadınların eğitim durumları incelendiğinde ortaokul ve lise mezunu kadın yetişkin öğrenenin çoğunluğu oluşturduğu görülürken erkeklerde lise ve yüksekokul mezunu yetişkin öğrenenin çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir.

Çizelge 7

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Eğitim Düzeylerinin Dağılımı

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	Ortaokul mezunu	9	45.0
	Lise ve dengi mezunu	9	45.0
	Yüksekokul mezunu	2	10.0
	Toplam	20	100.0
Bilgisayarlı Muhasebe	Ortaokul mezunu	4	16.7
	Lise ve dengi mezunu	16	66.7
	Yüksekokul mezunu	3	12.5
	Üniversite mezunu	1	4.2
	Toplam	24	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	İlkokul mezunu	2	8.0
	Ortaokul mezunu	12	48.0
	Lise ve dengi mezunu	11	44.0
	Toplam	25	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri(Cilt ve Saç Bakımı)	Ortaokul mezunu	11	45.8
	Lise ve dengi mezunu	12	50.0
	Lisansüstü mezunu	1	4.2
	Toplam	24	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	İlkokul mezunu	8	32.0
	Ortaokul mezunu	11	44.0
	Lise ve dengi mezunu	4	16.0
	Yüksekokul mezunu	1	4.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	İlkokul mezunu	7	28.0
	Ortaokul mezunu	12	48.0
	Lise ve dengi mezunu	5	20.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	İlkokul mezunu	3	12.0
	Ortaokul mezunu	15	60.0
	Lise ve dengi mezunu	6	24.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Halkoyunları)	Lise ve dengi mezunu	13	50.0
	Yüksekokul mezunu	7	26.9
	Üniversite mezunu	6	23.1

(devam ediyor)

Çizelge 7 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Eğitim Düzeylerinin Dağılımı

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
	Toplam	26	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Lise ve dengi mezunu	10	41.7
	Yüksekokul mezunu	11	45.8
	Üniversite mezunu	3	12.5
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Ortaokul mezunu	1	3.6
	Lise ve dengi mezunu	9	32.1
	Yüksekokul mezunu	8	28.6
	Üniversite mezunu	10	35.7
	Toplam	28	100.0
İngilizce	Ortaokul mezunu	1	4.0
	Lise ve dengi mezunu	11	44.0
	Yüksekokul mezunu	10	40.0
	Üniversite mezunu	3	12.0
	Toplam	25	100.0
Spor	İlkokul mezunu	2	8.3
	Ortaokul mezunu	1	4.2
	Lise ve dengi mezunu	12	50.0
	Yüksekokul mezunu	8	33.3
	Üniversite mezunu	1	4.2
	Toplam	24	100.0
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	İlkokul mezunu	1	4.0
	Ortaokul mezunu	12	48.0
	Lise ve dengi mezunu	12	48.0
	Toplam	25	100.0
Pastacılık	İlkokul mezunu	2	6.7
	Ortaokul mezunu	7	23.3
	Lise ve dengi mezunu	12	40.0
	Yüksekokul mezunu	3	10.0
	Üniversite mezunu	5	16.7
	Lisansüstü mezunu	1	3.3
	Toplam	30	100.0

Çizelge 7 yetişkin öğrenenlerin kurs türlerine göre eğitim düzeylerinin dağılımını göstermektedir. Kurs türlerinde yetişkin öğrenenlerin eğitim durumları incelendiğinde sırasıyla; Aile ve Çocuk Gelişimi kursunu %45 oranla ortaokul ve yine %45 oranla lise mezunu yetişkin öğrenen oluşturmaktadır. Bu kursa %2 oranında ise yüksekokul mezunu yetişkin öğrenen katılmaktadır. İlkokul ve lisansüstü mezunu yetişkin öğrenenin hiçbirisi bu kursa dâhil olmamıştır.

Bilgisayarlı Muhasebe kursuna bakıldığında kursun çoğunluğunu %66.7 oranla lise mezunları ve %16.7 oranla ortaokul mezunları oluşturmaktadır. %12.5 oranla

yüksekokul mezunu yetişkin öğrenen de bu kursa katılmaktadır. Aile ve Çocuk gelişimi kursuna benzer şekilde bu kursta da ilkokul ve üniversite mezunu yetişkin öğrenen yoktur.

Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük) kursunda ise neredeyse bütün çoğunluğu sırasıyla %48 ve %44 oranlarıyla ortaokul ve lise mezunu yetişkin öğrenen oluşturmaktadır. Bu kursa %8 oranında ilkokul mezunu yetişkin öğrenen de katılmaktadır. Yüksekokul, üniversite ve lisansüstü mezunu yetişkin öğrenenlerden bu kursa katılan yoktur.

Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %45.8'i ortaokul mezunu ve kursa katılan yetişkin öğrenenlerin yarısı da lise mezunudur. Ayrıca %2 oranında lisansüstü mezunu yetişkin öğrenen vardır. İlkokul ve üniversite mezunu yetişkin öğrenen bu kursa katılmamıştır.

Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) kursu verileri incelendiğinde kursa katılan yetişkin öğrenenlerin çoğunluğunu ilkokul ve ortaokul mezunları oluşturmaktadır. %16 oranıyla lise mezunu yetişkin öğrenenler de bu kursa katılmışlardır. Bununla birlikte %4'lük oranlara sahip yüksekokul ve üniversite mezunu yetişkin öğrenen de bu kursa katılım sağlamıştır.

El Sanatları (İğne Oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin hemen hemen yarısını ortaokul mezunu yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. Sırasıyla %28 ve %20 oranları ile ilkokul ve lise mezunu yetişkin öğrenen bu kursa devam etmektedir. Son olarak %4 oranında da üniversite mezunu yetişkin öğrenen vardır.

Giyim Üretim Teknolojiler (Nakış) kursunda ise büyük çoğunluk ortaokul mezunudur. Neredeyse katılımcıların dörtte bir ise lise mezunudur. %12'lik orana sahip ilkokul mezunu yetişkin öğrenen de vardır. Son olarak %4 oranında üniversite mezunu yetişkin öğrenen bu kursa katılmaktadır.

Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk oyunları) kursunun yarısını lise mezunu yetişkin öğrenen oluşturmaktadır. Yüksekokul ve üniversite mezunları ise sırasıyla %26.9 ve %23.1 oranına sahiptir. Bu kursa ilkokul, ortaokul ve lisansüstü mezunu yetişkin öğrenen katılım sağlamamıştır.

Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursu da halk oyunları kursuna benzer şekilde ilkokul, ortaokul ya da lisansüstü mezunu yetişkin öğrenenlerden oluşmamaktadır. Bu kursun neredeyse tamamını %41.7 oranla lise ve %45.8 oranla yüksekokul ve %12.5 oranla da üniversite mezunu yetişkin öğrenen oluşturmaktadır.

Sanat Tasarımı (Resim) kursunda ise ilkokul, ortaokul ve lisansüstü mezun yetişkin öğrenen katılım sağlamamıştır. Kursa katılan yetişkin öğrenenlerin sırasıyla %32.1'i lise mezunu %28.6'sı yüksekokul mezunu %35.7'si ise üniversite mezunudur.

İngilizce kursuna katılan yetişkin öğrenenlerde ise %44 ve %40 oranları ile lise ve yüksekokul mezunu vardır. Yetişkin öğrenenlerin %12'si üniversite mezunudur. En az orana sahip olan %4 ortaokul mezunu yetişkin öğrenen vardır. Kursa ilkokul ve lisansüstü mezun yetişkin öğrenenler katılmamıştır.

Spor kursuna katılan yetişkin öğrenenler arasında hiç lisansüstü mezun yokken, %4.2 oranında üniversite ve ortaokul mezunu yetişkin öğrenen vardır. %8.3'lük oranla ilkokul mezunları da bu kursa katılım sağlamışlardır. Ayrıca kursun yarısını lise mezunu yetişkin öğrenen oluşturmaktadır. Yüzde 33.3 oranı ile yüksekokul mezunu yetişkin öğrenen de bu kursa katılmıştır.

Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise %4'ünü ilkokul ve %48'i ortaokul ve yine %48'i lise mezunudur. Kursa yüksekokul, üniversite ve lisansüstü mezunlarının katılmadığı görülmektedir.

Son olarak Pastacılık kursu verileri incelendiğinde ise diğer kurslardan farklı olarak bu kursa katılan yetişkin öğrenenlerin eğitim durumları çeşitlilik göstermektedir. En fazla oran %40 ile lise mezunudur. Onu %23.3 oranıyla ortaokul mezunları takip etmektedir. Yetişkin öğrenenlerin %16.7'si üniversite mezunu, %6.7'si ilkokul mezunu ve %3.3'ü lisansüstü mezunudur.

Özetle kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eğitim durumu değişkeninin cinsiyet ve katıldıkları kurs bağlamında değerlendirilmesi sonucunda yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu ortaokul ve lise mezunları oluşturmaktadır. Lisansüstü mezun yetişkin öğrenenler ise en az sayıdadır. Eğitim durumlarına göre katıldıkları kurslar incelendiğinde ise ilkokul mezunlarının çoğunluğunun ev ve aile ilgili ilgili kursları, ortaokul ve lise mezunlarının daha çok meslek edinme ve meslekte ilerlemeye yönelik kursları, yüksekokul ve üniversite mezunlarının ise hobi ve boş zaman etkinliğine yönelik kursları tercih ettiği yorumu yapılabilir.

Çizelge 8

Yetişkin Öğrenenlerin Medeni Durumlarının Dağılımı

Medeni Durum	(f)	Yüzde
Bekâr	150	42.9
Evli	200	57.1
Toplam	350	100.0

Çizelge 8 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumlarının dağılımını göstermektedir. Buna göre, kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumlarına bakıldığında 350 katılımcıdan 150'si bekâr, 200'ü ise evlidir. Evli yetişkin öğrenenlerin sayısı bekâr olanlara göre daha fazladır. Bekâr olanlar arasında eşinden ayrılmış yetişkin öğrenenler de vardır. Çizelge 8'de yer alan bilgiler kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumları ile ilgili genel bir veri sağlamaktadır. Kurs ve cinsiyet bağlamında medeni durumlarının değerlendirilmesi daha ayrıntılı yorumlar yapılmasını olanak sağlayacaktır.

Çizelge 9

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Medeni Durumlarının Dağılımı

Kurs Türü	Medeni Durumu	(f)	Yüzde
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	Bekâr	4	20.0
	Evli	16	80.0
	Toplam	20	100.0
Bilgisayarlı Muhasebe	Bekâr	10	41.7
	Evli	14	58.3
	Toplam	24	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	Bekâr	10	40.0
	Evli	15	60.0
	Toplam	25	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri(Cilt ve Saç Bakımı)	Bekâr	9	37.5
	Evli	15	62.5
	Toplam	24	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Bekâr	7	28.0
	Evli	18	72.0

(devam ediyor)

Çizelge 9 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Kurslara Göre Medeni Durumlarının Dağılımı

Kurs Türü	Medeni Durumu	(f)	Yüzde
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Bekâr	4	16.0
	Evli	21	84.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Bekâr	5	20.0
	Evli	20	80.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Halkoyunları)	Bekâr	17	65.4
	Evli	9	34.6
	Toplam	26	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Bekâr	17	70.8
	Evli	7	29.2
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Bekâr	14	50.0
	Evli	14	50.0
	Toplam	28	100.0
İngilizce	Bekâr	14	56.0
	Evli	11	44.0
	Toplam	25	100.0
Spor	Bekâr	12	50.0
	Evli	12	50.0
	Toplam	24	100.0
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	Bekâr	16	64.0
	Evli	9	36.0
	Toplam	25	100.0
Pastacılık	Bekâr	11	36.7
	Evli	19	63.3
	Toplam	30	100.0

Çizelge 9’da yetişkin öğrenenlerin kurslara göre medeni durumlarının dağılımı verilmiştir. Bu dağılıma göre bekâr yetişkin öğrenenler en çok Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk oyunları) ve Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kurslarına katılmaktadır. Evliler ise en çok El sanatları (İğne oyası) kursuna katılmaktadırlar. Bekâr yetişkin öğrenenlerin katılımının daha fazla olduğu kurslar sırasıyla Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik), Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk oyunları) ve Tesisat

Teknolojileri ve İklmlendirme kurslarıdır. Evli yetişkin öğrenenlerin daha fazla olduğu kurslar ise Aile ve Çocuk Gelişimi, Bilgisayarlı Muhasebe, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük), Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), El sanatları (İğne oyası), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) ve Pastacılık kurslarıdır. Sanat tasarımı kursunda ise katılanların yarısı evli yarısı bekârdır.

Çizelge 10

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Medeni Durumlarının Dağılımı

Cinsiyet	Yüzde		Medeni Durumu		Toplam
			Bekar	Evli	
Kadın	f		93	168	261
		Kurs içindeki yüzde	%35.6	%64.4	%100
Erkek	f		57	32	89
		Kurs içindeki yüzde	%64	%36	%100
Toplam	f		150	200	350
		Kurs içindeki yüzde	%42.9	%57.1	%100

Çizelge 10 yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre medeni durumlarının dağılımını göstermektedir. Buna göre kadınların %35.6'sı bekâr ve %64.4'ü ise evlidir. Erkeklerin ise %64'ü bekâr, %36'sı evlidir.

Özetle yetişkin öğrenenlerin medeni durum değişkeninin cinsiyet ve katıldıkları kurs bağlamında değerlendirilmesi sonucunda kurslara katılan kadın yetişkin öğrenenlerin çoğu evli, erkeklerin ise çoğunluğu bekârdır. Evli yetişkin öğrenenler daha çok ev, aile sorumluluklarıyla ilgili kurslara ve daha çok toplumdaki kadın rolünü pekiştiren kurslara katılırken bekâr yetişkin öğrenenler meslek edinme, mesleki gelişimi ve boş zaman etkinliğine yönelik kurslara katıldıkları sonucu çıkarılabilir.

Çizelge 11

Yetişkin Öğrenenlerin Çocuk Sayısının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	Yüzde
0	154	44.0
1	50	14.3

(devam ediyor)

Çizelge 11 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Çocuk Sayısının Dağılımı

Çocuk Sayısı	N	Yüzde
2	88	25.1
3	50	14.3
4	7	2.0
5 ve üzeri	1	0.3
Toplam	350	100.0

Çizelge 11 yetişkin öğrenenlerin çocuk sayısının dağılımını göstermektedir. Yetişkin öğrenenlerin çocuk sayısının dağılımına bakıldığında 350 yetişkin öğrenenin %44'ü çocuk sahibi değildir. Oranın yüksek olmasının sebebi bu grup içerisinde yer alan yetişkin öğrenenlerin bir kısmının bekâr olmasından da kaynaklanmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin %14.3'ü bir çocuk sahibiyken %24.1'i iki çocuk sahibidir. Üç çocuğu olanların oranı ise %14.3'tür. Dört çocuk sahibi yetişkinler %2 oranındadır. En az orana sahip olan yetişkinler ise %0.3 oranı ile beş ve üzeri çocuk sahibi olanlardır. Oranlar genel olarak değerlendirildiğinde evli yetişkin öğrenenlerin çoğunluğunun iki çocuğu varken beş ve üzeri çocuğu olan yetişkin öğrenen sayısı en azdır.

Çizelge 12

Yetişkin Öğrenenlerin Çalışma Durumlarına Göre Genel Dağılımı

Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Çalışan	113	32.3
Çalışmayan	237	67.7
Toplam	350	100.0

Çizelge 12 yetişkin öğrenenlerin çalışma durumlarına göre genel dağılımı göstermektedir. Buna göre kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin %32.3'ünü çalışanlar oluştururken %67.7'sini ise çalışmayanlar oluşturmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin cinsiyetleri ve katıldıkları kurs türlerine göre de çalışma durumlarının incelenmesi daha detaylı yorumlar yapılmasını olanak sağlayacaktır.

Çizelge 13

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Çalışma Durumları

Cinsiyet	Kişi Sayısı/Yüzde	Çalışan	Çalışmayan	Toplam
Kadın	f	63	198	261
	Kurs içindeki yüzde	%24.1	%75.9	%100
Erkek	f	50	39	89
	Kurs içindeki yüzde	%56.2	%43.8	%100
Toplam	f	113	237	350
	Kurs içindeki yüzde	%32.3	%67.7	%100

Çizelge 13 yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre çalışma durumlarını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre çalışma durumları incelendiğinde kadın yetişkin öğrenenlerin %24.1'i çalışmakta iken %75.9'u herhangi bir işte çalışmamaktadır. Erkek yetişkin öğrenenlerin ise %56.2'si çalışırken %43.8'i herhangi bir işte çalışmamaktadır. Diğer bir deyişle, kadın yetişkin öğrenenlerin çoğu çalışmamaktadır. Erkek yetişkin öğrenenlerin ise neredeyse yarısı çalışmakta yarısı ise çalışmamaktadır. Fakat çalışmayan yetişkin öğrenenler arasında emekli olan erkek ve kadın yetişkin öğrenenler de vardır.

Çizelge 14

Yetişkin Öğrenenlerin Katıldıkları Kurs Türlerine Göre Çalışma Durumları

Kurs Türü	Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	Çalışıyor	5	25.0
	Çalışmıyor	15	75.0
	Toplam	20	100.0
Bilgisayarlı Muhasebe	Çalışıyor	9	37.5
	Çalışmıyor	15	62.5
	Toplam	24	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	Çalışıyor	11	44.0
	Çalışmıyor	14	56.0
	Toplam	25	100.0
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri(Cilt ve Saç Bakımı)	Çalışıyor	11	45.8
	Çalışmıyor	13	54.2
	Toplam	24	100.0

(devam ediyor)

Çizelge 14 (devam)

Yetişkin Öğrenenlerin Katıldıkları Kurs Türlerine Göre Çalışma Durumları

Kurs Türü	Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Çalışmıyor	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Çalışıyor	1	4.0
	Çalışmıyor	24	96.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Çalışmıyor	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Halkoyunları)	Çalışıyor	12	46.2
	Çalışmıyor	14	53.8
	Toplam	26	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Çalışıyor	5	20.8
	Çalışmıyor	19	79.2
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Çalışıyor	12	42.9
	Çalışmıyor	16	57.1
	Toplam	28	100.0
İngilizce	Çalışıyor	13	52.0
	Çalışmıyor	12	48.0
	Toplam	25	100.0
Spor	Çalışıyor	11	45.8
	Çalışmıyor	13	54.2
	Toplam	24	100.0
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	Çalışıyor	14	56.0
	Çalışmıyor	11	44.0
	Toplam	25	100.0
Pastacılık	Çalışıyor	9	30.0
	Çalışmıyor	21	70.0
	Toplam	30	100.0

Çizelge 14 yetişkin öğrenenlerin katıldıkları kurs türlerine göre çalışma durumlarının dağılımını göstermektedir. Yetişkin öğrenenlerin katıldıkları kurs türlerine göre çalışma durumları incelendiğinde Aile ve Çocuk Gelişimi kursunun %25'i çalışırken %75'i çalışmamaktadır. Buna göre bu kursa katılan yetişkin öğrenenlerin çoğu çalışmayan ya da emekli yetişkin öğrenenden oluşmaktadır. Bilgisayarlı Muhasebe kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %37.5'i çalışırken %62.5' çalışmamaktadır. Benzer şekilde bu kursa katılan yetişkin öğrenenlerin de çoğu herhangi bir işte çalışmamaktadır. Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük) kursunda ise çalışanların oranı %44 iken çalışmayanların oranı %56'dır. Bu kursta çalışan ve çalışmayan yetişkin öğrenenlerin sayısı neredeyse birbirine eşittir. Diğer bir deyişle

kursa gelenlerin neredeyse yarısı çalışan diğer yarısı çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır.

Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı) kursunda da benzer şekilde %45.8'i çalışan, %54.2'si çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Bu kursta da çalışan ve çalışmayan yetişkin öğrenen oranları birbirlerine neredeyse eşittir. Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) ve Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursları ise tamamen çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. El Sanatları (İğne oyası) kursunda ise %96 çalışmayan yetişkin öğrenen varken %4 oranında çalışan yetişkin öğrenen vardır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Halk Oyunları) kursunda %46.2 yetişkin öğrenen çalışırken %53.8 yetişkin öğrenen herhangi bir işte çalışmamaktadır.

Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunda ise yetişkin öğrenenlerin %20.8'i çalışmakta %79.2'si herhangi bir işte çalışmamaktadır. Sanat Tasarımı (Resim) kursunda %42.9'u çalışan yetişkin öğrenen iken %57.1'i herhangi bir işte çalışmayan yetişkin öğrenendir. İngilizce kursunda ise yetişkin öğrenenlerin %52'si çalışmakta %48'i çalışmamaktadır. Spor kursuna gelen yetişkin öğrenenlerin %45.8'i çalışan, %54.2'si herhangi bir işte çalışmayan yetişkinlerdir. Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursuna gelen yetişkin öğrenenlerin %56'sı çalışan, % 44'ü herhangi bir işte çalışmayan yetişkinlerdir. Son olarak Pastacılık kursunda ise %30 çalışan yetişkin öğrenen iken %70'i çalışmayan yetişkin öğrenendir.

Çizelge 15

Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Çalışma Durumu

Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Çalışıyor	149	74.9
Çalışmıyor	50	25.1
Toplam	199	100.0

Çizelge 15 yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumunun dağılımını göstermektedir. Araştırmaya katılan evli yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumları incelendiğinde %74.9'unun eşleri çalışırken, %25.1'nin eşleri herhangi bir işte çalışmamaktadır. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğunluğu çalışmaktadır.

Çizelge 16

Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Okuryazar değil	1	0.5
İlkokul mezunu	30	14.8
Ortaokul mezunu	56	27.6
Lise ve dengi mezunu	69	34.0
Yüksekokul mezunu	30	14.8
Üniversite mezunu	17	8.4
Toplam	203	100.0

Çizelge 16 yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim düzeyine ilişkin dağılımı göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim durumları incelendiğinde %34'ünün lise ve dengi okul mezunu olduğu, %27.6'sının ortaokul, %14.8'inin ilkokul ve yine %14.8'inin yüksekokul mezunu, %8.4'ünün üniversite mezunu olduğu görülmektedir. Son olarak %0.5'inin eşi ise okuryazar değildir. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğu lise ve dengi okul mezunudur.

Çizelge 17

Yetişkin Öğrenenlerin Annelerinin Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Okuryazar değil	13	3.7
Sadece okuryazar	115	32.9
İlkokul mezunu	162	46.3
Ortaokul mezunu	47	13.4
Lise ve dengi mezunu	11	3.1
Yüksekokul mezunu	2	0.6
Toplam	350	100.0

Çizelge 17 yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim düzeyine ilişkin dağılımını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim düzeylerine bakıldığında en yüksek oranla %46.3'ünün ilkokul mezunu olduğu ve %32.9'unun ise sadece okuryazar olduğu görülmektedir. Bununla birlikte %13.4'ü ortaokul mezunu ve %3.7'si de okuryazar değildir. %3.1'i ise lise ve dengi okul mezunudur. Son olarak %0.6'lık kısım ise yüksekokul mezunudur. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin annelerinin büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur.

Çizelge 18

Yetişkin Öğrenenlerin Babalarının Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Okuryazar değil	3	0.9
Sadece okuryazar	94	26.9
İlkokul mezunu	149	42.6
Ortaokul mezunu	70	20.0
Lise ve dengi mezunu	32	9.1
Yüksekokul mezunu	1	0.3
Üniversite mezunu	1	0.3
Toplam	350	100.0

Çizelge 18 yetişkin öğrenenlerin babalarının eğitim düzeyinin dağılımını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin babalarının eğitim durumuna bakıldığında en yüksek oranla %42.6'sı ilkokul mezunu ve %26.9'u sadece okuryazardır. Yetişkin öğrenenlerin babalarının %20'si ortaokul ve %9.1'i ise lise ve dengi okul mezunudur. Ayrıca %0.3 oranları ile yüksekokul ve üniversite mezunu baba vardır. Son olarak yetişkin öğrenenlerin babalarının %0.9'u ise okuryazar değildir. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin babalarının büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur.

Çizelge 19

Yetişkin Öğrenenlerin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Dağılımı

Ortalama Hane Geliri	(f)	Yüzde
Gelirim Yok	78	22.3
500-999 TL arası	21	6.0
1.000-1.999 TL arası	58	16.6
2.000-2.999 TL arası	102	29.1
3.000-3.999 TL arası	61	17.4
4.000-4.999 TL arası	19	5.4
5.000-5.999 TL arası	8	2.3
6.000 ve üzeri	3	0.9
Toplam	350	100.0

Çizelge 19 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin aylık ortalama hane gelirlerine ilişkin dağılımı göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin %22.3'ünün geliri yoktur. Yetişkin öğrenenlerin %6'sı 500-999 TL arası gelire sahiptir. %16.6 oranında yetişkin öğrenen 1000-1999 TL arası gelire sahipken, %29.1 oranında yetişkin öğrenen

2000-2999 TL arası gelire sahiptir. %17.4'ünün geliri 3000-3999 TL arasındır. Yetişkin öğrenenlerin %5.4'ü de 4000-4999 TL arası gelire sahiptir. Son olarak %2.3'ü 5000-5999 TL arası gelire sahipken %0.9'u 6000 ve üzeri gelire sahiptir. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin çoğunluğunun geliri 2000-2999 TL arasındadır. Geliri olmayanlar ise diğer çoğunluğu oluşturmaktadır.

Çizelge 20

Yetişkin Öğrenenlerin Kiminle Yaşadıklarının Dağılımı

Kiminle Yaşadıkları	(f)	Yüzde
Anne ve baba ile	137	39.1
Eşim ile	179	51.1
Yalnız	21	6.0
Arkadaş ile	9	2.6
Yurtta	2	.6
Diğer	2	.6
Toplam	350	100.0

Çizelge 20 yetişkin öğrenenlerin kiminle yaşadıklarına ilişkin verdikleri yanıtların oranlarını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin %51.1'i eşi ve varsa çocukları ile %39.1'i anne ve babası ile ve %2.6'sı arkadaşları ile yaşamaktadır. Yetişkin öğrenenlerin %0.6'sı ise yurtta kaldığı görülmektedir. Yalnız yaşayanların oranı ise %6'dır. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin çoğunluğu eşiyle ya da anne babasıyla yaşamaktadır.

Çizelge 21

Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılımlarına İlişkin Dağılımı

Katılma Durumu	(f)	Yüzde
Evet	255	72.9
Hayır	95	27.1
Toplam	350	100.0

Çizelge 21'de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin HEM kurslarına daha önce katılıp katılmadıklarının dağılımı verilmiştir. Buna göre Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde 2016-2017 eğitim öğretim yılı güz döneminde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin %72.9'nun daha önce halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katıldığı, %27.1'nin katılmadığı görülmüştür.

Bunu takip eden soruda daha önce halk eğitimi merkezi kurslarına katıldığını belirten 255 yetişkin öğrenene bu kez kaç kursa katıldıklarına dair veriler analiz edilmiştir.

Çizelge 22

Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce Katıldıkları HEM Kurs Sayısı Dağılımı

Kurs Sayısı	(f)	Yüzde
0	101	28.9
1	114	32.6
2	64	18.3
3	33	9.4
4 ve üzeri	38	10.9
Toplam	350	100.0

Çizelge 22 yetişkin öğrenenlerin daha önce katıldıkları halk eğitim merkezi kurs sayısına ilişkin dağılımı göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin %32.6'sı bir kursa, %18.3'ü iki kursa, %9.4'ü üç kursa ve %10.9'u dört ve üzeri kursa katıldığı görülmektedir.

Bu bulgular araştırmaya katılan yetişkin öğrenenlerin halk eğitimi merkezlerinin açtığı kurslara katılımlarına ilişkin genel bir çerçeve çizerken, cinsiyetlerine göre yetişkin öğrenenlerin kurslara katılımları ile ilgili bulguların bilinmesi daha detaylı yorumlar yapılması olanak sağlamaktadır. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu en az bir kursa katılmıştır.

Çizelge 23

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Daha Önce HEM Kurslarına Katılma Durumlarına İlişkin Dağılımı

Katılma Durumu	Kişi Sayısı	Cinsiyet		Toplam
	Yüzde	Kadın	Erkek	
Evet	f	205	50	255
	Kurs içindeki yüzde	%78.5	%56.2	%72.9
Hayır	f	56	39	95
	Kurs içindeki yüzde	%21.5	%43.8	%27.1
Toplam	f	261	89	350
	Kurs içindeki yüzde	%100	%100	%100

Çizelge 23 yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre daha önce HEM kurslarına katılma durumlarına ilişkin dağılımı göstermektedir. Buna göre, kadınların %78.5'inin daha önce HEM kurslarına katıldığı görülürken, erkeklerin ise %56.2'sinin daha önce HEM kursuna katıldığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, kadın yetişkin öğrenenlerin erkeklerde oranla daha fazla öncesinde kurslara katıldığı açıkça görülmektedir.

Çizelge 24

Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Katıldıkları Kurs Sayısının Dağılımı

Kurs Sayısı	Kişi Sayısı Yüzde	Cinsiyet		Toplam
		Kadın	Erkek	
0	f	63	38	101
	Kurs içindeki yüzde	%24.1	%42.7	%28.9
1	f	74	40	114
	Kurs içindeki yüzde	%28.4	%44.9	%32.6
2	f	57	7	64
	Kurs içindeki yüzde	%21.8	%7.9	%18.3
3	f	31	2	33
	Kurs içindeki yüzde	%11.9	%2.2	%9.4
4 ve üzeri	f	36	2	38
	Kurs içindeki yüzde	%13.8	%2.2	%10.9
Toplam	f	261	89	350
	Kurs içindeki yüzde	%100	%100	%100

Çizelge 24 yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre katıldıkları kurs sayısına ilişkin dağılımı göstermektedir. Buna göre kadın yetişkin öğrenenlerin %28.4'ünün daha önce bir kursa, %21.8'inin daha önce iki kursa, %11.9'unun da önce üç kursa katıldığı görülürken dört ve üzeri kurs katılan yetişkin öğrenenlerin oranı %13.8'dir. Erkek yetişkin öğrenenlerin ise %44.9'u da önce bir kursa, %7.9'u daha önce iki kursa, %2.2'si ise daha önce üç kursa katıldığı görülmektedir. Dört ve üzeri kursa katılan erkek yetişkin öğrenenlerin oranı ise %2.2'dir. Veriler genel olarak değerlendirildiğinde erkek ve kadın yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu daha önce en az bir kursa katılmıştır.

Çizelge 25

Yetişkin Öğrenenlerin İkamet Ettikleri Yerlerin Dağılımı

İkamet Ettikleri Yer	(f)	Yüzde
Büyükşehir	327	93.4
İl (Büyükşehir olmayan)	9	2.6
İlçe	14	4.0
Toplam	350	100.0

Çizelge 25 yetişkin öğrenenlerin ikamet ettikleri yerlerin dağılımını göstermektedir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin %93.4'ü büyükşehirde yaşamaktadır. Yetişkin öğrenenlerin %2.6'sı ise büyükşehir olmayan ilde yaşamaktadır. İlçede yaşayan yetişkin öğrenenlerin oranı ise %4'tür. Yetişkin öğrenenlerin ikamet ettikleri yerlerle ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunun büyükşehirde yaşadığı görülmektedir.

4.2.Yetişkin Öğrenenlerin Güdüsel Yönelimlerine Göre Dağılımlarına İlişkin Bulgular

Bu başlık altında 2016-2017 yılı güz dönemi Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nin uygulanması sonucunda güdüsel yönelimlerinin dağılımına ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Çizelge 26

Yetişkin Öğrenenlerin Güdüsel Yönelimlerinin Ortalaması

Güdüsel Yönelim	Ortalama	Standart Sapma
Bilişsel İlgi	2.2395	.93006
Sosyal Güdülenme	2.3200	.96689
Ailesel Nedenler	1.4995	.74445
Mesleki İlerleme	2.1510	1.11329
Eğitsel Hazırlık	2.0767	.76459
Toplumsal İlişki	2.1748	1.14550
İletişim Geliştirme	1.3343	.69679

Çizelge 26’da yetişkin öğrenenlerin Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği’nde yedi güdüsel yönelime göre verdikleri yanıtlar dikkate alınarak ortalamaları alınmıştır ve her bir güdüsel yönelim için standart sapma ve ortalama değer çizelgede gösterilmektedir. Böylece yetişkin öğrenenler arasında hangi güdüsel yönelimlerin diğerlerine oranla ortalama değerlerinin yüksek olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Buna göre ortalama puanı en yüksek yönelim sosyal güdülenme yönelimidir. Bunu bilişsel ilgi ve toplumsal ilişki yönelimleri takip etmektedir. Dördüncü sırada mesleki ilerleme, beşinci sırada ise eğitsel hazırlık yönelimleri mevcuttur. Son olarak ise en az ortalama puana sahip yönelimler iletişim geliştirme ve ailesel nedenler olmuştur.

Çizelge 26 ile yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimlerinin ortalaması bilgisi bulgulanmıştır. En yüksek en düşük ortalama değere sahip güdüsel yönelimler belirlenebilmiştir. Fakat araştırmanın amaçları dâhilinde yedi güdüsel yönelim arasından sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimlerinin analiz edilmesi yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla katılım örüntülerine ilişkin detaylı veriler sağlayacaktır. Bu bağlamda sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimlerine ilişkin ifadeler analiz edilmiştir.

Çizelge 27

Yetişkin Öğrenenlerin Sosyal Güdülenme Yönelimine İlişkin Ortalamaları

Sosyal Güdülenme Yönelimine İlişkin İfadeler	N	Ortalama	Standart Sapma
Mutsuz bir ilişkiden kaçmak için	350	1.4200	.91040
Boş durmaktansa bir şeyler yapmak için	350	2.8514	1.24421
Ev veya iş yaşamının tekdüzeliğinden kurtulmak için	350	2.5571	1.28286
Can sıkıntısından kurtulmak için	350	2.4400	1.25335
Yalnızlıktan kurtulmak için	350	1.9600	1.18906
Günlük hayatın sıkıntısını üzerimden atmak için	350	2.6914	1.21438

Çizelge 27’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği’ndeki sosyal güdülenme yönelimine ait olan maddelere yanıtları analiz edilmiş

ve yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme yönelimlerine ait ifadelerin ortalama puan ve standart sapma değerleri gösterilmiştir.

Buna göre, yetişkin öğrenenlerin Eğitime Katılma Ölçeği'ndeki sosyal güdülenme yönelimine ilişkin ifadelerden “boş durmaktansa bir şeyler yapmak için” ifadesi en yüksek ortalamaya sahip olması nedeniyle çok etkili olduğu söylenebilir. Sırasıyla “günlük hayatın sıkıntısını üzerimden atmak için”, “ev veya iş yaşamının tekdüzeliğinden kurtulmak için” ve “can sıkıntısından kurtulmak için” ifadeleri ise biraz etkili olduğu söylenebilir. Çok az etkili ifadeler ise “yalnızlıktan kurtulmak için” ve “mutsuz bir ilişkiden kaçmak için” olarak sıralanabilir.

Çizelge 27 ile kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme yönelimine ilişkin ifadelerinin ortalama değerleri ve standart sapmalarının bilgisine ulaşılmıştır. Ancak yetişkin öğrenenlerin hangi kurslara daha fazla, hangi kurslara daha az bu yönelimle katıldıklarını öğrenebilmek için Çizelge 28'deki bulgulara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çizelge 28

Sosyal Güdülenme Yöneliminin Kurslara Göre Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Kurs Türü	N	Ortalama	Standart Sapma
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	20	2.6333	.97723
Bilgisayarlı Muhasebe	24	1.8889	.83647
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	25	1.6800	.74523

(devam ediyor)

Çizelge 28 (devam)

Sosyal Güdülenme Yöneliminin Kurslara Göre Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Kurs Türü	N	Ortalama	Standart Sapma
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri(Cilt ve Saç Bakımı)	24	1.8194	.81043
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	25	2.9600	.61101
El Sanatları(İğne oyası)	25	2.9467	.75419
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	25	3.1333	.50461
Müzik ve Gösteri Sanatları(Halkoyunları)	26	2.3718	.99812
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	24	2.7778	.94366
Sanat Tasarımı(Resim)	28	2.7024	.94538
İngilizce	25	1.6933	.51970
Spor	24	2.2847	.98843
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	25	1.2000	.25459
Pastacılık	30	2.3722	.93021

Çizelge 28’de yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme yöneliminin kurslara göre ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre en yüksek ortalama değere sahip olan kurs Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursudur. Bu kursla birlikte sırasıyla Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursu, El sanatları (İğne oyası), Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kursları izlemektedir. Bu kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme yönelimleri diğer kurslara katılan

yetişkin öğrenenlere oranla daha yüksek değerlere sahiptir. Sosyal güdülenme yöneliminin en düşük olduğu kurs ise Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme kursudur.

Çizelge 29

Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Yönelimine İlişkin Ortalamaları

Toplumsal İlişki Yönelimine İlişkin İfadeler	N	Ortalama	Standart Sapma
Dost kazanmak için	350	2.1371	1.19863
Arkadaşlarla hoş vakit geçirmek için	350	2.3771	1.30485
Farklı insanlarla tanışmak için	350	2.3257	1.28343
Arkadaşlar edinmek için	350	2.1229	1.25275
Yeni arkadaşlar edinmek için	350	2.0257	1.23786
Yeni insanlarla tanışmak için	350	2.0600	1.26869

Çizelge 29’da kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Eğitime Katılma Ölçeği’nde toplumsal ilişki yönelimine ait maddelere yanıtları analiz edilmiş ve yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki yönelimine ait ifadelerin ortalamaları ve standart sapma değerleri bulgulanmıştır. Buna göre; toplumsal ilişki yönelimine ilişkin ifadelerden “arkadaşlarla hoş vakit geçirmek için” ifadesinin en etkili olduğu görülmektedir. “Farklı insanlarla tanışmak için” ifadesi de diğer etkili madde olarak kabul edilebilir. Daha az etkili olduğu düşünülen maddeler sırasıyla “dost kazanmak için” ve “arkadaş edinmek için” maddeleridir.

Çizelge 29 ile kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki yönelimine ilişkin ifadelerinin ortalama değerleri ve standart sapmalarının bilgisine ulaşılmıştır. Ancak yetişkin öğrenenlerin hangi kurslara daha fazla, hangi kurslara daha az bu yönelimle katıldıklarını öğrenebilmek için Çizelge 30’daki bulgulara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çizelge 30

Toplumsal İlişki Yöneliminin Kurslara Göre Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

Kurs Türü	N	Ortalama	Standart Sapma
Aile Eğitimi ve Çocuk Gelişimi	20	2.5583	1.25339
Bilgisayarlı Muhasebe	24	1.5417	.89179
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük)	25	1.3000	.67529
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri(Cilt ve Saç Bakımı)	24	1.3125	.69385
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	25	3.2267	.85510
El Sanatları(İğne oyası)	25	2.9267	.95631
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	25	2.9000	.77280
Müzik ve Gösteri Sanatları(Halkoyunları)	26	2.0577	1.00437
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	24	2.7778	1.23228
Sanat Tasarımı(Resim)	28	2.9762	.95873
İngilizce	25	1.3267	.57831
Spor	24	2.1042	1.07431
Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme	25	1.0200	.07328
Pastacılık	30	2.3333	1.02647

Çizelge 30’de yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki yöneliminin kurslara göre ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Buna göre ortalama değerler incelendiğinde, toplumsal ilişki yönelimiyle kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin lokalize olduğu kurslar sırasıyla Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), Sanat Tasarımı (Resim), El Sanatları (İğne oyası), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış), Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursu olduğu görülmektedir. Öte yandan toplumsal ilişki yönelimine sahip yetişkin öğrenenlerin en az bulunduğu kurslar ise Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme, Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Kuaförlük), Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Cilt ve Saç Bakımı) ve İngilizce olarak tespit edilmiştir.

Hem sosyal güdülenme hem de toplumsal ilişki yönelimi yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla kurslara katılımına işaret eden yönelimlerdir. Çizelge 28’de ve

Çizelge 30’da yetişkinlerin sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimlerinin kurslara göre ortalama ve standart sapma değerleri bulgulanmıştır. Bu doğrultuda toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimine sahip yetişkin öğrenenlerin lokalize olduğu kurslar; Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), El Sanatları (İğne oyası), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış), Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) olarak belirlenmiştir.

4.3. Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme

Yönelimlerinin Demografik Özelliklerine Göre Analizi

Bu başlık altında 2016-2017 yılı güz dönemi Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nin açtığı kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği’nde yer alan toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleri ile yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı analiz edilmiştir.

Bu anlamda ilk olarak kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmek istenmiş ve levene testi ile t-testi (Independent Samples Test) uygulanmıştır.

Çizelge 31

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Cinsiyetlerine Göre Analizi

Güdüsel Yönelim	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma
Sosyal Güdülenme	Kadın	261	2.4955	.94895
	Erkek	89	1.8052	.82925
Toplumsal İlişki	Kadın	261	2.3576	1.15722
	Erkek	89	1.6386	.92600

Çizelge 31’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin cinsiyetlerine göre analizini gösteren grup istatistikleri verilmiştir. Buna göre ortalama değerlere bakıldığında kadınlar erkeklere oranla toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla

katılmaktadırlar. Fakat erkekler ve kadınlar arasında bu farkın anlamlı olup olmadığına bakmak için levene testi ve t-testi sonuçlarını birlikte değerlendirmek gerekir.

Çizelge 32

Cinsiyet Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi

Güdüsel Yönelim	Varyans Durumu	F	Sig.
Sosyal Güdülenme	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	4.866	.028
	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		
Toplumsal İlişki	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	25.437	.000
	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		

Çizelge 32’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki bağlamında varyansların homojenliğinin levene testine göre analizi verilmiştir. Buna göre sosyal güdülenme yönelimi için Sig.(Anlamlılık) değerine bakıldığında $0.028 < 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojen değildir. Toplumsal ilişki yöneliminde ise $0.00 < 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojen değildir.

Çizelge 33

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Cinsiyetlerine Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	t	df	Sig.	Ortalama Fark
Sosyal	6.112	348	.000	.69029
Güdülenme	6.529	172.4	.000	.69029
Toplumsal İlişki	5.309	348	.000	.71902
	5.917	188.5	.000	.71902

Çizelge 33’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin cinsiyetlerine göre t-testi analiz sonuçları verilmiştir. Buna

göre değerler incelendiğinde varyans değerleri homojen olmadığından Sig. (Anlamlılık) değerine bakarken alttaki değeri dikkate alırız. Her iki yönelimde de $0.00 < 0.05$ olduğu için sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimlerinde kadın ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Kadınlar erkeklere oranla sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile kurslara daha çok katılmaktadırlar.

Çizelge 34’de, 35’de ve 36’da kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin belirlenen yaş aralıklarına göre analizini gösteren ANOVA sonuçlarına yer verilmiştir.

Çizelge 34

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Betimleyici Analizi

Güdüsel Yönelim	Yaş Aralığı	N	Ortalama	Standart Sapma
Toplumsal İlişki	18-24	91	1.5476	.81736
	25-34	106	1.7673	.97038
	35-44	77	2.4069	1.11983
	45-54	53	3.1289	.94882
	54-65	21	3.5159	.57471
	66 ve üzeri	2	4.0000	.00000
	Toplam	350	2.1748	1.14550
Sosyal Güdülenme	18-24	91	1.7436	.76631
	25-34	106	2.0440	.86749
	35-44	77	2.5108	.95258
	45-54	53	3.1415	.61533
	54-65	21	3.3095	.48099
	66 ve üzeri	2	3.6667	.23570
	Toplam	350	2.3200	.96689

Çizelge 34’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin yaş aralıklarına göre standart sapma ve ortalama değerleri gösterilmektedir. Buna göre yaş ilerledikçe sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimleri dair ortalamalar artmaktadır. Fakat Çizelge 34’deki veriler ile bu artışın rastlantısal olduğuna dair ya da yaş ilerledikçe sosyalleşme isteğinin artmasıyla ilgili

olduğuna dair bir çıkarım yapılması zordur. Bunu anlamak için Çizelge 35'deki ANOVA tablosunu incelemek gerekir.

Çizelge 35

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları

Güdüsel Yönelim		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalama Sı	F	Sig.
Toplumsal İlişki	Gruplar arası	150.227	5	30.045	33.587	.000
	Gruplar içi	307.722	344	.895		
	Toplam	457.949	349			
Sosyal Güdülenme	Gruplar arası	101.069	5	20.214	30.877	.000
	Gruplar içi	225.202	344	.655		
	Toplam	326.271	349			

Çizelge 35'e göre Sig. (Anlamlılık) değerinin hem sosyal güdülenme hem de toplumsal ilişki yönelimlerinde 0.000 olduğu görülmektedir. Söz konusu değer 0.01'den küçük olduğu için yaş aralıklarıyla toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme arasındaki ilişkinin $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Hangi yaş grubundaki katılımcılar arasında farklılığın olduğunun söylenmesi için Tukey HSD testi analizi incelenmelidir.

Çizelge 36

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Yaş aralıkları		Ortalama Fark	Standart Sapma	Sig.
Toplumsal İlişki	18-24 Yaş	25-34	-.21968	.13516	.582
		35-44	-.85931*	.14645	.000
		45-54	-1.58131*	.16343	.000
		54-65	-1.96825*	.22897	.000
		66 ve üzeri	-2.45238*	.67609	.004
	25-34 Yaş	18-24	.21968	.13516	.582

(devam ediyor)

Çizelge 36 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Yaş aralıkları		Ortalama Fark	Standart Sapma	Sig.
	35-44 Yaş	35-44	-.63963*	.14162	.000
		45-54	-1.36164*	.15911	.000
		54-65	-1.74858*	.22591	.000
		66 ve üzeri	-2.23270*	.67506	.013
		18-24	.85931*	.14645	.000
	45-54 Yaş	25-34	.63963*	.14162	.000
		45-54	-.72200*	.16881	.000
		54-65	-1.10895*	.23284	.000
		66 ve üzeri	-1.59307	.67741	.177
		18-24	1.58131*	.16343	.000
	54-65 Yaş	25-34	1.36164*	.15911	.000
		35-44	.72200*	.16881	.000
		54-65	-.38694	.24388	.608
		66 ve üzeri	-.87107	.68128	.797
		18-24	1.96825*	.22897	.000
	66 ve üzeri	25-34	1.74858*	.22591	.000
		35-44	1.10895*	.23284	.000
		45-54	.38694	.24388	.608
		66 ve üzeri	-.48413	.69991	.983
		18-24	2.45238*	.67609	.004
	66 ve üzeri	25-34	2.23270*	.67506	.013
		35-44	1.59307	.67741	.177
		45-54	.87107	.68128	.797
		54-65	.48413	.69991	.983

(devam ediyor)

Çizelge 36 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel	Yaş		Ortalama	Standart	
Yönelim	aralıkları		Fark	Sapma	Sig.
Sosyal Güdülenme	18-24 Yaş	25-34	-.30044	.11563	.100
		35-44	-.76723*	.12528	.000
		45-54	-1.39792*	.13981	.000
		54-65	-1.56593*	.19588	.000
		66 ve üzeri	-1.92308*	.57838	.012
	25-34 Yaş	18-24	.30044	.11563	.100
		35-44	-.46680*	.12115	.002
		45-54	-1.09748*	.13612	.000
		54-65	-1.26550*	.19326	.000
		66 ve üzeri	-1.62264	.57750	.058
	35-44 Yaş	18-24	.76723*	.12528	.000
		25-34	.46680*	.12115	.002
		45-54	-.63069*	.14441	.000
		54-65	-.79870*	.19919	.001
		66 ve üzeri	-1.15584	.57951	.348
	45-54 Yaş	18-24	1.39792*	.13981	.000
		25-34	1.09748*	.13612	.000
		35-44	.63069*	.14441	.000
		54-65	-.16801	.20863	.966
		66 ve üzeri	-.52516	.58282	.946
	54-65 Yaş	18-24	1.56593*	.19588	.000
		25-34	1.26550*	.19326	.000
		35-44	.79870*	.19919	.001
		45-54	.16801	.20863	.966
		66 ve üzeri	-.35714	.59875	.991

(devam ediyor)

Çizelge 36 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Yaş Aralıklarına Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Yaş aralıkları		Ortalama Fark	Standart Sapma	Sig.
	66 ve üzeri	18-24	1.92308*	.57838	.012
		25-34	1.62264	.57750	.058
		35-44	1.15584	.57951	.348
		45-54	.52516	.58282	.946
		54-65	.35714	.59875	.991

Çizelge 36’da Tukey HSD testi analiz sonuçları verilmiştir. Buna göre toplumsal ilişki yöneliminin 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler arasında ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı olmadığı anlaşılmaktadır. Fakat toplumsal ilişki yönelimi 35 yaş ve üstü tüm gruplarda $p < 0.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Sosyal güdülenme yönelimi ise 18-24 ve 25-34 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenle ilişkisi istatistiksel olarak anlamlı değildir. Fakat sosyal güdülenme yöneliminin 35 yaş ve üstü yetişkin öğrenenlerde ilişkisi $p < 0.05$ düzeyinde anlamlıdır.

Çizelge 37

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Medeni Durumlarına Göre Analizi

Güdül Yönelim	Medeni durum	N	Ortalama	Standart Sapma
Sosyal Güdülenme	Bekar	150	2.0156	.94011
	Evli	200	2.5483	.92496
Toplumsal İlişki	Bekar	150	1.7956	1.01097
	Evli	200	2.4592	1.16031

Çizelge 37 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin medeni durumlarına göre analizini veren standart sapma ve ortalama değerlerini göstermektedir. Buna göre ortalama değerlere bakıldığında evlilerin bekârlara oranla her iki yönelimde de daha yüksek ortalama değere sahip

olduğu görülmektedir. Fakat bu değerlerin anlamlı olup olmadığını incelemek için levene testi ve t-testi sonuçlarını incelemek gerekmektedir.

Çizelge 38

Medeni Durum Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi

Güdüsel Yönelim	Varyans Durumu	F	Sig.
Sosyal	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	.258	.612
Güdülenme	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		
Toplumsal	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	14.975	.000
İlişki	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		

Çizelge 38’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile medeni durumları arasındaki ilişki bağlamında varyansların homojenliğinin Levene testine göre analizi verilmiştir. Buna göre sosyal güdülenme yönelimi için Sig. (Anlamlılık) değerine bakıldığında $0.612 > 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojendir. Toplumsal ilişki yöneliminde ise $0.00 < 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojen değildir.

Çizelge 39

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Medeni Durumlarına Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	t	df	Sig.	Ortalama Fark
Sosyal	-5.295	348	.000	-.53278
Güdülenme	-5.283	318.28	.000	-.53278
Toplumsal İlişki	-5.591	348	.000	-.66361
	-5.702	340.21	.000	-.66361

Çizelge 39 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin medeni durumlarına göre analizini veren t-testi sonuçlarını göstermektedir. Buna göre sosyal güdülenme yönelimi için varyansları homojen olduğundan Sig. (Anlamlılık) değerinin ilki dikkate alınır. Bu değer 0.000 olduğu

görülmektedir. Söz konusu değer 0.01'den küçük olduğu için medeni durum ile sosyal güdülenme arasındaki ilişkinin $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Toplumsal ilişki güdusel yöneliminde ise varyanslar homojen olmadığından Sig. (Anlamlılık) değerinde ikinci değeri dikkate alınır. Bu değer 0.000 olduğu görülmektedir. Söz konusu değer 0.01'den küçük olduğu için medeni durum ile toplumsal ilişki güdusel yönelimi ile arasındaki ilişkinin $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Diğer bir deyişle toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin katılımcıların medeni durumuna göre farklılık gösterdiği görülmüştür. T-testi sonuçları ve yönelimlere ait ortalamalar birlikte değerlendirildiğinde evli yetişkin öğrenenlerin bekâr yetişkin öğrenenlere göre toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla katıldıkları yorumu çıkarılabilir.

Çizelge 40

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları

Güdusel Yönelim		Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
Toplumsal İlişki	Gruplar	43.996	5	8.799	7.312	.000
	arası					
	Gruplar	413.953	344	1.203		
	Toplam	457.949	349			
Sosyal Güdülenme	Gruplar	37.824	5	7.565	9.022	.000
	arası					
	Gruplar	288.447	344	.839		
	Toplam	326.271	349			

Çizelge 40'da kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için ANOVA testi yapılmıştır. Yapılan ANOVA testi analizi sonucunda hem toplumsal ilişki hem de sosyal güdülenme yöneliminin

katılımcıların eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmüş ($p<0.05$) ve bu farklılığın hangi eğitim durumuna sahip katılımcılar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey HSD testi yapılmıştır. Çizelge 41 Tukey HSD testi analizini göstermektedir.

Çizelge 41

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Eğitim Düzeyi		Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Toplumsal İlişki	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	.78069*	.24631	.020
		Lise ve dengi mezunu	1.18822*	.23793	.000
		Yüksekokul mezunu	.60453	.26616	.209
		Üniversite mezunu	.45604	.29281	.627
		Lisansüstü mezunu	1.59667	.80611	.356
	Ortaokul mezunu	İlkokul mezunu	-.78069*	.24631	.020
		Lise ve dengi mezunu	.40752	.14495	.058
		Yüksekokul mezunu	-.17617	.18772	.936
		Üniversite mezunu	-.32465	.22392	.696
		Lisansüstü mezunu	.81597	.78372	.904
	Lise ve dengi mezunu	İlkokul mezunu	-1.18822*	.23793	.000
		Ortaokul mezunu	-.40752	.14495	.058
		Yüksekokul mezunu	-.58369*	.17658	.013
		Üniversite mezunu	-.73217*	.21466	.009
		Lisansüstü mezunu	.40845	.78112	.995
	Yüksek okul mezunu	İlkokul mezunu	-.60453	.26616	.209
		Ortaokul mezunu	.17617	.18772	.936
		Lise ve dengi mezunu	.58369*	.17658	.013
		Üniversite mezunu	-.14849	.24558	.991
		Lisansüstü mezunu	.99214	.79018	.809
	Üniversite mezunu	İlkokul mezunu	-.45604	.29281	.627
		Ortaokul mezunu	.32465	.22392	.696
		Lise ve dengi mezunu	.73217*	.21466	.009
		Yüksekokul mezunu	.14849	.24558	.991
		Lisansüstü mezunu	1.14063	.79955	.711

(devam ediyor)

Çizelge 41 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Eğitim Düzeyi		Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Sosyal Güdülenme	Lisansüstü mezunu	İlkokul mezunu	-1.59667	.80611	.356
		Ortaokul mezunu	-.81597	.78372	.904
		Lise ve dengi mezunu	-.40845	.78112	.995
		Yüksekokul mezunu	-.99214	.79018	.809
		Üniversite mezunu	-1.14063	.79955	.711
	İlkokul mezunu	Ortaokul mezunu	.54472	.20561	.088
		Lise ve dengi mezunu	.94897*	.19861	.000
		Yüksekokul mezunu	.38893	.22217	.499
		Üniversite mezunu	.08292	.24443	.999
		Lisansüstü mezunu	1.01000	.67290	.664
	Ortaokul mezunu	İlkokul mezunu	-.54472	.20561	.088
		Lise ve dengi mezunu	.40424*	.12099	.012
		Yüksekokul mezunu	-.15579	.15670	.920
		Üniversite mezunu	-.46181	.18692	.136
		Lisansüstü mezunu	.46528	.65421	.981
	Lise ve dengi mezunu	İlkokul mezunu	-.94897*	.19861	.000
		Ortaokul mezunu	-.40424*	.12099	.012
		Yüksekokul mezunu	-.56004*	.14740	.002
		Üniversite mezunu	-.86605*	.17919	.000
		Lisansüstü mezunu	.06103	.65204	1.00
	Yüksekok ul mezunu	İlkokul mezunu	-.38893	.22217	.499
		Ortaokul mezunu	.15579	.15670	.920
		Lise ve dengi mezunu	.56004*	.14740	.002
		Üniversite mezunu	-.30601	.20500	.669
		Lisansüstü mezunu	.62107	.65960	.935

(devam ediyor)

Çizelge 41 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Eğitim Düzeylerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi

Güdüsel Yönelim	Eğitim Düzeyi	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.	
	Üniversite mezunu	İlkokul mezunu	-.08292	.24443	.999
	mezunu	Ortaokul mezunu	.46181	.18692	.136
		Lise ve dengi mezunu	.86605*	.17919	.000
		Yüksekokul mezunu	.30601	.20500	.669
		Lisansüstü mezunu	.92708	.66743	.734
	Lisansüstü mezunu	İlkokul mezunu	-1.01000	.67290	.664
	mezunu	Ortaokul mezunu	-.46528	.65421	.981
		Lise ve dengi mezunu	-.06103	.65204	1.00
		Yüksekokul mezunu	-.62107	.65960	.935
		Üniversite mezunu	-.92708	.66743	.734

Çizelge 41'deki Tukey HSD testi sonucuna göre toplumsal ilişki yöneliminde farklılığın ilkökul, ortaokul ve lise mezunu yetişkin öğrenenler arasında olduğu görülmektedir. Sosyal güdülenme yöneliminde ise bu farklılık sadece lise ve dengi okul mezunları arasında görülmektedir.

Çizelge 42

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları

Güdüsel Yönelim		Kareler	df	Kareler		
		Toplamı		Ortalama	F	Sig.
				sı		
Toplumsal	Gruplar arası	61.772	7	8.825	7.618	.000
İlişki	Gruplar içi	396.178	342	1.158		
	Toplam	457.949	349			

(devam ediyor)

Çizelge 42 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal GÜdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren ANOVA Sonuçları

Güdüsel Yönelim		Kareler	df	Kareler	F	Sig.
		Toplamı		Ortalama Sı		
Sosyal	Gruplar arası	48.738	7	6.963	8.580	.000
Güdülenme	Gruplar içi	277.533	342	.812		
	Toplam	326.271	349			

Çizelge 42’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin aylık hane gelirlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Yapılan ANOVA analizi sonucunda hem toplumsal ilişki hem de sosyal güdülenme yönelimlerinin katılımcıların aylık hane gelirlerine bağlı olarak farklılık gösterdiği anlaşılmıştır ($p<0.05$) ve bu farklılığın hangi aylık ortalama hane geliri aralığında olduğunu belirlemek için Tukey HSD testi yapılmıştır.

Çizelge 43

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal GÜdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri		Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
	Gelirim Yok	500-999	.01709	.26460	1.00
		1.000-1.999	-.56432	.18661	.054
		2.000-2.999	-.84075*	.16189	.000
		3.000-3.999	-.51114	.18396	.104
		4.000-4.999	-1.52092*	.27536	.000

(devam ediyor)

Çizelge 43 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri		Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Toplumsal İlişki	500-999 TL arası	5.000-5.999	-1.28846*	.39957	.030
		6.000 ve üzeri	-.92735	.63324	.826
		Gelirim Yok	-.01709	.26460	1.00
		1.000-1.999	-.58142	.27411	.403
		2.000-2.999	-.85784*	.25791	.022
	1.000-1.999 TL arası	3.000-3.999	-.52823	.27231	.524
		4.000-4.999	-1.53801*	.34078	.000
		5.000-5.999	-130.556	.44717	.072
		6.000 ve üzeri	-.94444	.66430	.847
		Gelirim Yok	.56432	.18661	.054
	2.000-2.999 TL arası	500-999 TL arası	.58142	.27411	.403
		2.000-2.999	-.27643	.17700	.773
		3.000-3.999	.05318	.19739	1.00
		4.000-4.999	-.95659*	.28450	.019
		5.000-5.999	-.72414	.40592	.631
		6.000 ve üzeri	-.36303	.63727	.999
		Gelirim Yok	.84075*	.16189	.000
	500-999 TL	.85784*	.25791	.022	

(devam ediyor)

Çizelge 43(devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Gündülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
	1.000-1.999	.27643	.17700	.773
	3.000-3.999	.32961	.17421	.557
	4.000-4.999	-.68017	.26894	.187
	5.000-5.999	-.44771	.39517	.949
	6.000 ve üzeri	-.08660	.63047	1.00
	3.000-3.999 TL arası Gelirim Yok	.51114	.18396	.104
	500-999 TL	.52823	.27231	.524
	1.000-1.999	-.05318	.19739	1.00
	2.000-2.999	-.32961	.17421	.557
	4.000-4.999	-1.00978*	.28277	.010
	5.000-5.999	-.77732	.40471	.538
	6.000 ve üzeri	-.41621	.63650	.998
	4.000-4.999 TL arası Gelirim Yok	1.52092*	.27536	.000
	500-999 TL	1.53801*	.34078	.000
	1.000-1.999	.95659*	.28450	.019
	2.000-2.999	.68017	.26894	.187
	3.000-3.999	1.00978*	.28277	.010

(devam ediyor)

Çizelge 43(devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
Sosyal Güdülenme	5.000-5.999 TL arası	5.000-5.999	.23246	1.00
		6.000 ve üzeri	.59357	.987
		Gelirim Yok	1.28846*	.030
		500-999 TL	130.556	.072
	6.000 ve üzeri	1.000-1.999	.72414	.631
		2.000-2.999	.44771	.949
		3.000-3.999	.77732	.538
		4.000-4.999	-.23246	1.00
		6.000 ve üzeri	.36111	1.00
		Gelirim Yok	.92735	.826
	Gelirim Yok	500-999 TL	.94444	.847
		1.000-1.999	.36303	.999
		2.000-2.999	.08660	1.00
		3.000-3.999	.41621	.998
	Gelirim Yok	4.000-4.999	-.59357	.987
		5.000-5.999	-.36111	1.00
		500-999 TL	.20879	.982
		1.000-1.999	-.39110	.197

(devam ediyor)

Çizelge 43 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Gündülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
500-999 TL arası	2.000-2.999	-.72398*	.13550	.000
	3.000-3.999	-.50953*	.15397	.023
	4.000-4.999	-1.20265*	.23047	.000
	5.000-5.999	-1.17415*	.33443	.012
	6.000 ve üzeri	-.96581	.53000	.605
	Gelirim Yok	-.20879	.22147	.982
	1.000-1.999	-.59989	.22942	.154
	2.000-2.999	-.93277*	.21587	.001
	3.000-3.999	-.71832*	.22792	.037
	4.000-4.999	-1.41145*	.28523	.000
1.000-1.999 TL arası	5.000-5.999	-1.38294*	.37427	.006
	6.000 ve üzeri	-117.460	.55601	.409
	Gelirim Yok	.39110	.15619	.197
	500-999 TL	.59989	.22942	.154
	2.000-2.999	-.33288	.14815	.327
	3.000-3.999	-.11843	.16521	.996
	4.000-4.999	-.81155*	.23812	.017

(devam ediyor)

Çizelge 43(devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
	5.000-5.999	-.78305	.33975	.294
	6.000 ve üzeri	-.57471	.53338	.961
	2.000-2.999 TL arası			
	Gelirim Yok	.72398*	.13550	.000
	500-999 TL	.93277*	.21587	.001
	1.000-1.999	.33288	.14815	.327
	3.000-3.999	.21445	.14581	.822
	4.000-4.999	-.47867	.22509	.400
	5.000-5.999	-.45016	.33075	.874
	6.000 ve üzeri	-.24183	.52769	1.00
	3.000-3.999 TL arası			
	Gelirim Yok	.50953*	.15397	.023
	500-999 TL	.71832*	.22792	.037
	1.000-1.999	.11843	.16521	.996
	2.000-2.999	-.21445	.14581	.822
	4.000-4.999	-.69313	.23667	.070
	5.000-5.999	-.66462	.33873	.509
	6.000 ve üzeri	-.45628	.53273	.990
	4.000-4.999 TL arası			
	Gelirim Yok	1.20265*	.23047	.000
	500-999 TL	1.41145*	.28523	.000

(devam ediyor)

Çizelge 43 (devam)

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Gütülenme Yönelimlerinin Ortalama Hane Gelirlerine Göre Analizini Gösteren Tukey HSD Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	Aylık ortalama hane geliri	Ortalama Fark	Standart Hata	Sig.
5.000-5.999 TL arası	1.000-1.999	.81155*	.23812	.017
	2.000-2.999	.47867	.22509	.400
	3.000-3.999	.69313	.23667	.070
	5.000-5.999	.02851	.37967	1.00
	6.000 ve üzeri	.23684	.55965	1.00
	Gelirim Yok	1.17415*	.33443	.012
	500-999 TL	1.38294*	.37427	.006
	1.000-1.999	.78305	.33975	.294
	2.000-2.999	.45016	.33075	.874
	3.000-3.999	.66462	.33873	.509
6.000 ve üzeri	4.000-4.999	-.02851	.37967	1.00
	6.000 ve üzeri	.20833	.60987	1.00
	Gelirim Yok	.96581	.53000	.605
	500-999 TL	117.460	.55601	.409
	1.000-1.999	.57471	.53338	.961
	2.000-2.999	.24183	.52769	1.00
	3.000-3.999	.45628	.53273	.990
	4.000-4.999	-.23684	.55965	1.00
	5.000-5.999	-.20833	.60987	1.00

Tukey HSD testi sonucunda toplumsal ilişki yönelimindeki bu farklılığın 2000-2999, 4000-4999 ve 5000-5999 TL arası gelirlere sahip yetişkin öğrenenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Sosyal güdülenme yönelimindeki farklılık ise 2000-2999, 3000-3999, 4000-4999 ve 5000-5999 TL arasındaki gelirlere sahip yetişkin öğrenenler arasında olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 44

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Çalışma Durumlarına Göre Analizi

Güdüsel Yönelim	Çalışma durumu	N	Ortalama	Standart Sapma
Sosyal	Çalışıyor	113	1.7965	.87450
Güdülenme	Çalışmıyor	237	2.5696	.90871
Toplumsal İlişki	Çalışıyor	113	1.5929	.85766
	Çalışmıyor	237	2.4522	1.16275

Çizelge 44’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin çalışma durumlarına göre analizi verilerek standart sapma ve ortalama değerleri gösterilmektedir. Buna göre çalışmayanların ortalaması çalışanların ortalamasına göre daha yüksektir. Bu farkın anlamlı olup olmadığına bakmak için levene testi ve t-testi analizine bakılmalıdır.

Çizelge 45

Çalışma Durumu Değişkeni Bağlamında Varyans Homojenliğine Yönelik Levene Testi

Güdüsel Yönelim	Varyans Durumu	F	Sig.
Sosyal	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	.798	.372
Güdülenme	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		
Toplumsal İlişki	Varyanslar eşit kabul edildiğinde	43.261	.000
	Varyanslar eşit kabul edilmediğinde		

Çizelge 45’de kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki güdüsel yönelimleri ile çalışma durumları arasındaki ilişki bağlamında varyansların homojenliğinin levene testine göre analizi verilmiştir. Buna göre sosyal güdülenme yönelimi için Sig.(Anlamlılık) değerine bakıldığında $0.372 > 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojendir. Toplumsal ilişki yöneliminde ise $0.00 < 0.05$ olduğundan grupların varyansları homojen değildir.

Çizelge 46

Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Toplumsal İlişki Ve Sosyal Güdülenme Yönelimlerinin Çalışma Durumlarına Göre Analizini Gösteren T-Testi Sonuçları

Güdüsel Yönelim	t	df	Sig.	Ortalama Fark
Sosyal Güdülenme	-7.533	348	.000	-.77316
	-7.636	228.292	.000	-.77316
Toplumsal İlişki	-6.998	348	.000	-.85926
	-7.775	288.987	.000	-.85926

Çizelge 46 kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin medeni durumlarına göre analizini veren t-testi sonuçlarını göstermektedir. Buna göre sosyal güdülenme yönelimi için varyansları homojen olduğundan Sig. (Anlamlılık) değerinin ilki dikkate alınır. Bu değer 0.000 olduğu görülmektedir. Söz konusu değer 0.01’den küçük olduğu için çalışma durumları ile sosyal güdülenme arasındaki ilişkinin $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Toplumsal ilişki güdüsel yöneliminde ise varyanslar homojen olmadığından Sig. (Anlamlılık) değerinin ikincisi dikkate alınır. Bu değer 0.000 olduğu görülmektedir. Söz konusu değer 0.01’den küçük olduğu için çalışma durumları ile toplumsal ilişki güdüsel yönelimi ile arasındaki ilişkinin $p < 0.05$ düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir Diğer bir deyişle toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin katılımcıların çalışma durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmüştür. T-testi sonuçları ve yönelimlere ait ortalamalarla birlikte değerlendirildiğinde çalışmayan yetişkin öğrenenlerin çalışan yetişkin öğrenenlere göre

toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla katıldıkları yorumu çıkarılabilir.

4.4. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde 2016-2017 yılı güz döneminde Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimlerine sahip yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri analiz edilmiştir.

Çizelge 47

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Kurs Türü	Cinsiyet	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim)	Kadın	25	100.0
El Sanatları (İğne oyası)	Kadın	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış)	Kadın	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik)	Kadın	17	70.8
	Erkek	7	29.2
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı (Resim)	Kadın	19	67.9
	Erkek	9	32.1
	Toplam	28	100.0

Çizelge 47 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre kurslara katılımlarını göstermektedir. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerden Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), El sanatları (İğne oyası) ve Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılanların tamamı kadındır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %29.2'si erkek, %70.8'i kadındır. Sanat Tasarımı (Resim) kursunda ise %32.1 oranında erkek yetişkin öğrenen, %67.9 oranında kadın yetişkin öğrenen vardır. Sosyalleşme amacıyla

kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetleri ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır.

Çizelge 48

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Yaşlarına Göre Dağılımı

Kurs Türü	Yaş Aralığı	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	18-24	5	20.0
Teknolojileri(Giyim)	25-34	3	12.0
	35-44	9	36.0
	45-54	7	28.0
	54-65	1	4.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	18-24	3	12.0
	25-34	7	28.0
	35-44	7	28.0
	45-54	7	28.0
	54-65	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	18-24	2	8.0
	25-34	6	24.0
	35-44	10	40.0
	45-54	4	16.0
	54-65	3	12.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	18-24	9	37.5
	25-34	3	12.5
	35-44	2	8.3
	45-54	7	29.2
	54-65	3	12.5
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	18-24	3	10.7
	25-34	7	25.0
	35-44	4	14.3
	45-54	7	25.0
	54-65	7	25.0
	Toplam	28	100.0

Çizelge 48’de sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin yaşlara göre dağılımları verilmiştir. Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) kursu ve Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin çoğu 35-44 yaş aralığındadır. El Sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 25-34, 35-44 ve 45-54 yaş aralığında eşit olarak dağılmışlardır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunun çoğunluğu ise 18-24 yaş aralığındaki genç yetişkin öğrenenden oluşmaktadır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılanların çoğunluğu 25-34, 45-54 ve 54-65 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin yaş değişkeni ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunun orta yaş ve üstünde olduğu görülmektedir.

Çizelge 49

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Kurs Türü	Eğitim Durumu	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	İlkokul mezunu	8	32.0
	Ortaokul mezunu	11	44.0
	Lise ve dengi mezunu	4	16.0
	Yüksekokul mezunu	1	4.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	İlkokul mezunu	7	28.0
	Ortaokul mezunu	12	48.0
	Lise ve dengi mezunu	5	20.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	İlkokul mezunu	3	12.0
	Ortaokul mezunu	15	60.0
	Lise ve dengi mezunu	6	24.0
	Üniversite mezunu	1	4.0

(devam ediyor)

Çizelge 49 (devam)

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Kurs Türü	Eğitim Durumu	(f)	Yüzde
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri	Lise ve dengi mezunu	10	41.7
Sanatları(Müzik)	Yüksekokul mezunu	11	45.8
	Üniversite mezunu	3	12.5
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Ortaokul mezunu	1	3.6
	Lise ve dengi mezunu	9	32.1
	Yüksekokul mezunu	8	28.6
	Üniversite mezunu	10	35.7
	Toplam	28	100.0

Çizelge 49 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eğitim düzeylerinin dağılımını göstermektedir. Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu ortaokul mezunu yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eğitim düzeylerine bakıldığında ise lise ve yüksekokul mezunlarının sayısı diğerlerine oranla daha fazlayken Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılanların üniversite, yüksekokul ve lise mezunu yetişkin öğrenen sayısı fazladır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eğitim durumlarıyla ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerden Nakış, Giyim ve El sanatları kurslarına katılanların büyük çoğunluğunu ortaokul mezunu kadın yetişkin öğrenenler oluştururken Resim ve Müzik kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu üniversite mezunları oluşturmaktadır.

Çizelge 50

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

Kurs Türü	Medeni Durum	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Bekar	7	28.0
	Evli	18	72.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Bekar	4	16.0
	Evli	21	84.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Bekar	5	20.0
	Evli	20	80.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Bekar	17	70.8
	Evli	7	29.2
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Bekar	14	50.0
	Evli	14	50.0
	Toplam	28	100.0

Çizelge 50’de sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumlarının dağılımı verilmiştir. Buna göre Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu evliler oluşturmaktadır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise büyük çoğunluğu bekârdır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursundaki evli bekâr oranı eşittir. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumlar ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu evlidir.

Çizelge 51

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Cinsiyetlerine Göre Medeni Durumlarının Dağılımı

Kurs Türü	Cinsiyet	Medeni durum		Toplam
		Bekar	Evli	
Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim)	Kadın	7	18	25
	Toplam	7	18	25
El Sanatları (İğne oyası)	Kadın	4	21	25
	Toplam	4	21	25
Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış)	Kadın	5	20	25
	Toplam	5	20	25
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Kadın	11	6	17
	Erkek	6	1	7
	Toplam	17	7	24
Sanat Tasarımı (Resim)	Kadın	9	10	19
	Erkek	5	4	9
	Toplam	14	14	28

Çizelge 51’de sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre medeni durumlarının dağılımı verilmiştir. Buna göre Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış), El Sanatları (İğne oyası) kurslarının tamamı kadın yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin yedisi bekar 18’si evlidir. El Sanatları (İğne oyası) kursuna gelen kadın yetişkin öğrenenlerin dördü bekar 21’i evlidir. Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kursuna gelen kadın yetişkin öğrenenlerin ise beşi bekâr 20’si evlidir. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunda ise kadın yetişkin öğrenenlerin 11’i bekâr altısı evliyken, erkek yetişkin öğrenenlerin altısı bekar biri evlidir. Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan kadın yetişkin öğrenenlerin dokuzu bekar 10’u evliyken erkek yetişkin öğrenenlerin beşi bekar dördü evlidir. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre medeni durumları ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde kadın yetişkin

öğrenenlerin büyük çoğunluğu evli, erkek yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu bekarıdır.

Çizelge 52

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Çocuk Sayısının Dağılımı

Çocuk Sayısı	Kişi Sayısı Yüzde	Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim)	El Sanatları (İğne oyası)	Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış)	Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik)	Sanat Tasarımı (Resim)
0	f Yüzde	0 %0.0	0 %0.0	1 %5.0	0 %0.0	2 %11.8
1	f Yüzde	2 %11.1	0 %0.0	3 %15.0	6 %50.0	6 %35.3
2	f Yüzde	10 %55.6	10 %47.6	8 %40.0	4 %33.3	7 %41.2
3	f Yüzde	6 %33.3	9 %42.9	5 %25.0	2 %16.7	1 %5.9
4	f Yüzde	0 %0.0	2 %9.5	3 %15.0	0 %0.0	0 %0.0
5 ve üzeri	f Yüzde	0 %0.0	0 %0.0	0 %0.0	0 %0.0	1 %5.9
Toplam		18 %100	21 %100	20 %100	12 %100	17 %100

Çizelge 52 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çocuk sayısının dağılımını göstermektedir. Buna göre sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çocuk sayılarına bakıldığında Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler en fazla iki veya üç çocuk sahibidir. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler en fazla bir ve iki çocuk sahibidirler.

Çizelge 53

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Çalışma Durumlarına Göre Genel Dağılımı

Kurs Türü	Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Çalışmıyor	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Çalışıyor	1	4.0
	Çalışmıyor	24	96.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Çalışmıyor	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Çalışıyor	5	20.8
	Çalışmıyor	19	79.2
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Çalışıyor	12	42.9
	Çalışmıyor	16	57.1
	Toplam	28	100.0

Çizelge 53’de sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çalışma durumlarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) ve Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin tümü çalışmayan bireylerdir. El Sanatları (İğne oyası) kursunun ise %4’ü çalışan %96’sı yani neredeyse çoğunluğu çalışmayan yetişkin öğrenendir. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise %20.8’i çalışan; %79.2’si çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkinlerin %42.9’u çalışmakta, %57.1’i çalışmamaktadır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çalışma durumları ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerinin büyük çoğunluğu herhangi bir işte çalışmamaktadır.

Çizelge 54

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Çalışma Durumları

Kurs Türü	Çalışma Durumu	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	Çalışıyor	12	48.0
Teknolojileri(Giyim)	Çalışmıyor	6	24.0
	Toplam	18	72.0
	Bekar	7	28.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Çalışıyor	18	72.0
	Çalışmıyor	3	12.0
	Toplam	21	84.0
	Bekar	4	16.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim	Çalışıyor	17	68.0
Teknolojileri(Nakış)	Çalışmıyor	3	12.0
	Toplam	20	80.0
	Bekar	5	20.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri	Çalışıyor	1	4.2
Sanatları(Müzik)	Çalışmıyor	6	25.0
	Toplam	7	29.2
	Bekar	17	70.8
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Çalışıyor	6	21.4
	Çalışmıyor	8	28.6
	Toplam	14	50.0
	Bekar	14	50.0
	Toplam	28	100.0

Çizelge 54 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumuna ilişkin dağılımını göstermektedir. Buna göre sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumları değerlendirildiğinde

Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğu çalışırken Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğu çalışmamaktadır.

Çizelge 55

<i>Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Eşlerinin Eğitim Düzeyi</i>			
Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	İlkokul mezunu	5	20.0
	Ortaokul mezunu	6	24.0
	Lise ve dengi mezunu	5	20.0
	Üniversite mezunu	3	12.0
El Sanatları(İğne oyası)	İlkokul mezunu	7	28.0
	Ortaokul mezunu	10	40.0
	Lise ve dengi mezunu	2	8.0
	Yüksekokul mezunu	1	4.0
	Üniversite mezunu	1	4.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	İlkokul mezunu	4	16.0
	Ortaokul mezunu	10	40.0
	Lise ve dengi mezunu	5	20.0
	Yüksekokul mezunu	1	4.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Yüksekokul mezunu	7	29.2
	Üniversite mezunu	2	8.3
Sanat Tasarımı(Resim)	Ortaokul mezunu	2	7.1
	Lise ve dengi mezunu	4	14.3
	Yüksekokul mezunu	7	25.0
	Üniversite mezunu	1	3.6

Çizelge 55 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim durumlarının analizini göstermektedir. Buna göre Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin çoğunun eşi ilkököl, ortaokul ve lise ve dengi okul mezunudur. Yetişkin öğrenenler arasında eşi üniversite mezunu yetişkin öğrenenlerin oranı diğerlerine kıyasla daha azdır. Bu kursa katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri arasında yüksekokul mezunu ve lisansüstü mezunu yoktur.

El Sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim durumu incelendiğinde ortaokul daha sonra ilkököl mezunu oranı en fazladır. Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kursu incelendiğinde yetişkin öğrenenlerin eşleri çoğunlukla ortaokul mezunudur. Lise ve dengi okul mezunu eşlerle, ilkököl mezunu eşlerin oranı birbirine yakındır. Bu kursa katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri arasında yüksekokul mezunu ve lisansüstü mezunu yoktur.

Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğunluğu ya yüksekokul ya da üniversite mezunudur. Yüksekokul mezunu olanların oranı üniversite mezunu olanlara göre daha yüksektir. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim durumu incelendiğinde çoğunluğunun yüksekokul mezunu olduğu görülmektedir. Daha sonra sırasıyla lise, ortaokul ve üniversite mezunları vardır. Yetişkin öğrenenlerin eşleri arasında ilkököl ve lisansüstü mezunu yoktur. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim değişkeni ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde Giyim, İğne oyası ve Nakış kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri çoğunlukla ortaokul mezunuyken Müzik ve Resim kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri çoğunlukla yüksekokul mezunudur.

Çizelge 56

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Annelerinin Eğitim Düzeyi

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	Okuryazar değil	4	16.0
Teknolojileri(Giyim)	Sadece okuryazar	9	36.0
	İlkokul mezunu	11	44.0
	Ortaokul mezunu	1	4.0

(devam ediyor)

Çizelge 56(devam)

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Annelerinin Eğitim Düzeyi

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Okuryazar değil	1	4.0
	Sadece okuryazar	11	44.0
	İlkokul mezunu	12	48.0
	Ortaokul mezunu	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim	Okuryazar değil	1	4.0
Teknolojileri(Nakış)	Sadece okuryazar	13	52.0
	İlkokul mezunu	11	44.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Sadece okuryazar	2	8.3
	İlkokul mezunu	11	45.8
	Ortaokul mezunu	8	33.3
	Lise ve dengi mezunu	3	12.5
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Okuryazar değil	1	3.6
	Sadece okuryazar	6	21.4
	İlkokul mezunu	14	50.0
	Ortaokul mezunu	6	21.4
	Lise ve dengi mezunu	1	3.6
	Toplam	28	100.0

Çizelge 56'ya göre sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim düzeylerinin dağılımı gösterilmektedir. Buna göre Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), El sanatları (İğne oyası) ve Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin annelerinin çoğunluğu sadece okuryazardır ya da ilkokul mezunudur. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim düzeyine bakıldığında ise çoğunluğu %45.8 ile ilkokul mezunu ve %33.3 ile ortaokul mezunu anne oluşturmaktadır. Lise ve dengi okul

mezunlarının oranı %12.5 iken sadece okuryazar olanlar ise %8.3'tür. Sanat Tasarımı (Resim) kursundaki yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim düzeyine bakıldığında ise %50'si ilkokul mezunu iken sadece okuryazar ve ortaokul mezunu olanların oranı %21.4 tür. %3.6 yetişkin öğrenenin annesi okuryazar değil ve yine %3.6 yetişkin öğrenenin annesi lise ve dengi okul mezunudur.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin annelerinin eğitim durumu ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin anneleri çoğunlukla ilkokul mezunudur.

Çizelge 57

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Babalarının Eğitim Düzeyi

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Sadece okuryazar	9	36.0
	İlkokul mezunu	11	44.0
	Ortaokul mezunu	3	12.0
	Lise ve dengi mezunu	2	8.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Sadece okuryazar	11	44.0
	İlkokul mezunu	10	40.0
	Ortaokul mezunu	4	16.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Sadece okuryazar	13	52.0
	İlkokul mezunu	10	40.0
	Ortaokul mezunu	2	8.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	İlkokul mezunu	8	33.3
	Ortaokul mezunu	10	41.7
	Lise ve dengi mezunu	6	25.0
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Sadece okuryazar	2	7.1
	İlkokul mezunu	14	50.0

(devam ediyor)

Çizelge 57 (devam)

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Babalarının Eğitim Düzeyi

Kurs Türü	Eğitim Düzeyi	(f)	Yüzde
	Ortaokul mezunu	5	17.9
	Lise ve dengi mezunu	7	25.0
	Toplam	28	100.0

Çizelge 57’de sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin babalarının eğitim düzeylerinin dağılımı verilmiştir. Buna göre Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursundaki yetişkin öğrenenlerin babalarının %44’ü ilkokul mezunu, %36’sı sadece okuryazar, %12’si ortaokul mezunu ve %8’i lise ve dengi okul mezunudur. El sanatları (İğne oyası) kursundaki yetişkin öğrenenlerin babalarının %44’ü sadece okuryazar, %40’ı ilkokul mezunu, %16’sı ise ortaokul mezunudur. Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin babalarının %52’si sadece okuryazar, %40’ı ilkokul mezunu ve %8’i ortaokul mezundur. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursundaki yetişkin öğrenenlerin babalarının % 41.7’si ortaokul mezunu, %33.3’ü ilkokul mezunu ve %25’i lise ve dengi okul mezunudur. Sanat Tasarımı (Resim) kursundaki yetişkin öğrenenlerin babaları ise %50’si ilkokul mezunu, %25’i lise ve dengi okul mezunu ve %17.9’u ortaokul mezunudur.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin babalarının eğitim düzeyi ile ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerin babaları çoğunlukla ilkokul mezunudur.

Çizelge 58

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Ortalama Hane Gelirleri Dağılımı

Kurs Türü	Ortalama Hane Geliri	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	Gelirim Yok	5	20.0
Teknolojileri(Giyim)	500-999 TL arası	2	8.0
	1.000-1.999 TL arası	5	20.0

(devam ediyor)

Çizelge 58 (devam)

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Ortalama Hane Gelirleri Dağılımı

Kurs Türü	Ortalama Hane Geliri	(f)	Yüzde
	2.000-2.999 TL arası	10	40.0
	3.000-3.999 TL arası	1	4.0
	4.000-4.999 TL arası	1	4.0
	5.000-5.999 TL arası	1	4.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne	Gelirim Yok	2	8.0
oyası)	500-999 TL arası	1	4.0
	1.000-1.999 TL arası	6	24.0
	2.000-2.999 TL arası	12	48.0
	3.000-3.999 TL arası	3	12.0
	4.000-4.999 TL arası	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim	Gelirim Yok	5	20.0
Teknolojileri(Nakış)	1.000-1.999 TL arası	5	20.0
	2.000-2.999 TL arası	11	44.0
	3.000-3.999 TL arası	4	16.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri	Gelirim Yok	9	37.5
Sanatları(Müzik)	2.000-2.999 TL arası	3	12.5
	3.000-3.999 TL arası	5	20.8
	4.000-4.999 TL arası	5	20.8
	5.000-5.999 TL arası	2	8.3
	Toplam	24	100.0
Sanat	Gelirim Yok	3	10.7
Tasarımı(Resim)	1.000-1.999 TL arası	4	14.3
	2.000-2.999 TL arası	7	25.0
	3.000-3.999 TL arası	10	35.7
	4.000-4.999 TL arası	4	14.3
	Toplam	28	100.0

Çizelge 58 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin aylık ortalama hane gelirleri dağılımını göstermektedir. Buna göre Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %40 ile büyük çoğunluğu 2000-2999 TL arası gelire sahiptir. %20'sinin geliri yokken diğer %20'sinin 1000-1999 TL arası geliri vardır. Yetişkin öğrenenlerin %8'i 500-999 TL arası geliri vardır.%4'lük orana sahip gelir grubu ise 3000-6000 TL arasındır.

El Sanatları (İğne oyası) kursunda ise büyük çoğunluğu %48 oranla 2000-2999 TL arası gelir grubu oluşturmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin %24'ü 1000-1999 TL arası gelire sahiptir. %12 oranında 3000-3999 TL arası gelire sahip yetişkin öğrenen vardır. %4'lük oranlarda 500-999TL ve 3000-3999TL gelire sahip yetişkin öğrenen bu kursa katılmaktadır. Son olarak %4 oranında 4000-4999 TL arası gelire sahip yetişkin öğrenen vardır.

Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursunda diğer iki kursla benzer şekilde %44'lük oranla 2000-2999 TL arası gelire sahip yetişkin öğrenen vardır. Bu kurstaki yetişkin öğrenenlerin %20'sinin geliri yokken %20'si 1000-1999 TL arası gelire sahiptir. Geri kalan %16'lık orana sahip kısım ise 3000-3999 TL arası gelire sahiptir.

Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunda ise %37.5 oranında yetişkinin geliri yoktur.%20.8 oranlarında 3000-3999 TL ve 4000-4999 TL arası iki gelir grubu vardır. Yetişkin öğrenenlerin %12.5'i ise 2000-2999 TL arası gelire sahiptir. Son olarak en düşük orana sahip olan gelir grubu %8.3 oranla 5000-5999 TL arası gelir grubudur.

Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ortalama hane gelirleri analiz edildiğinde %35.7 ile büyük çoğunluğa sahip yetişkin öğrenen 3000-3999 TL arası gelire sahiptir. Yetişkin öğrenenlerin %25'i 2000-2999 TL arası gelire sahiptir.%14.3 oranlarında 1000-1999 TL arası ve 4000-4999 TL arası gelire sahip yetişkin öğrenen vardır. Son olarak kursa katılan yetişkin öğrenenin %10.7'sinin geliri yoktur.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin ortalama hane gelirleri dağılımı değerlendirildiğinde Giyim, İğne oyası ve Nakış kurslarına katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 2000-2999 TL arası gelire sahipken Müzik ve Resim kurslarına katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 3000-4999 TL arası gelire sahiptirler.

Çizelge 59

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Kiminle Yaşadıklarının Dağılımı

Kurs Türü	Kiminle Yaşadıkları	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	Anne ve baba ile	6	24.0
Teknolojileri(Giyim)	Eşim ile	19	76.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Anne ve baba ile	5	20.0
	Eşim ile	19	76.0
	Yalnız	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim	Anne ve baba ile	6	24.0
Teknolojileri(Nakış)	Eşim ile	18	72.0
	Diğer	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri	Anne ve baba ile	9	37.5
Sanatları(Müzik)	Eşim ile	9	37.5
	Yalnız	4	16.7
	Arkadaş ile	2	8.3
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Anne ve baba ile	4	14.3
	Eşim ile	14	50.0
	Yalnız	6	21.4
	Arkadaş ile	3	10.7
	Diğer	1	3.6
	Toplam	28	100.0

Çizelge 59 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin kiminle yaşadıklarına ilişkin verilerin dağılımını göstermektedir. Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %24'ü anne ve babayla % 76'sı eşiyile yaşamaktadır. El Sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %20'si anne ve babayla, %76'sı eşiyile ve %4'ü yalnız yaşamaktadır. Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %24'ü anne ve babayla,

%72'si eşiyle yaşamaktadır. Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursunda ayrıca %4 oranında diğer seçeneği işaretleyen yetişkin öğrenen vardır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursundaki yetişkin öğrenenlerin %37.5'i eşiyle ve yine %37.5'i anne ve babayla yaşamaktadır. Bu kursun %16.7'si yalnız yaşarken %8.3'ü arkadaşlarıyla yaşamaktadır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %50'si eşiyle ve %14.3'ü anne ve babayla yaşamaktadır. Yalnız yaşayan yetişkin öğrenenler %21.4 oran ile diğer kurslara kıyasla en yüksek değere sahiptir. Arkadaşları ile yaşayan yetişkin öğrenenlerin de oranı %10.7'dir. Diğer seçeneğini işaretleyen yetişkin öğrenenler ise %3.6 oranındadır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin kiminle yaşadıklarının dağılımıyla ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerinin büyük çoğunluğunun eşiyle yaşadığı görülmektedir.

Çizelge 60

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılımlarına İlişkin Dağılımı

Kurs Türü	Katılma Durumları	(f)	Yüzde
Giyim Üretim Teknolojileri(Giyim)	Evet	21	84.0
	Hayır	4	16.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	Evet	22	88.0
	Hayır	3	12.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim Teknolojileri(Nakış)	Evet	24	96.0
	Hayır	1	4.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri Sanatları(Müzik)	Evet	21	87.5
	Hayır	3	12.5
	Toplam	24	100.0
Sanat Tasarımı(Resim)	Evet	20	71.4
	Hayır	8	28.6
	Toplam	28	100.0

Çizelge 60’da sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin HEM kurslarına katılımlarına ilişkin dağılım verilmiştir. Buna göre yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu daha önce HEM kurslarına katılmıştır.

Çizelge 61

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılım Sayılarına İlişkin Dağılımı

Kurs Türü	Kurs Sayısı	(f)	Yüzde
Giyim Üretim	0	4	16.0
Teknolojileri(Giyim)	1	6	24.0
	2	6	24.0
	3	3	12.0
	4 ve üzeri	6	24.0
	Toplam	25	100.0
El Sanatları(İğne oyası)	0	3	12.0
	1	3	12.0
	2	6	24.0
	3	9	36.0
	4 ve üzeri	4	16.0
	Toplam	25	100.0
Giyim Üretim	0	1	4.0
Teknolojileri(Nakış)	1	5	20.0
	2	11	44.0
	3	4	16.0
	4 ve üzeri	4	16.0
	Toplam	25	100.0
Müzik ve Gösteri	0	4	16.7
Sanatları(Müzik)	1	8	33.3
	2	3	12.5
	3	4	16.7
	4 ve üzeri	5	20.8
	Toplam	24	100.0

(devam ediyor)

Çizelge 61 (devam)

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Daha Önce HEM Kurslarına Katılım Sayılarına İlişkin Dağılımı

Kurs Türü	Kurs Sayısı	(f)	Yüzde
Sanat Tasarımı(Resim)	0	6	21.4
	1	11	39.3
	2	3	10.7
	3	4	14.3
	4 ve üzeri	4	14.3
	Toplam	28	100.0

Çizelge 61’de ise sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin daha önce katıldıkları kurs sayısının dağılımı verilmiştir. Buna göre daha önce katıldıkları kurs sayıları incelendiğinde Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %24’ü daha önce bir, diğer %24’lük oran daha önce en az iki, %12’si en az üç, %24’ü ise dört ve üzeri kursa katılmıştır. El sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkinlerin %12’si en az bir,%24’ü en az iki, %36’sı en az üç ve %16’sı en az dört ve üzeri kursa katılmıştır. Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursuna katılan yetişkinlerin %20’si en az bir, %44’ü en az iki, %16’sı en az üç ve %16’sı dört ve üzeri kursa katılmıştır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunda %33.3 yetişkin öğrenen en az bir, %12.5 yetişkin öğrenen en az iki, %16.7 yetişkin öğrenen en az üç ve %20.8 yetişkin öğrenen ise dört ve üzeri kursa katılmıştır. Sanat Tasarımı (Resim) kursunda ise yetişkinlerin %39.3’ü en az bir, %10.7’si en az iki, %14.3’ü en az üç ve %14.3’ü ise daha önce dört ve üzeri kursa katılmıştır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin daha önce HEM kurslarına katılma durumları ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerinin büyük çoğunluğu daha önce bir kursa katılmıştır.

4.5. Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Katılım

Örüntüleri

Bu başlık altında sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım örüntülerine yer verilmiştir. Bu örüntüler ise Mamak Halk Eğitimi Merkezi'ndeki kurslara katılan yetişkin öğrenenlerle yapılan görüşmelere dayanmaktadır. Bu amaçla daha önce Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeğinin uygulanması sonucunda, sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimlerine sahip yetişkin öğrenenlerin lokalize oldukları Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış), El sanatları (İğne oyası), Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kurslarından veri doygunluğuna ulaşılan 20 yetişkin öğrenenle detaylı görüşmeler yapılmıştır. Yetişkin öğrenenlerin görüşleri not tutularak kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler yapılmadan önce üç hafta süreyle bu kurslara katılmış ve yetişkin öğrenenler gözlemlenmiştir. Yetişkin öğrenenler gözlemlenirken sınıf ortamlarının eğlenceli olduğu ve öğretmenler ile yetişkin öğrenenler arasındaki ilişkilerin samimi ve arkadaşça olduğu görülmüştür. Ayrıca yetişkin öğrenenler arasında yıllarca kurslara katılanlar bulunmaktadır ve bu yetişkin öğrenenler kursları hayatının bir parçası haline getirmişlerdir. Yetişkin öğrenenler kurslara sosyalleşme amacıyla katılımlarını idareciler tarafından olumsuz karşılanacağı ve kursların kapatılacağı endişesiyle gizlemektedirler.

Görüşmelerden elde edilen deneyimler göz önünde bulundurulduğunda sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenler arasında genç yetişkin olarak tanımlanan grubun olmadığı görülmüştür. Bunun sebebi ise çoğunlukla genç yetişkin öğrenenlerin sosyalleşmeden ziyade iş ve meslek kaygısı ile mesleki kurslara yönelmeleridir. Nitekim yaptığımız çalışmada kurslara katılan bütün yetişkin öğrenenlerin yaş değişkeni istatistikleri incelendiğinde 18-24 yaş arası yetişkin öğrenenlerin 35 yaş üstü yetişkin öğrenenlere göre sayıca daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Katıldıkları kursların türlerine bakıldığında ise genç yetişkin öğrenenlerin İngilizce, Bilgisayarlı Muhasebe, Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme gibi çoğunlukla mesleki kurslara katıldıkları bulgulanmıştır.

Yine görüşmelerden elde edilen deneyimle, sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyetlerine göre katıldıkları kursların farklılaştığı görülmüştür. Nitekim yaptığımız araştırmada kurslara katılan tüm yetişkin öğrenenlerin cinsiyet değişkeni istatistiklerine göre de kadın yetişkin öğrenenlerin sayısı erkek yetişkin öğrenenlerden fazladır. Kurs türleri incelendiğinde de kadınlar çoğunlukla toplumdaki kadın rolünü pekiştiren kursları tercih etmekte iken erkekler Bilgisayarlı Muhasebe, Tesisat Teknolojileri ve İklimlendirme gibi mesleki kursları çoğunlukla tercih etmektedirler. Benzer bir bulguya Bozkurt'un (1985) çalışmasında rastlanmıştır. Bozkurt (1985) çalışmasında, erkek ve kadın yetişkin öğrenenleri katıldıkları kurs türüne göre incelemiş ve erkeklerin kavrama becerisi ve beden gücü gerektiren mesleki kurslara, kadınların ise el becerisi gerektiren biçki-dikiş türü kurslara katıldıklarını bulgulamıştır (Tuğrul, 1982; Bozkurt, 1985; Ayhan, 1990; Okçabol, 1991; Ural, 1993, 1995).

Sonuç olarak yetişkin öğrenenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen deneyim yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerine dair bir dizi sınıflandırmayı beraberinde getirmiştir. Bu sınıflandırma: 1) Arkadaşlık ilişkisi kurmak, 2) Sorunlardan uzaklaşma, 3) Hobi amaçlı ve boş zaman etkinliği, 4) Günlük rutinden sıkılma, 5) Eğlenme ve hoş vakit geçirme isteği ve 6) Gerçekleştirilememiş isteklerdir. Bu sınıflandırma kesin çizgilerle birbirinden ayrılmamakla birlikte birbiriyle ilişki ve iç içe geçen bir sınıflandırmadır. Çizelge 62 sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerine dair frekans değerlerini göstermektedir.

Çizelge 62

Sosyalleşme Amacıyla Kurslara Katılan Yetişkin Öğrenenlerin Katılım Örüntüleri Göre Frekans Değerleri

Katılım Örüntüsü	Kadın(f)	Erkek(f)	Toplam(f)
Arkadaşlık İlişkisi Kurmak	11	3	14
Sorunlardan Uzaklaşma	5	1	5
Hobi Amaçlı Ve Boş Zaman Etkinliği	7	3	10
Günlük Rutinden Sıkılma	9	3	12
Eğlenme ve Hoş Vakı Geçirme İsteği	12	4	16
Gerçekleştirilememiş İstekler	8	2	10

Çizelge 62’de gösterildiği üzere yetişkin öğrenenler birden fazla katılım örüntüsüne sahip olabilmektedir. Fakat her bir katılım örüntüsünün kendi içinde belirgin özellikleri vardır. Bu katılım örüntüleri sırasıyla aşağıda incelenmiş ve yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerine dair düşüncelerine de yer verilmiştir.

4.5.1. Arkadaşlık İlişkisi Kurmak

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğu kurslara arkadaş edinmek amacıyla katılmaktadırlar. Bir kısım yetişkin öğrenen çocuklarının büyümesiyle ve evde kendine atfettikleri sorumlulukların azalmasıyla birlikte ortaya çıkan yalnızlık hissiyle baş etme adına kurslara katılmakta ve kurslarda arkadaş edinme çabasına girmektedirler. Kurdukları arkadaşlıkları kurs sonrası da devam ettirerek çeşitli sosyal gruplar yaratmaktadırlar. Bu katılım örüntüsüne sahip yetişkin öğrenenler sosyal hayatlarında arkadaş çevresi az olanlar ya da hiç olmayanlardır. Arkadaş çevrelerinin az olması ya da hiç olmaması onları kurslara katılıp arkadaş edinmede güdüleyici faktör olarak görülmektedir. Kurslara arkadaşlık ilişkisi kurma örüntüsüne sahip yetişkin öğrenenlerin düşüncelerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

“Yeni kankalar kazanıyorum, kurstan sonra da görüşüyoruz.” **(Görüşme Kaydı 3)**

“Vaktim toruna bakmakla geçiyor öyle olunca komsuları da küstürdüm, buraya geliyorum sohbet ediyoruz, yeni arkadaşlarla tanışıyorum ortamım değişiyor.” **(Görüşme Kaydı 8)**

“Çocuklar büyüdü artık....önceden çocuğun sınavıydı oydu buydu deyip arkadaşları sallıyordum....şimdi artık ev sıkıntısı, çocuk sıkıntısı yok....her kurstan arkadaşlarım var, günlerimiz var...whatsapp grubumuz bile var ..pasta börekleri paylaşıyoruz.” **(Görüşme Kaydı 3)**

“Vaktimi çoğu çalışarak geçiyor, işten eve, evden işe. Kurslar sayesinde insanlarla tanışıp arkadaş oluyorum.” **(Görüşme Kaydı 20)**

Görülmektedir ki “Arkadaşlık İlişkisi Kurmak” örüntüsüne sahip yetişkin öğrenenler günlük hayatlarında arkadaşlık ilişkilerini çeşitli sebeplerle kuramamışlar ya da devam ettirememişlerdir. Bu yüzden kurslara doğrudan arkadaş edinme amacıyla katılmakta ve bu arkadaşlıklarını sosyal hayatlarında sürdürmektedir.

4.5.2. Sorunlardan Uzaklaşma

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenler arasında sorunlardan uzaklaşmak amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenler vardır. Bu yetişkin öğrenenler kendilerini rahatsız eden durum, kötü alışkanlık veya yakalandıkları herhangi bir hastalık sebebiyle kurslara katıldıklarını ifade etmektedirler. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenlerin bir kısmı sigarayı bırakmak amacıyla kurslara katılırken diğer kısım yetişkin öğrenenler ise yakalandıkları ciddi hastalıkların neticesinde doktorları tarafından verilen öneriler doğrultusunda kurslara katılmaktadırlar. Kendilerini arkadaş ortamında neşeli hissettikleri ve bir şeylerle meşgul oldukları için hastalıklarla daha kolay baş edebileceklerini düşünmektedirler.

Başka bir kısım yetişkin öğrenen ise evde var olan sıkıntıdan uzaklaşmak ve kurslara gelerek moral bulmak istemektedirler. Bu yetişkin öğrenenlerin aile içi yaşanan olumsuzlukları, komşu ya da çevrenin rahatsız edici tutum ve davranışları ya da kişisel takıntıları kurslara katılımlarına sebep olan etkenler olarak düşünülmektedir. Kurslara katılmaları onların bu sıkıntılarla daha kolay baş edebilmelerini sağladığı ve kurstaki ortam ve arkadaşlıkların bireysel sorunlarını unutturup sorunların sadece kendilerinde olmadığını düşünerek mutlu olmalarını sağladığı görüşmeler sonucunda anlaşılmaktadır. Nitekim yetişkin öğrenenlerin düşünceleri de bu durumu desteklemektedir:

“Kayınvalidemle oturuyorum, aynı evin içindeyiz en azından buradaki kurslara geliyorum birazda olsa ortamdan uzaklaşıyorum.” **(Görüşme Kaydı 12)**

“Sağlık sebeplerim için geliyorum, arkadaş ediniyorum, sosyalleşiyorum hastalığımı biraz da olsa unutuyorum.” **(Görüşme Kaydı 2)**

“Sigarayı bırakmak için geliyorum, burada sigara içmek yasak biz de sohbete, işe dalınca aklıma bile gelmiyor.” **(Görüşme Kaydı 18)**

“Doktor kanser teşhisi koydu, kendine uğraş bul dedi ben de buraya geliyorum arkadaşlarla vakit geçiriyorum.” **(Görüşme Kaydı 2)**

“Komşulardan kaçmak için geldim, çat kapı geliyorlar şimdi öyle değil.” **(Görüşme Kaydı 5)**

“Terapi gibi” **(Görüşme Kaydı 4)**

Görölmektedir ki “Sorunlardan Uzaklaşma” örüntüsüne sahip yetişkin öğrenenlerin kurslara katılımları var olan sıkıntı ve problemlerinden kaynaklanmaktadır. Kurslar, kurstaki ortam ve arkadaşlıklar yetişkin öğrenenlerin sorunlarından uzaklaşmalarını ve bu sorunlardan uzaklaştıkça da kurslara daha istekli katılmalarını sağlamaktadır.

4.5.3. Hobi Amaçlı Veya Boş Zaman Etkinliği

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenler arasında kurslara hobi amaçlı ya da boş zaman etkinliği olarak katılanlar da bulunmaktadır. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler genellikle bugüne kadar yoğun çalışma temposu içinde yer ala yetişkin öğrenenlerdir. Uzun süren çalışma hayatından sonra emekli olmuşlardır. Emeklilik sonrası daha önceden vakit ayıramadıkları ya da çok az ayırdıkları etkinliklere zaman ayırmak amacıyla kurslara katılmaktadırlar. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler genellikle Resim ve Müzik gibi kurslara katılmaktadırlar. Bu örüntüye sahip yetişkin öğrenenlerin düşünceleri:

“Emekli olduğum için çalışmaya alışmışım, evde oturmak zor geliyor, buraya gelip iki muhabbet ediyoruz.” **(Görüşme Kaydı 6)**

“Eşim de emekli ben de kavga etmemek için ikimizde farklı kurslara yazıldık, çok rahatım.” **(Görüşme Kaydı 6)**

“Bence öleceksek ayakta ölmeliyiz, evde oturmak beni yaşlı hissettiriyor.” **(Görüşme Kaydı 11)**

“Sanata hep ilgim olmuştur...dönem dönem de bir şeyler çizdim ama şimdi vaktim çok.” **(Görüşme kaydı 19)**

“Evde oturursam kafayı yerim. Ben çalışmaya alışmışım, hiçbir şey yapamasam aynı kursa bir daha gelirim.” **(Görüşme Kaydı 13)**

Görölmektedir ki bu örüntüye sahip yetişkin öğrenenler kurslara hobi amaçlı ya da boş zamanlarını verimli geçirme adına kurslara katılmaktadırlar. Bu yetişkin öğrenenler genel olarak çalışmayı seven ve zamanını da bu yönde kullanmak isteyen yetişkin öğrenenlerdir.

4.5.4. Günlük Rutinden Sıkılma

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenler arasında günlük rutinden sıkıldığı için kurslara katılan yetişkin öğrenenler de bulunmaktadır. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenlerin çoğunluğunu ev kadınları oluşturmaktadır. Her gün ev işleri yaptıklarını ve televizyon izlediklerini belirten yetişkin öğrenenler bu rutinin hayatlarını çekilmez kıldığını ifade etmektedirler. Bu sebeple çeşitli kurslara katılarak rutinin vermiş olduğu sıkıcılıktan kurtulmak istemektedirler.

Yetişkin öğrenenlerin ev işleri ile ilgilenirken kendi gündemlerini yaratamamaları da katılımlarını etkileyen diğer bir faktör olarak görülmektedir. Kurslara katılmaları sayesinde kendilerine ait gündemlerinin oluşu aile ilişkileri ve arkadaşlık ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini düşünmektedirler. Aile ortamında eşiyle paylaşımlarının artması ve arkadaş çevresinde daha çok saygı görmeleri yetişkin öğrenenlerin kurslara katılımlarını cesaretlendirmektedir. Ev ortamından çıkarak bir eğitim etkinliğine katılmaları yetişkin öğrenenleri psikolojik olarak rahatlattığı görüşmelerde ifade edilmiştir. Günlük rutinden sıkıldığı için kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin düşünceleri:

“Hem öğreniyorum hem de öğretiyorum, evde otursan ne öğrenirsin ne öğretirsin...yemek tarifleri veriyoruz, akıl alıyoruz birbirimizden...” **(Görüşme Kaydı 9)**

“Temizlik yapmamak için geliyorum, evde oturunca ne yapacaksın temizlik o yüzden buraya gelince zaten akşam çıkıyorum temizliğe vakit kalmıyor vaktimi kendime ayırmış oluyorum.” **(Görüşme Kaydı 10)**

“Sabah Müge’yle başlıyorum sonra ev işlerini yapıyorum zaten Esra başlıyor. Kurslara katılmadan önce her günüm böyle geçiyordu...İnsan televizyon karşısında kendini unutuyor, niye yaşıyorum ki diyorsun.” **(Görüşme Kaydı 9)**

“Evde dört duvarın arasında otur otur nereye kadar..İyi ki bu kurslar var gelip, nefes alıyorum, iki insan görüyorum.” **(Görüşme Kaydı 16)**

Görülmektedir ki günlük rutinden sıkılan yetişkin öğrenenler kurslara katılarak bugüne kadar rutin olarak yaptıkları ya da yapmak zorunda oldukları şeylerin sıkıcılığının üstesinden gelmek istemektedirler. Bu yüzden kurslara gelerek herkesten bağımsız olarak kendi yaşam alanlarını yaratmak istemektedirler.

4.5.5. Eğlenme ve Hoş Vakit Geçirme İsteği

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenlerin çoğunluğu ise kurslara eğlenme ve hoş vakit geçirme amacıyla katıldıklarını ifade etmiştir. Bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler arkadaş ortamının içinde yer almaktan, eğitim etkinliğine katılmaktan keyif almaktadırlar ve kurslara sırf ortamı için katılmaktadırlar. Kursun içeriğinden çok kursun öğretmenini ve diğer katılımcılarını önemsemektedirler. Hatta yetişkin öğrenenler gittikleri kurs ortamının sıkıcı olmasından ötürü ya da kursa katılan diğer yetişkin öğrenenlerin davranış biçimlerinin rahatsız edici olmasından ötürü kursu bıraktıkları veya başka kursa yazıldıkları görülmektedir.

Ayrıca bu grupta yer alan yetişkin öğrenenler sosyal hayatlarında da aktif ve girişken olmaları yetişkin öğrenenlerin gözlemlenen özellikleri arasındadır. Kursa gelme onların sosyalleşmesinin bir yoludur, onlar ayrıca hafta sonları geziler, ziyaretler, yemekler düzenleyerek kendi sosyal ağlarını da oluşturan yetişkin öğrenenlerdir. Eğlenme ve hoş vakit geçirme isteği ile kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin düşünceleri:

“Hayat dolu insanlarla bir araya gelince ben de mutlu oluyorum.” **(Görüşme Kaydı 17)**

“İlk geldiğim kursta hocayı çok sevdim onun tüm kurslarına katıldım, arkadaş gibiyiz bir kurs değil de arkadaş buluşması gibi oluyor.” **(Görüşme Kaydı 1)**

“Çocuklar evlenmiş, tek başımayım ne yapacağım şimdi, kendim için yaşayacağım gezeceğim tozacağım.” **(Görüşme Kaydı 15)**

“Bakıyorum bir iki hafta ortam iyiye geliyorum, gırgır şamata yoksa hop başka kursa. Bu yaştan sonra oturup ders yapacak halim yok. Bana eğlence, kafayı dağıtma lazım.” **(Görüşme Kaydı 14)**

Görülmektedir ki bu örüntüye sahip yetişkin öğrenenler kursları eğlenme ve hoş vakit geçirme aracı olarak görmektedirler. Kursun adının, içeriğinin ne olduğuyla ilgili fikirleri olmasa dahi kurslara sırf öğretmenden, diğer katılımcılardan ve ortamın eğlenceli oluşundan ötürü katılmaktadırlar.

4.5.6. Gerçekleştirilememiş İstekler

Görüşme yapılan yetişkin öğrenenlerinden bir kısmı da kurslara geçmişte yapmak isteyip de çeşitli engellemeler yüzünden yapamadıkları hedefleri ya da isteklerini gerçekleştirmek ya da kısmen o istekleri telafi etmek amacıyla katılmaktadırlar. Bu yetişkin öğrenenler arasında okula ailesi tarafından gönderilmemiş ya da eğitimi yarım bırakılmış yetişkin öğrenenler ve geçmişte çalışmak isteyip eşi ya da ailesi tarafından çalışmasına izin verilmemiş yetişkin öğrenenler vardır. Bu gruptaki yetişkin öğrenenler geçmişteki isteklerinin ve arzularının yerine gelmemesinden ötürü kendilerini “eksik hissettiklerini” ifade etmişlerdir. Dolayısıyla kurslara katılım gerekçeleri de bu güdülenmeden kaynaklanmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin düşünceleri:

“Giyinip, süslenip işe gider gibi gelmeyi seviyorum.” **(Görüşme Kaydı 7)**

“Ortamlarda nasıl davranacağımı öğreniyorum ne bileyim sofrta, hitap konuları gibi burada herkes sizli bizli konuşuyor, bu benim hoşuma gidiyor.” **(Görüşme Kaydı 5)**

“Hep çalışan kadın olmak istemiştım, buraya gelince çalışıyormuş gibi oluyor, işe gider gibi giyinip süslenip geliyorum.” **(Görüşme Kaydı 7)**

“Aile okutmadığı için içimde ukde kaldı, hiç okul ortamı yaşayamadım.” **(Görüşme Kaydı 4)**

“Çocukluğumu hissediyorum.” **(Görüşme Kaydı 4)**

“Kursa gelince çok heyecanlanıyorum, içim pırpır oluyor. Eve gidince ilk işim ödevlerimi yapmak.” **(Görüşme Kaydı 4)**

Görülmektedir ki gerçekleştirilememiş istekleri olan yetişkin öğrenenler bunu telafi etme adına kurslara katılmaktadır. Kursta düzenlenen kursun içeriğinden ya da adından ziyade yetişkin öğrenenlerin geçmişte yapmak isteyip de yapamadığı şeyleri gerçekleştireyor olmaları önemlidir.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu başlık altında araştırmanın amaçları doğrultusunda nicel ve nitel bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara dayalı geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Türkçede “katılım” kavramı eğitim etkinliğine katılmaktan bir toplantıya, müzikale ya da tiyatro gösterisine katılmaya kadar çeşitli durumlar için bugüne kadar kullanılmıştır. Yetişkin eğitiminde katılım ise bir bireyin kendisi için düzenlenen eğitim etkinliğine dâhil olması şeklinde ifade edilebilir. Her yetişkin öğrenen kendi ilgi, istek ve gereksinimleri doğrultusunda tercihte bulunduğu eğitim etkinliğine katılmak ister. Başarılı bir eğitim etkinliği ise yetişkin öğrenenlerin o eğitim etkinliğine katılma nedenlerinin bilinerek hazırlanmasıyla gerçekleşir. Yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliğine katılım nedenlerinin bilinmesi hem eğitim programları hem de yetişkin öğrenenin güdülenmesi açısından önemlidir. Nitekim Darkenwald ve Merriam (1982) yetişkin eğitiminin etkinliğini ve devamın sağlanmasının yetişkinin gereksinim, sorun, tutum ve tercihlerini iyi anlamaya bağlı olduğunu söylemekte ve katılım araştırmalarının yapılmasının yetişkin eğitimi açısından önemini ve gereğini vurgulamaktadır. Bu anlamda bu araştırmada Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nde düzenlenen kurslara sosyalleşme amacıyla katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmada ilk olarak Mamak Halk Eğitimi Merkezi’nde açılan kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri analiz edilmiştir. 350 yetişkin öğrenenin demografik özelliklerinin değerlendirilmesi sonucunda kurslara katılanların %74.6’sını kadın, %25.4’ünü erkek yetişkin öğrenenlerin oluşturduğu görülmektedir. Yetişkin öğrenenlerin çoğunluğunu %30.3 ile 25-34 ve %26 ile 18-24 yaş aralığındaki genç yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin hem cinsiyet hem de

yaş değişkenleri bağlamında tercih ettikleri kurs türleri incelendiğinde ise; kadın yetişkin öğrenenler çoğunlukla ev ve aile hayatıyla ilgili kurs türlerini tercih etmektedir. Erkek yetişkin öğrenenler ise çoğunlukla meslek edinme ve meslekte ilerlemeye yönelik kursları tercih etmektedirler. Müzik ve Resim gibi sosyokültürel kurslara katılan erkek ve kadın yetişkin öğrenen sayısı ise birbirine yakındır. Bu kurslara yönelen yetişkin öğrenenler hobi ve boş zaman etkinliği adına kurslara katılmaktadırlar. Genç yetişkin öğrenenler daha çok mesleki kurslara katılırken orta yaş yetişkin öğrenenler ev, aile ve el becerileri ile ilgili kurslara yönelmektedirler. İleri yaş yetişkin öğrenenler ise hobi ve boş zaman etkinliklerini barındıran kurs türlerine yöneldikleri araştırmanın sonuçları arasında yerini almaktadır.

Yetişkin öğrenenlerin eğitim durumuna bakıldığında %40.6 ve %27.4 oranları ile büyük çoğunluğu lise ve ortaokul mezunu yetişkin öğrenenler oluşturmaktadır. Yetişkin öğrenenlerin %42.9'u bekâr, %57.1'i evlidir. Medeni durumlarına göre tercih ettikleri kurslar incelendiğinde evliler çoğunlukla ev, aile ve el becerileri gerektiren kurslara yönelirken bekâr yetişkin öğrenenler mesleki ve hobi amaçlı kurslara yönelmektedirler. Yetişkin öğrenenlerin çalışma durumu incelendiğinde %67.7'si çalışmamakta, %32.3 ise çalışmaktadır. Kadın yetişkin öğrenenlerin %24.1'i çalışırken, %75.9'u çalışmamaktadır. Erkek yetişkin öğrenenlerin ise %56.2'si çalışırken, %43.8'i çalışmamaktadır.

Yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumu incelendiğinde eşlerinin %74.9'u çalışmaktadır. Ailelerinin eğitim durumları incelendiğinde ise evli olanların eşleri sırasıyla %34 ve %27.6 oranları ile lise ve ortaokul mezunudur. Anne ve babaları ise büyük çoğunlukla ilkokul mezunudur. Aylık ortalama hane gelirlerine bakıldığında yetişkin öğrenenlerin çoğunluğu %29.1 ve %17.4 oranları ile sırasıyla 2000-2999 ve 3000-3999 TL arası gelire sahiptir. Yetişkin öğrenenlerin %51.1'i eşi ile %39'u anne ve babasıyla yaşamaktadır. Yetişkin öğrenenlerin daha önce HEM kurslarına katılım durumları incelendiğinde ise %72.9'u daha önce HEM kurslarına katılmıştır ve yetişkin öğrenenlerin katıldığı kurs sayıları incelendiğinde büyük çoğunluğunun daha önce en az bir kere HEM kurslarına katıldığı bulgulanmıştır.

Kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özelliklerinin değerlendirilmesinin ardından Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nin uygulanması sonucunda yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimlerinin dağılımı ortaya konulmuştur. Buna göre kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin başat yönelimi sosyal güdülenmedir. İletişim geliştirme yönelimi ise yetişkin öğrenenler arasında en az ortalamaya sahip

yönelimdir. Yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri arasında sosyalleşme amacıyla katılımı içeren yönelim toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleridir. Toplumsal ilişki yönelimiyle güdülenen yetişkin öğrenenler kurslara en çok “arkadaşlarla hoş vakit geçirmek için” katılırken sosyal güdülenme yönelimiyle güdülenen yetişkin öğrenenler ise kurslara en çok “boş durmaktansa bir şey yapmak için” katılmaktadırlar.

Ardından araştırmada Boshier’in Eğitime Katılma Ölçeği’nde yer alan toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleri ile kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı analiz edilmiştir. Bu analizde varyans homojenliğine yönelik levene testi, anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik t-testi ve ANOVA, anlamlı ilişkinin hangi gruplar arasında olduğuna yönelik ise Tukey HSD testi kullanılmıştır. Buna göre ilk olarak yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiş, kadın yetişkin öğrenenler erkek yetişkin öğrenenlere oranla toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği incelendiğinde ise yaş ilerledikçe yetişkin öğrenenlerin sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimiyle kurslara daha fazla katıldığı sonucuna varılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin medeni durumuna göre farklılık gösterdiği de anlaşılmıştır. Veriler levene testi, t-testi sonuçları ve gruplara ait ortalamalarla birlikte değerlendirildiğinde evli yetişkin öğrenenlerin bekâr yetişkin öğrenenlere göre toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla katıldıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Bununla birlikte araştırmada kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin incelenmesi için ANOVA ve Tukey HSD testi yapılmıştır. Yapılan ANOVA testi analizi sonucunda hem toplumsal ilişki hem de sosyal güdülenme yöneliminin katılımcıların eğitim durumlarına göre farklılık gösterdiği görülmüştür ($p < 0.05$). Toplumsal ilişki yöneliminde bu farklılığın ilköğretim, ortaokul ve lise mezunu yetişkin öğrenenler arasında olduğu görülmüştür. Sosyal güdülenme yöneliminde ise bu farklılık sadece lise ve dengi okul mezunları arasında olduğu sonucuna varılmıştır.

Ayrıca hem toplumsal ilişki hem de sosyal güdülenme yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin aylık hane gelirlerine bağlı olarak da farklılık gösterdiği de bulgulanmıştır ($p<0.05$) ve bu farklılığın toplumsal ilişki yöneliminde 2000-2999, 4000-4999 ve 5000-5999 TL arası gelirlere sahip yetişkin öğrenenler arasında olduğu tespit edilmiştir. Sosyal güdülenme yönelimindeki farklılık ise 2000-2999, 3000-3999, 4000-4999 ve 5000-5999 TL arasındaki gelire sahip yetişkin öğrenenler arasında olduğu tespit edilmiştir.

Buna ek olarak toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimlerinin yetişkin öğrenenlerin çalışma durumuna göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Levene testi, t-testi sonuçları ve gruplara ait ortalamalar birlikte değerlendirildiğinde çalışmayan yetişkin öğrenenlerin çalışan yetişkin öğrenenlere göre toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleriyle kurslara daha fazla katıldıkları araştırmadan çıkan sonuçlar arasındadır.

Yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri ve toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yönelimleri ile demografik özellikleri arasındaki anlamlı ilişkiye bakıldıktan sonra Boshier'in Eğitime Katılma Ölçeği'nde yer alan sosyalleşme amacıyla katılıma işaret eden sosyal güdülenme ve toplumsal ilişki yönelimine sahip yetişkin öğrenenlerin lokalize oldukları Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış), El sanatları (İğne oyası), Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kursları belirlenmiştir.

Sosyalleşme amacıyla bu kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri değerlendirildiğinde büyük çoğunluğunu kadınların oluşturduğu görülmektedir. Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursu ve El sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin hepsi kadındır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılanlar yetişkin öğrenenlerin %70.8'i kadın, %29.2'si erkektir. Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise %67.9'u kadın, %32.1'i ise erkektir.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerinin yaşlara göre dağılımları değerlendirildiğinde Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) kursu ve Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin çoğu 35-44 yaş aralığındadır. El Sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 25-34, 35-44 ve 45-54 yaş aralığında eşit olarak dağılmışlardır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursunun çoğunluğu ise 18-24 yaş aralığındaki genç yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılanların

çoğunluğu 25-34, 45-54 ve 54-65 yaş aralığındaki yetişkin öğrenenler oluşmaktadır. Sonuç olarak sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunun orta yaş ve üstünde olduğu bulgulanmıştır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin medeni durumlarına bakıldığında ise Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin büyük çoğunluğunu evliler oluşturmaktadır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise büyük çoğunluğu bekârdır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursundaki yetişkin öğrenenler arasında evli bekâr oranı eşittir.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çocuk sayısının dağılımı değerlendirildiğinde Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler en fazla iki veya üç çocuk sahibidir. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler en fazla bir ve iki çocuk sahibidirler.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin çalışma durumları değerlendirildiğinde Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim) ve Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin tümü çalışmamaktadır. El Sanatları (İğne oyası) kursunun ise %4'ü çalışan %96'sı yani neredeyse çoğunluğu çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin ise %20.8'i çalışan, %79.2'si çalışmayan yetişkin öğrenenlerden oluşmaktadır. Son olarak Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %42.9'u çalışmakta, %57.1'i çalışmamaktadır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çalışma durumu değerlendirildiğinde ise Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğu çalışırken Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin çoğu çalışmamaktadır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin eşlerinin eğitim durumuna bakıldığında Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri çoğunlukla ortaokul mezunuyken Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin eşleri çoğunlukla yüksek okul mezunudur. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin

öğrenenlerin ailelerinin eğitim durumu değerlendirildiğinde ise yetişkin öğrenenlerin anneleri ve babaları çoğunlukla ilkokul mezunudur.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin ortalama hane gelirleri dağılımı değerlendirildiğinde Giyim ve Üretim Teknolojileri (Giyim), Giyim ve Üretim Teknolojileri (Nakış) ve El Sanatları (İğne oyası) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 2000-2999 TL arası gelire sahipken Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) ve Sanat Tasarımı (Resim) kurslarına katılan yetişkin öğrenenler çoğunlukla 3000-4999 TL arası gelire sahiptirler.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin kiminle yaşadıklarının dağılımıyla ilgili veriler genel olarak değerlendirildiğinde yetişkin öğrenenlerinin büyük çoğunluğunun eşiyle yaşadığı elde edilen sonuçlar arasındadır.

Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin daha önce katıldıkları kurs sayısı incelendiğinde Giyim Üretim Teknolojileri (Giyim) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %24'ü daha önce bir, diğer %24'lük oran daha önce en az iki, %12'si en az üç, %24'ü ise dört ve üzeri kursa katılmıştır. El sanatları (İğne oyası) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %12'si en az bir, %24'ü en az iki, %36'sı en az üç ve %16'sı en az dört ve üzeri kursa katılmıştır. Giyim Üretim Teknolojileri (Nakış) kursuna katılan yetişkin öğrenenlerin %20'si en az bir, %44'ü en az iki, %16'sı en az üç ve %16'sı dört ve üzeri kursa katılmıştır. Müzik ve Gösteri Sanatları (Müzik) kursuna katılanların %33.3'ü en az bir, %12.5'i en az iki, %16.7'si en az üç ve %20.8'i ise dört ve üzeri kursa katılmıştır. Sanat Tasarımı (Resim) kursunda ise yetişkinlerin %39.3'ü en az bir, %10.7'si en az iki, %14.3'ü en az üç ve %14.3'ü ise daha önce dört ve üzeri kursa katılmıştır.

Araştırmanın nitel kısmında ise öncelikle alan yazın taraması sonucunda yetişkin öğrenmesi üzerine hazırlanan görüşme formu soruları uzman görüşüne sunulmuştur ve sosyalleşme amacıyla kurslara katılan beş yetişkin öğrenenle ön görüşmeler yapılarak görüşme formuna son hali verilmiştir. Son hali verilen görüşme formu toplumsal ilişki ve sosyal güdülenme yöneliminin başat olduğu kurslardan veri doygunluğuna ulaşılan 20 yetişkin öğrenene görüşmeler gerçekleştirilerek uygulanmıştır. Görüşmelerde araştırmanın amaçlarına uygun olarak her bir yetişkin öğrenene kursa katılım örüntülerini ve katılıma dair düşüncelerini ortaya çıkarmaya yönelik yedi soru sorulmuştur.

Yetişkin öğrenenlerle yapılan görüşmeler sonucunda yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım örüntüleri oluşturulmuştur. Buna göre yetişkin öğrenenler: 1)Arkadaşlık ilişkisi kurmak, 2)Sorunlardan uzaklaşma, 3)Hobi amaçlı ve boş zaman etkinliği, 4)Günlük rutinden sıkılma, 5)Eğlenme ve hoş vakit geçirme isteği ve 6)Gerçekleştirilememiş istekler gibi katılım örüntülerine sahiptirler.

Sonuç olarak bu araştırma sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin hem demografik özelliklerini hem de kurslara katılım örüntülerini ortaya çıkarmıştır. Özellikle yıllardır kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin kurs programlarında belirtilen genel ve özel amaçların ötesinde kurslara katılırken sosyalleşme isteğinin olduğunu ve buna bağlı olarak da sosyalleşme amacıyla katılım örüntülerinin çeşitlendiği bulgulanmıştır.

5.2.Öneriler

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak geliştirilen araştırmacıya yönelik öneriler:

- Bu araştırmada okuma yazma kurslarına katılan yetişkin öğrenenler çalışma grubuna dâhil edilmemiştir. Yetişkin eğitimi alanında okuma yazma kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin katılım örüntülerinin ortaya çıkarılması için de nitel ve nicel çalışmalara ihtiyaç vardır. Ayrıca okuma yazma kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme yönelimlerinin incelenmesine de ihtiyaç duyulmaktadır.
- Bu çalışmada nitel ve nicel araştırma yöntemleri bir arada kullanılmıştır. Türkiye genelinde sadece anket tekniği kullanılarak bölgelere ve illere göre yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliklerine katılım oranları belirlenebilir. Öte yandan bu çalışmada 20 yetişkin öğrenenle görüşme yapılmıştır. Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan daha fazla yetişkin öğrenenle daha uzun ve detaylı görüşmeler yapılarak sadece nitel bilgileri bulunduran çalışmalar yapılabilir.
- Sosyalleşme amacıyla eğitim etkinliğine katılma sorunsalı gittikçe literatürde önemli bir yer edinmektedir. Özellikle yetişkin öğrenenlerin meslek edinme ve meslekte ilerleme gibi nedenlerin ötesinde sosyalleşme, boş zaman etkinliği ya

da hobi edinme gibi sebeplerle eğitim etkinliklerine katılmaları yetişkin eğitimi alanında bu konuyu önemli bir noktaya getirmiştir. Bu anlamda yapılacak alan çalışmalar yetişkin öğrenenlerin eğitim etkinliklerine katılım çalışmalarına farklı boyutlar kazandıracaktır.

Bu araştırmada elde edilen sonuçlara dayalı olarak politika yapıcılara ve uygulayıcılara yönelik öneriler;

- Bu araştırmanın sonucuna göre sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin cinsiyeti, yaşı, eğitim düzeyi ve çalışma durumları farklılık göstermektedir. Araştırmada sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin yoğunlaştığı kurslar belirlenmiştir. Bu kapsamda yetişkin öğrenenlerin demografik özellikleri ve sosyalleşme istekleri göz önünde bulundurularak hazırlanacak eğitim programları, yetişkin öğrenenlerin katılım amaçlarıyla paralel şekilde düzenlenmesi yetişkin öğrenenler açısından önemli görülmektedir.
- Araştırmanın sonucunda kadın yetişkin öğrenenlerin daha çok ev ve aile ile ilgili kursları erkeklerin ise mesleki kurslara yöneldikleri görülmüştür. Kurslarda kadının toplumdaki rolünün pekiştiği görülmektedir. Bu anlamda tüm kurs programlarına toplumsal cinsiyet, kadın erkek eşitliği gibi konu alanlarının dâhil edilmesi kadınların toplumdaki yerini ve kadınların topluma katılımının desteklemesi açısından elzem görülmektedir.
- HEM tarafından açılan kursların sadece sertifika ya da meslek edinmeye yönelik algısının yıkılması yetişkin öğrenenlerin kendilerini gerçekleştirmesi bakımından önemli görülmektedir. Bu anlamda yetişkin öğrenenlerin sosyalleşmek amacıyla da kurslara katılımlarının açık olarak desteklenmesi gerekmektedir. Zira yetişkin öğrenenler sosyalleşmek için katıldıklarını söylemekten çekinmekte bunun kursların kapatılmasına neden olacağını düşünmektedir. Bu anlamda çeşitli duyurular ya da bilgilendirme yoluyla yetişkin öğrenenin sosyalleşme amacıyla da kurslara katılabilecekleri ifade edilmelidir.
- Program geliştirme aşamasında kadrolu öğretmenlerin, eğitmenlerin, usta öğreticilerin ve idarecilerin en önemlisi yetişkin öğrenenlerin programlara katkı sağlaması için mutlaka fikirleri dikkate alınmalıdır.

- Sosyalleşme amacıyla kurslara katılan yetişkin öğrenenlerin isteklerine göre programlar daha esnek ve etkinlik temelli olmalıdır. Özellikle sosyal faaliyetler ile programlar zenginleştirilmelidir.
- Yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla kurslara katılımları göz önünde bulundurulduğunda halk eğitimi merkezlerinin daha çok kurs dışı etkinliklere yer vermesi ve bu alanda çalışmalara yönelmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ada, S. ve Şirin, A. (2007). *Türkiye Genelinde Halk Eğitimi Üzerine Bir İnceleme*. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu .5 Mayıs 2007 İstanbul.
- Ağın, A.(1985). *Yetişkinlerin Örgün Mesleki Eğitimi(Ankara Örneği)*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara üniversitesi, Ankara.
- Akalın, İ., (2007). *İsmek'in dezavantajlı gruplara yönelik eğitimleri*. İsmek Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri,218-229
- Akkiraz, K., ve diğerleri(1987). *Ankara Şehrinde Açılmış Olan Meslek Ve Beceri Kurslarına Katılan Kursiyerler İlgili Bir Araştırma* (Yayınlanmamış lisans çalışması). Hacettepe üniversitesi, Ankara.
- Alkan, C., Doğan, H., ve Sezgin, İ., (1998). *Mesleki ve Teknik Eğitimin Esasları*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Ayhan, S., (1990). *Halk eğitiminde katılma ile ilgili araştırmalar*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 23 (1), 307-332.
- Ayhan, S., (1990). *Halk Eğitiminde katılma: Ankara'daki Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katılanların özellikleri, katılmalarını güdüleyen etmenler ve programlara ilişkin görüşleri*. Eğitim ve Bilim. Cilt 14 (77), 71-79.
- Baral, S., (2014). “*Learning as Leisure Among Older Adults: Triggers, Motivations and Constraints of OLLI Members*”, Clemson University.
- Boshier, R. (1971). *Motivational orientations of adult education participants: A factor analytic exploration of Houle's typology*. Adult Education Quarterly, 21 (2), 3-26.
- Bozkurt, M., (1985). *Halk Eğitimi Merkezlerinin Son Beş Yıldaki Çalışmaları ve Karşılaşılan Güçlükler* (Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Brookfield, S., (1986). *Understanding and facilitating adult learning*. Buckingham: The Open University Press.
- Burgess, P., (1971). "Reasons for Adult Participation in Group Educational Activities". *Adult Education Quarterly*. 21, 1.
- Bülbül, S., (1991) *.Halk Eğitime Giriş. Eskişehir. Anadolu Üniversitesi: Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, No: 213*
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F, (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Ondokuzuncu baskı), Ankara: Pegem Akademi
- Celep, C., (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Celep, C., (2006). *Türkiye'de Halk Eğitimi*, M. Hesapçıoğlu ve A. Durmuş (Eds.), *Türkiye'de eğitim bilimleri: Bir bilanço denemesi*, (214-238). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Darkenwald Gordon G., (1977). “ *Why Adults Participate In Education :Some Implications For Program Development Of Research On Motivation*”, Rutgers University, January 26, 1977.
- Darkenwald, G. G., ve Merriam, S.B., (1982). *Adult Education: Foundation of Practice*. New York:Harper&Row.
- Deane, S.(1950). *Who Seeks Adult Education and Why?*. *Adult Education*, 1:18-25
- Duman, A., (2004). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans programlarına kayıtlı olan öğrencilerin güdüsel yönelimleri*. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 2 (6), 34-45.
- Duman, A., (2007). *Yetişkinler Eğitimi*. (Genişletilmiş İkinci Baskı). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Duman, A., (Temmuz, 2004). *Yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma* (Muğla Üniversitesi Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencileri örneği). XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı'nda sunulan bildiri. İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Fraenkel,J.R. and Wallen,N.E., (2006). *How to design and evaluate research in education* (6.baskı).New York:McGraw-Hill International Edition.
- Geray, C. (1978). *Halk Eğitimi*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Güneş, F., (1996). *Yetişkin Eğitimi: Halk Eğitimi*, Ankara: Ocak Yayınları.
- Güngör, R. (2006). *İkinci kademe okuma yazma kurslarındaki katılımcılar için Eğitime Katılım Ölçeği (ekö)'nin uyarlanması*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi) Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
<http://seyhan.library.boun.edu.tr/record=b1421411~S5> adresinden alınmıştır (Erişim Tarihi: 20 Şubat 2017).
- Hamilton-West T. N. (2013). *Motivational orientations of RN-BSN students at Rowan University*. (Unpublished Master Thesis, Rowan University, New Jersey).
<http://dspace.rowan.edu/bitstream/handle/10927/824/Hamilton-westt-t.pdf?sequence=1> adresinden alınmıştır(Erişim Tarihi: 25 Şubat 2017)..
- Hillgard, E,R. ve Bower, G.H,(1966). *Theories of Learning*. New York:Appleton Century Crofts.
- Houle, Cyril O. (1961). *The inquiring mind*. Madison: The University of Wisconsin Press.
- Hoy ,J,D. (1933). *An Inquiry as to Interests and Motives for Study Among Adult Evening Students*.*British Journal of Educational Psychology*,vol.3,part 1,feb
- Johnstone, J. ve Rivera, R. (1965). *Volunteers for learning*. Chicago: Aldine Publishing Company.
- Kirazoğlu,C.; Okçabol,R.; Ünlühisarcıklı,Ö. (1998). "Motives for Adult Education and Social Participation" *Adult Learning and Social Participation*.(Ed. Bisovsky,G.; Bourgeois,E.)
- Knowles, M. S. (1973). *The Adult Learner: A Neglected Species*. Houston: Gulf Publishing Company.

- Knowles, M. S., Holton III, E. F. and Swanson R. A., (2005). *The adult learner*. The definitive classic in adult education and human resource development. San Diego: Elseiver.
- Malkoç, M., (1983). *Kadıköy Halk Eğitimi Merkezi Meslek Kurslarını İzleme Araştırması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bogaziçi üniversitesi,İstanbul.
- MEB, (2014). *Yaygın eğitim istatistikleri 2014/'15*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Destek Eğitim Genel Müdürlüğü. <https://sgb.meb.gov.tr/> adresinden 18.12.2016 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (2014). *Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği*,2010.Ankara:Milli Eğitim Bakanlığı. <http://mevzuat.meb.gov.tr> adresinden 18.12.2016 tarihinde alınmıştır.
- Morstein, B. R., ve Smart, J. C., (1974). *Reasons for Participation in Adult Education Courses: A Multivariate Analysis of Group Differences.*, Adult Education Quarterly, 24 (2), 83-98.
- Nicholson H,D., (1955).*Why Adults Attend School:An Analysis Of Motivating Factors*.University of Missouri Bultein.Missouri:u.Of Miss .Press
- OECD , (2003). *Beyond Rhetoric: Adult Learning Policies and Practices*. Paris: OECD.
- Oğuzkan, T., (1973). *Türkiye'de Halk Eğitimi Hareketine Toplu Bakış*. Boğaziçi Üniversitesi Dergisi, 1, 85-98.
- Oğuzkan, T., ve Okçabol, R., (1990) *A Study of Learning Needs, Interests and learning Experiences of Adults in the Subprovince*. Silivri,İstanbul. Boğaziçi Üniversitesi Dergisi 14, 175-186.
- Okçabol, R., (1991). *Halk (Yetişkin) Eğitimi ve Beceri Kazandırma Kursları*. Araştırma Raporu, Boğaziçi Üniversitesi.
- Okçabol, R., (2006). *Halk Eğitimi: Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Okçabol, R., (2006). *Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)*. İstanbul:Ütopya Yayınları, No:142
- Özüstün Kıral, A., (2016). *Yetişkin Öğrenenlerin Güdüsel Yönelimleri(Karaman İli Merkez İlçe Halk Eğitimi Merkezi Kursları Örneği)*. (Yayımlanmış Master Tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.

- Sheffield, S.B., (1964). "The Orientations of Adult Continuing Learners". The Continuing Learner. Chicago: Center for the Study of liberal Education for Adults.
- Strong, R., (2011) "Interactions Among Instructional Efficacy Motivation Orientation And Adult Characteristic On Master Gardener Tenure".
- Tezcan, F., (2012). *Halk eğitimlerine katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri (Muğla ili merkez ilçe halk eğitimi merkezi kursları örneği)*. (Yayımlanmış Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Tuğrul, Y., (1982). *Ankara Halk Eğitimi Merkezlerine Devam Eden Katılımcıların İstekleri ve Beklentileri*. Ankara: Araştırma Raporu, MEB.
- TÜİK, (2013). *Yaygın Eğitim Faaliyetleri Araştırması*, 2014. Sayı: 18526, <http://www.tuik.gov.tr> adresinden 18.12.2016 tarihinde alınmıştır.
- TÜİK, (2013). *Yaygın eğitim istatistikleri 2012/13*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası. www.tuik.gov.tr adresinden 18.12.2016 tarihinde alınmıştır.
- Türkoğlu A., ve Uça S., (2011). *Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri*. Eğitim Bilimleri Dergisi, Aralık 2011, 2 (2), 48-62
- Udoko N.D., (1997) "Determinants Of Adult Motivation To Enroll In Non Credit Programmes At Cees".
- Ural, O., (1991). *The reason for participating in adult education programs in Turkey*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Ural, O., (2007). *Türkiye’de Yetişkin Eğitiminin Bugünkü Durumu ve Geleceği. Öğrenen Toplum İçin Yetişkin Eğitimi Sempozyumu*. (s. 12-42) İstanbul. İSMEK Yayınları
- Ural, O., (1993). *The Reason for Participating in Adult Education Programs in Turkey*. İstanbul: Yayımlanmamış Doktora Tezi, Boğaziçi Üniversitesi.
- Ural, O., (1995). *Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kursların Amacı ve Katılan Yetişkin Katılımcılar*. Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 7, 303-308

Ünal, S. ve Ada, S. (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları.

Williams W.E ve Healt A.E(1936). *Live and Learn*. London: Methuen And Co..Ltd

Yıldız, A. (2012). *Transformation of Adult Education in Turkey: From Public Education to Life-Long Learning*. Kemal İnal and Güliz Akkaymak (Ed.) Neoliberal Transformation of Education in Turkey. Palgrave Macmillan

EKLER

EK A.

Anket Uygulama İzni

T.C.
ANKARA VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 14588481-605.99-E.12808715
Konu : Araştırma İzni

14.11.2016

ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)

İlgi: a) MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 2012/13 nolu Genelgesi.
b) 28/10/2016 tarihli ve 4151 sayılı yazınız.

Enstitünüz Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Nursaç SERT'in "Sosyalleşme Amacıyla Yetişkin Eğitimi Etkinliklerine Katılım: Ankara İli Mamak Halk Eğitim Merkezi Örneği" konulu tez kapsamında uygulama talebi Müdürlüğümüzce uygun görülmüş ve uygulamanın yapılacağı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne bilgi verilmiştir.

Görüşme formunun (13 sayfa) araştırmacı tarafından uygulama yapılacak sayıda çoğaltılması ve çalışmanın bitiminde bir örneğinin (cd ortamında) Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme (1) Şubesine gönderilmesini rica ederim.

Vefa BARDAKCI
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

1411
Şef

Konya yolu Başkent Öğretmen Evi arkası Beşevler ANKARA
e-posta: isticatistik06@meh.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için
Tel: (0 312) 221 02 17/135-134

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2333-e716-311f-82e6-1f21 kodu ile teyit edilebilir.

EK B.

Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nce Açılan Kurs Grupları

1. 4– 6 Yaş Çocuk Eğitimi ve Etkinlikleri
2. Aile Eğitimi Kurs Programları (0-18 Yaş)
3. Arapça A1- A2
4. Arı Yetiştiriciliği
5. Aşçı Çırağı
6. Aşçı Yardımcısı
7. Bağlama
8. Bilgisayar Destekli Muhasebe
9. Bilgisayar Kullanımı 160 saat
10. Cenaze Hizmetleri
11. Cilt Bakımı
12. Çocuk Bakım Elemanı 936 saat
13. Dikiş
14. Diksiyon
15. El Sanatları
16. El ve Ayak Bakımı
17. Emlak Danışmanlığı
18. Epilasyon Depilasyon
19. Ev ve Kurum Temizliği
20. Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi
21. Gitar
22. Giyim
23. Gravür
24. Güzellik ve Saç Bakım İçin Hijyen Eğitimi
25. Hasta Bakım Elemanı
26. Hasta Kabul İşlemleri
27. Hasta ve Yaşlı Refakatçisi
28. Hızlı Klavye Kullanımı (F Klavye)
29. İngilizce A1—A2—B1
30. İşaret Dili

31. Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıtlı – Doğalgaz Yakıtlı)
32. Keman
33. Kick Boks
34. Kooperatifçilik Geliştirme ve Uyum Eğitimi
35. Liderlik Eğitimi
36. Modern Danslar - Latin Danslar
37. Motorlu Taşıt Sürücüleri Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği
38. Motorlu Taşıt Sürücüleri Direksiyon Eğitimi Sınav Sorumlusu
39. Motorlu Taşıt Sürücüleri Trafik ve Çevre Öğreticiliği
40. Nakış
41. Okuma Yazma I. ve II. Kademe Kursları
42. Okuma Yazma I. ve II. Kademe Seviye Tespit Sınavı
43. Org Nakış
44. Okuma Yazma I. ve II. Kademe Kursları
45. Okuma Yazma I. ve II. Kademe Seviye Tespit Sınavı
46. Org
47. Osmanlı Türkçesi İmlası
48. Osmanlıcada Kolay Metinler
49. Pasta Yapımı ve Sunumu
50. Pastacı Çırağı
51. Pastacı Yardımcısı
52. Piyano
53. Saç Bakımı ve Yapımı
54. Saça Geçici ve Kalıcı Şekil Verme ve Boyama Teknikleri
55. Step –Aerobik
56. Sulu Boya Resim
57. Şan Eğitimi
58. Tehlikeli ve Çok Tehlikeli İşlerde Elle Taşıma
59. Temel Makyaj
60. Türk Halk Oyunları
61. Türk Halk Oyunları Usta Öğreticisi
62. Yabancılar için Türkçe Seviye A1 –A2
63. Yan Flüt

EK C.

Görüşme kodları

Ön Görüşmeler

Ön Görüşme 1 (ÖG1): Ocak 2017, kadın evli, 45 yaşında, ev kadını.

Ön Görüşme 2 (ÖG2): Ocak 2017, kadın evli, 55 yaşında, kuaför.

Ön Görüşme 3 (ÖG3): Ocak 2017, erkek evli, 65 yaşında, emekli.

Ön Görüşme 4 (ÖG4): Ocak 2017, kadın evli, 58 yaşında, emekli.

Yetişkin Öğrenenlerle Görüşmeler

Görüşme 1 (G1): Ocak 2017. 36 yaşında kadın yetişkin öğrenen. 9 yıldır halk eğitimi merkezleri kurslarına gelmekte. Kurslara yıllardır geldiği için kurs hocalarıyla yakın arkadaşlıklar kurmuş. Çocukları ve eşi içe kapanık, az konuşan ve sakin insanlar. Kendisi ise sosyal, dışa dönük ve arkadaş canlısı olduğu için aile ortamında sıkılmakta ve sessizlikten yakınmakta ve bu yüzden de kurslara katılmaya karar vermiş. Bugüne kadar herhangi bir işte sürekli olarak çalışmamış. Kurslarda yaptığı çalışmaları dönem dönem isteyenlere satarak gelir elde etmiş.

Görüşme 2 (G2): Ocak 2017. 45 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Bekar ve tek yaşamakta. 1 yıldır çeşitli kurslara katılmakta. 2 yıl önce kendisine kanser teşhisi konulmuş ve doktorun kendisine çeşitli etkinliklerle meşgul ol tavsiyesi üzerine kurslara katılmaya karar vermiş. Kurslara katılmanın hastalığını unutturduğunu düşünmekte. Bu yüzden bir kursun ardından hemen diğer kursa yazılmakta. Evde tek başına kalınca hastalığını düşünmekte fakat kurslara gelerek hem kalabalık içerisinde kendini iyi hissettiğini hem de hastalığı yendiğine inanmakta.

Görüşme 3 (G3): Ocak 2017. 55 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Çocuklarının hepsi evlenmiş ve evden ayrılmış. Evde, eşi ve kendisi yaşamakta. Bugüne kadar çalışma hayatı hiç olmamış, hep çocuklarla ilgilenmiş ve eşinin baskısından dolayı da pek sosyal çevresi olmamış. Bu yüzden kurslara gelerek geçmişte kuramadığı arkadaşlık ilişkilerini kurmak ve hayatta kendisi için bir şeyler yapmak istediğini ifade etmekte.

Görüşme 4 (G4): Ocak 2017. 50 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli. 2 yıldır kurslara gelmekte. Kurslardan akrabası sayesinde haberi olmuş ve onunla bir kez katılınca devam etmek istemiş. İlkokul bitirmiş fakat ortaokulu ailesi okutmak istememiş. Kendisi istediği halde ailesi tarafından okutulmaması içinde yıllardır kendi deyimiyle “yara” olarak kalmış. O yüzden kurslara gelmesini “çocukluğunu tekrar yaşama” şeklinde ifade etmekte. Kurs öğretmeninin ifadesiyle kursta en çok gayret gösteren ve görevleri eksiksiz yerine getiren yetişkin öğrenen olarak nitelendirilmekte. Ayrıca kursa geldiğinde duygu ve düşünceleri ne kadar olumsuz olursa olsun arkadaş ortamının içinde hemen değiştiğini ve mutlu olduğunu ifade etmekte ve kursları terapi olarak görmekte.

Görüşme 5 (G5): Ocak 2017. 48 yaşında yetişkin öğrenen. Evli. Kurslara 2 yıldır katılmakta. Sosyal çevresi olan dışa dönük

ve kendi ifadesiyle “ hayır demeyi sevmeyen” bir yetişkin öğrenen. Komşularından sıkıldığını ve çat kapı gelmelerinden rahatsız olduğunu ifade ederek kurslara katıldığını söylemiştir. Komşularının konuşma üslupları ve davranış biçimleri kendisini rahatsız etmekte. Kendi ifadesiyle “zile üst üste basıyor müsait misin değil misin önemi yok, işim var diyorum sen işini yap sandalyede otururum diyor” durumunu anlatmaktadır. Kursa geldiğinden beri kendisine çat kapı gelemediklerini ve rahat bir nefes aldığını belirtmekte. Kursa gelince kendini değerli hissettiğini ve kurstaki yetişkin öğrenenlerin sizli bizli konuşarak birbirlerine kibar davrandıklarını belirtmektedir.

Görüşme 6 (G6): Ocak 2017. 60 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Kurslara emeklilik sonrası hobi amaçlı katılmakta. Meslek gereği farklı şehirlerde yaşamış ve en sonunda memleketine dönmüş. Burada arkadaş edinmek, sosyalleşmek öncelikleri arasında girmiş ve bu yüzden de çeşitli kurslara katılmış. Eşi de kendisi gibi kurslara katılmakta ve boş zamanlarını arkadaş edinerek, sohbet ederek halk eğitimi merkezinde geçirmektedirler. Yetişkin öğrenen evde kalınca eşiyle tartıştıklarını, eşinin her şeye karıştığını ifade etmekte. Bu yüzden de ikisinin de farklı kurslara katıldığını söylemekte.

Görüşme 7 (G7): Ocak 2017. 35 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli. Ortaokul mezunu. Kurslara 3 yıldır katılmakta. Hayatı boyunca hep çalışan kadın olmanın hayalini kurmuş. Kurslara da bu yüzden katıldığını ifade etmiş. Kursa katılmak ona göre sadece kursun içeriğiyle ilgili bilgi edinmekten ziyade toplumda nasıl davranılacağını bilmek anlamına da geliyor. Yine kendi ifadesiyle “ortamlarda nasıl davranacağımı öğreniyorum ne bileyim sofa, hitap konuları gibi burada herkes sizli bizli konuşuyor, bu benim hoşuma gidiyor” bunu belirtmiştir.

Görüşme 8 (G8): Ocak 2017. 60 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli. Uzun süre torunlarıyla ilgilenmiş ve sosyal çevresine vakit ayıramamış. Torunlar büyüyünce de evde tek başına kalmış ve şimdi kurslara gelerek eski sosyal çevresini, arkadaş ortamını yaratmak istemiş. Kurslarda edindiği arkadaşlarıyla kurs dışı günler düzenleyerek görüşmeye başlamış.

Görüşme 9 (G9): Ocak 2017. 51 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli. Çocukların bir kısmının evlenmesi ve üniversiteyi kazanmasıyla evde yalnızlaştığını hissetmiş. Evde kalınca televizyon izlediğini belirterek bundan rahatsız olduğunu dile getirmekte. Kurslara gelmeden önce televizyon bağımlısı olduğunu ifade etmekte. Kurslara gelerek hem televizyonun kendini esir almasını engellediğini hem de yeni insanlarla tanışarak onlardan bir şeyler öğrendiğini ve onlara bir şeyler öğrettiğini dile getirmekte. Gün boyunca yaşadığı stresi kursta attığını ifade etmekte. Kurslarda arkadaşlarıyla eğlendiklerini, birbirlerinin dertlerini dinleyip kendi derdinin ne kadar önemsiz olduğunu hissettiğini de eklemekte.

Görüşme 10 (G10): Ocak 2017. 38 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli. Kurslara çocukları okula gönderdikten sonra katılmakta. Kurslara can sıkıntısından dolayı katıldığını ifade etmekte. Ayrıca temizlik hassasiyetini de diğer katılım sebebi olarak ifade etmekte. Temizlik yüzünden kendine vakit ayıramadığını söylemekte. Kendi ifadesiyle “temizlik yapmamak için geliyorum, evde oturunca ne yapacaksın temizlik o yüzden buraya gelince zaten akşam çıkıyorum temizliğe vakit kalmıyor” bunu ifade etmekte.

Görüşme 11 (G11): Ocak 2017. 55 yaşında kadın yetişkin öğrenen. 3 yıldır kurslara katılmakta ve bir dağcılık kulübüne üye. Kendi resim sergisini açmış aktif bir yetişkin

öğrenen. Ortaokul mezunu. Ailesi ortaokuldan sonra okula devam etmesine izin vermemiş. Kendi deyimiyle okul ortamı içinde hep “ukte” kalmış. Bir kızı var ve yüksek lisans yapmakta. Kendisi ise Ankara’da yalnız yaşamakta. Evde oturup, televizyon izlemekten nefret etmekte. Çeşitli kurslara katılarak farklı insanlar tanımanın kendisine deneyim kattığını ifade etmekte. Ayrıca herhangi bir işle meşgul olmayınca kendisini yaşlanmış hissettiğini ifade etmekte.

Görüşme 12 (G12): Ocak 2017. 42 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Eşi, 3 çocuğu ve eşinin annesiyle birlikte aynı evde yaşamakta. Yıllardır eşinin annesi ile birlikte yaşadığı için kurslara katılmak kendi özel alanını oluşturmak anlamına gelmekte. Gün boyunca kayınvalidesiyle birlikte kalması hem evliliğini hem de yaşantısını olumsuz etkilediğini ifade etmekte. Kurslara 5 yıldır katıldığını söylemekte. Böylece hem aile ile ilgili yaşanan stresle baş edebilmekte hem de kendisine ait bir sosyal çevre edinmekte. Özellikle kayınvalidesinin kendi arkadaşlarıyla arkadaş olması ve özel paylaşımlarına dâhil olmasından şikayetçi. Kursa da gelmek isteyen kayınvalidesini çeşitli bahanelerle oyalamakta.

Görüşme 13 (G13): Ocak 2017.60 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Evli ve emekli. Bugüne kadar yoğun iş temposunda çalışmış ve emekli olunca hayatında bir boşluk oluşmuş. Kurslara gelerek vaktini arkadaş edinerek ve sohbet ederek geçirmek istemekte. Ayrıca bugüne kadar yapmak isteyip de iş temposundan dolayı yapamadığı hobi amaçlı etkinliklerle de uğraşmak istemekte.

Görüşme 14 (G14): Ocak 2017.48 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Ev kadını. Kurslara arkadaşları sayesinde öğrenmiş ve 4 yıldır devam etmiştir. Kursun içeriğinden ziyade ortamı ve öğretmenine göre kursa gittiğini ifade etmiştir. Kursta arkadaşlarla eğlenmek, hoş sohbet edip eve mutlu dönmek istediğini ifade etmekte. Özellikle öğretmenin sert ve disiplinli tutumu ya da kursa katılan diğer yetişkin öğrenenlerin baskın kişilikleri onun kursu bırakıp başka bir kursa yazılmasına neden olmakta. Diğer bir deyişle kurs ortamı yetişkin öğrenen için çok önemli görünmektedir.

Görüşme 15 (G15): Ocak 2017. 52 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Eşinden ayrılmış ve 2 çocuk sahibi ve emekli. 2 yıldır kurslara katılmakta. Çocukları annesinin baskısı ve takibinden çok şikayetçi. Bu yüzden vaktini geçirebileceği ve sosyalleşebileceği kurslara katılmakta. Böylece çocuklarının hayatına çok fazla müdahale etmediğini aksine kendi gündemini yaratarak sosyalleştiğini ifade etmekte.

Görüşme 16 (G16): Ocak 2017.38 yaşında kadın yetişkin öğrenen. Lise mezunu. 3 yıldır halk eğitimi merkezi kurslarına katılmakta. Kurslara günlük yaptığı rutin işlerden sıkıldığı için katılmakta. Çocuklarla, evle ilgilenmesi kendini bunalttığını, kurslara geldiğinde rahatladığını ifade etmekte. Özellikle kursa katılan diğer yetişkin öğrenenlerin eğlenceli ve hayat dolu olması kendisini de mutlu ettiğini, ortamdaki ve yaptığı eğitim etkinliğinden stresini atarak eve döndüğünü ifade etmekte. Kurslara katılmadan önce eşiyle daha fazla tartıştığını söylemekte. Özellikle akşam eşi eve geldiği zaman paylaşacak bir şeyleri olmadığından yakınmakta. Fakat kurslar sayesinde artık bir şeyler paylaştıklarını, kendi başına da bir şeyler başardığını hissettiğini ifade etmekte.

Görüşme 17 (G17): Ocak 2017 .62 yaşında erkek yetişkin öğrenen. Emekli öğretmen. 2 yıldır kurslara katılmakta. Emekli olduktan sonra emekli öğretmen arkadaşlarıyla kahvehaneye giderek zaman geçirmeye başlamış fakat hoşlanmadığı insanların da kahvehaneye gelmesinden ötürü gitmemeye başlamış. Daha sonra eşini desteği ile

kurslara yazılmış. Kurslarda yeni arkadaşlar edindiğini, kurs dışında da görüşerek emekliliğini güzel geçirdiğini ifade etmekte.

Görüşem18 (G18): Ocak 2017. 56 yaşında erkek yetişkin öğrenen. 1 yıldır kurslara katılmakta. Sigara alışkanlığı yüzünden uzun süre tedavi görmüş ve bırakamamış. Doktor kendisine bir hobi edinmesini tavsiye etmiş ve bu doğrultuda kurslara katılmış. Hem katıldığı kurslar sayesinde sigara alışkanlığını bırakmaya çalışmakta hem de sosyalleştiğini ifade etmekte.

Görüşme 19 (G19): Ocak 2017. 58 yaşında erkek yetişkin öğrenen. 1 yıldır eşiyle birlikte kurslara katılmakta. Emeklilik sonrası iş temposundan uzakta yaşamakta zorlanmış. Eşiyle birlikte kurslara gelerek boş vakitlerini değerlendirmekte ve sosyalleşmek amacıyla kurslara katılmakta.

Görüşme 20 (G20): Ocak 2017. 33 yaşında erkek yetişkin öğrenen. Bekar ve memur. 1 yıldır kurslara katılmakta. Kurslara sosyal çevre kurmak ve yeni insanlarla tanışmak için katıldığını ifade etmekte. Kurslara katılırken sert ve disiplinli öğretmenlerin kurslarını tercih etmediğini ifade etmekte. Zamanının büyük bölümünü işte geçirdiği için sosyalleşemediğini ifade etmekte. Halk eğitimi merkezi kursları sayesinde hem işte yaşadığı stresle başa çıkabilirken hem de yeni insanlarla tanıştığını söylemekte.

EK D.

Kişisel Bilgi Formu

Değerli Katılımcı,

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamında yürütülen bu çalışmanın amacı Mamak Halk Eğitimi Merkezi'nde düzenlenen kurslara katılan siz yetişkin öğrenenlerin sosyalleşme amacıyla kurslara katılım örüntülerinizi belirlemektir. Sorulara vereceğiniz yanıtlar, yalnızca bilimsel amaçlar için toplu olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle adınızı soyadınızı yazmanıza gerek yoktur.

Lütfen aşağıdaki soruları dikkatle okuduktan sonra, sizin durumunuza uygun düşen seçeneği işaretleyiniz ve yanıtlanmamış soru bırakmayınız.

Sorulara objektif ve samimi cevaplar vereceğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Saygılarımla

Nursaç SERT

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

1. Cinsiyetiniz:

() Kadın () Erkek

2. Yaşınız:

() 18-24 () 25-34 () 35-44 () 45-54 () 54-65 () 66 ve üzeri

3. Şu anda ikamet ettiğiniz yer:

() Büyükşehir () İl () İlçe () Kasaba () Köy () Yurt dışı.....

4. Çalışma durumunuz

() Çalışıyor () Çalışmıyor

5. Medeni durumunuz:

() Bekar () Evli

Evli değilseniz 8. soruya geçiniz.

6. Evli iseniz çocuk sayınız: () 0 () 1 () 2 () 3 () 4 () 5 ve üzeri

7. Evli iseniz eşinizin çalışma durumu

() Çalışıyor () Çalışmıyor

8. Lütfen tablodaki seçeneklerden sizin için uygun olanları X şeklinde işaretleyiniz.

Eğitim düzeyi	Kendiniz	Eşiniz	Anneniz	Babanız
Okuryazar Değil	☐	☐	☐	☐
Sadece Okuryazar	☐	☐	☐	☐
İlkokul Mezunu	☐	☐	☐	☐
Ortaokul Mezunu	☐	☐	☐	☐
Lise ve Dengi Mezunu	☐	☐	☐	☐
Yüksekokul Mezunu	☐	☐	☐	☐
Üniversite Mezunu	☐	☐	☐	☐
Lisansüstü Mezunu	☐	☐	☐	☐

9. Aylık ortalama hane geliriniz:

() gelirim yok () 500 TL nin altında () 500-999TL
 () 1000-1999TL () 2000-2999TL () 3000-3999TL
 () 4000-4999TL () 5000-5999TL () 6000TL ve üzeri

10. Evinizde kim ile yaşıyorsunuz?

() Anne baba ile () Eşim ile () Yalnız
 () Arkadaş ile () Yurtta () Diğer

11. Daha önce Halk Eğitimi Merkezi'nde bir kursa katıldınız mı?

a)Evet

b) Hayır

12. Cevabınız evet ise daha önce katılmış olduğunuz kursların sayısını yazınız:

() 0 () 1 () 2 () 3 () 4 ve üzeri

13. Şimdi devam etmekte olduğunuz kurs veya kurslar nelerdir?

EK E.

Eğitime Katılma Ölçeği

AÇIKLAMA: Bu bölümdeki maddeleri yanıtlarken, bu kursa ve eğer varsa daha önce katıldığınız kurs veya kurslara niçin katıldığınızı düşününüz. Daha sonra aşağıda verilen her bir maddenin sizin kurslara katılım gerekçeniz üzerinde ETKİSİ YOK, ÇOK AZ ETKİLİ, BİRAZ ETKİLİ, ÇOK ETKİLİ seçeneklerinden sadece birisini işaretleyerek yanıt veriniz.

Lütfen tüm maddeleri işaretleyiniz.

Maddeler		Etkisi Yok	Çok Az Etkili	Biraz Etkili	Çok Etkili
1	Dil becerilerimi geliştirmek için				
2	Dost kazanmak için				
3	Yarım kalmış eğitimimi tamamlamak için				
4	İşimde ilerlememi sağlamak için				
5	Aile yaşamımdaki değişikliklere uyum sağlamak için				
6	Günlük hayatın sıkıntısını üzerimden atmak için				
7	Hayatıma anlam katmak için				
8	Daha iyi konuşmak için				
9	Arkadaşlarla hoş vakit geçirmek için				
10	Zamanında yapamadığım eğitimimi tamamlamak için				
11	Mesleğimde bir yere gelmek için				
12	Eşimle ortak bir ilgiyi paylaşmak için				
13	Yalnızlıktan kurtulmak için				
14	Genel kültürümü arttırmak için				
15	Başka bir dil öğrenmek için				
16	Farklı insanlarla tanışmak için				

17	Başka eğitsel kurslara yardımcı olacak bilgi edinmek için				
18	Bir işe girebilmek için				
19	Diğer aile fertlerine ayak uydurabilmek için				
20	Can sıkıntısından kurtulmak için				
21	Sadece öğrenmekten zevk aldığım için				
22	Daha iyi yazmak için				
23	Arkadaşlar edinmek için				
24	Daha ileri seviyede bir eğitime temel olması için				
25	İşimde daha iyi yükselmek için				
26	Çocuklarımdan geri kalmamak için				
27	Ev veya iş yaşamının tekdüzeliğinden kurtulmak için				
28	Merakımı gidermek için				
29	İnsanların söyledikleri ve yazdıklarını anlamak için.....				
30	Yeni arkadaşlar edinmek için				
31	Başka bir okul/üniversite için gereken dersleri almak için				
32	Daha iyi bir işe girebilmek için				
33	Çocuklarımla sorduğu sorulara cevap verebilmek için				
34	Boş durmaktansa bir şeyler yapmak için				
35	Sadece bilgi edinmiş olmak için				
36	Buranın örfünü adetini öğrenmek için				
37	Yeni insanlarla tanışmak için				
38	Başka bir okul/üniversiteye girebilmek için				
39	Şuanki işimde daha iyi olabilmek için				
40	Çocuklarımla iletişime yardımcı olmak için				
41	Mutsuz bir ilişkiden kaçmak için				
42	Ufkumu genişletmek için				

KATILIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER!

EK F.

Görüşme Formu

MAMAK HALK EĞİTİMİ MERKEZİ KURSLARINA SOSYALLEŞME AMACIYLA KATILAN YETİŞKİN ÖĞRENENLERİN KURSLARA KATILIM ÖRÜNTÜLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Değerli Katılımcı,

Bu araştırma, Mamak Halk Eğitimi Merkezi'ndeki kurslara sosyalleşme amacıyla katılan siz yetişkin öğrenenlerin kurslara katılım örüntülerinize ilişkin görüşlerinizi tespit etmek amacıyla yapılmaktadır. Görüşme formunda yer alan sorulara vereceğiniz yanıtlar, bu araştırmanın dışında kullanılmayacaktır. Araştırma sonuçlarının güvenilirliği, araştırma sorularına vereceğiniz yanıtlarınızın eksiksiz ve içtenlikle olmasına bağlıdır.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

NURSAÇ SERT

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı

Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

Yaşınız:.....

Cinsiyetiniz:.....

Medeni Durumunuz:..... (Varsa) Çocuk Sayısı:.....

Eğitim Durumunuz:.....

İş Durumunuz:.....

Varsa Daha Önce Katıldığınız Kurslar:.....

.....

Varsa Üyesi Olduğunuz Dernek/Vakıf:.....

1.Bu kursa niçin katıldınız?

.....
.....

2.Bu kursa katılırken neleri öğrenmeyi hedeflediniz?

.....
.....

3.Bu kursa katılırken sizi motive eden şey neydi?

.....
.....

4.Bu kursa sadece kursun içeriğinden ötürü mü katıldınız?

.....
.....

5.Kurstaki öğrenme ortamı hakkında ne düşünüyorsunuz?

.....
.....

6.Kursa katılmak sizin için bir sosyal aktivite midir?

.....
.....

7.Kursta hiç arkadaş edindiniz mi?

.....
.....